

છાયાની પ્રસિદ્ધ કરનાર.

મહાદેવ રામચંદ્ર જગુષ્ઠે બુક

ત્રણદરવાજા.

અમદાવાદ.

ધી રાજનગર ટાઇપ પ્રાઇન્ટરી પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ.

આવૃત્તી ત્રીજી.

પ્રત ૩૦૦૦.

સંવત ૧૯૬૨.

સને ૧૯૦૬.

કીંમત. ૦-૪-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાજિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૫૨૮ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ઓપાદરણ મોરું

વિષય ૬ : ૪

ઓખા હરણ.

શ્રીગણેશાયનમઃ

શ્રી ગણપતીનિ પ્રાર્થના—રાગ આશાવરી.

કએ નામ મુજને સાંભરયું, શ્રી ગૌરી પુત્ર ગણેશ, પાર્વતીના અંગથ ઉપન્યો, તોત તણે ઉપદેશ. ૧ માતા જેની પારવતિને પીતા શંકર દેવ; નવખંડમાં જેની સ્થાપના, કરે જુગ ભુતળ સેવ. ૨ સીંદુરે શયુગાર સજ્યાને, કંઠે ૧૫ના હાર; આયુદ્ધ કરશા કર ધરીને, હણ્યા અસુર અપાર. ૩ પહેલા કરમાં જળકમંડળ, ખોડો વીરુઅહાર; ત્રિજ કરમાં કરશી શોહીએ, ચોથે ૮ જપ માળ. ૪ ચાલો સૈયરો દેવ જેવવ; બુદ્ધે ગણપતીરાય; મોટા લીજે નાદિકલાડુ, લાગીયે શંભુસુતને પાય. ૫ એવા દેવ સાચા મુનિ વાચા, પુરે મનની આશ; બેઉ કરજેડી કહેજન વૈષ્ણવ, દાસ તમોજ દાસ. ૬

શ્રી અંબાજીના પ્રાર્થના કરવું ૧ બું

આવશકિત મા અંબા પ્રગટયાં, જ્યાં પવન નહીં પાણી; સુરીનર મુનીજન સર્વ કળાણો, તું કોણે ન કળાણી. ૧ તારૂ વર્ણન કેમપેર કરીએ, જે મુખ રશના એક; સહસ્રદ્રેણા શેષનાગને, મા તોયે ના પામ્યો શેખ. ૨ જુવાં જુવાં રૂપ ધરે જુક્તઅંબા, રહિ નવ ખડે વ્યાપી; મહા મોટા જડ મુઠહતામા, તેમની દુરગત કાપી. ૩ ભક્તિભાવ કરી, ચરણલાગુ; મા આવશકિતજાણી; તેમને સહાય, કરવા તું સમરથ, નગર કોટની રાણિ. ૪ તું તારા ત્રિપુરાને તોતંગા, નવ લ કેશ રંગરાતિ; બીજી શોભા શા મુખે કહીયે, રચના બની જાડુ ભરી. ૫ હ સાવતીને બગસો મુખી, વહાણવટી તું માય; લીડ પડે તમને સંભાર, કરજ્યો અમારી સહાય. ૬ મા શેવકજન તારી વીનતી કરે, ઉગારજે અંબે માય, બ્રહ્માચાર્યાં પાઠ કરે, વીરતુ વાંસળી વાય. ૭ શીવજી આવી રાકવગાડ, નારદજી ગુણ ગાય, અબીસગુલાલતણા હોય ઓરછવ, મરદંગના હમમકારટ સીંહાસન બેઠા જુક્તઅંબા, અમ્રતદ્રસ્ટે જેતી, સોળે સજુગાર તેં સજ્યા મા, નાકે નીરમળ મોતી, ૮ ખીરખાંડ ધૂત મધ શર્કરા, આરોગો જુગ માય; અગર કપુરતારી કરૂં આરતિ, શેવકજનશીર નાચી. ૧૦ તું બ્રહ્માણી તુ રૂદ્રાણી તુ દેવાધીદેવ, શર્વ વીશ્વમાં તું છ માતા, કરૂં તમારી શેવ ૧૧ માતા શરણ થયા પ્રતિપાવન, પહોતિ મનની આશ; કુશળક્ષેમ રાખજો અંબામાસર્વ, એમ કહે ત્રિપુરાદાસેરેરે

ઓખાહરણ રાગ કેદારો કડવું ૨ બું.

હુંતો શ્રી પુરષોત્તમ શીર નામું, હુંતો સકળ પદારથ પામું; વામુ વારાંખ સકળ કળી વર તણારે, રાગ ઢાળ.
દુઃખ સકળ વામું કળીવરનાં; મુણતાં પ્રાશીતે બચ;

ખંભળે; મહારોગ થયી મુકાય. ૧ તાંવ તરીયો એકાંતરીયો; નયદે તેની કામ-
સુતનો ભણકારો તેને, ન આવે સપના માંય ૨ પરિક્ષત પુછે કહો

આખો મહીમાય; કાણ રીત થયો આખા, અણીરૂઢનો વિવાહ. ૩

નવ સુતાને, કહાવતા જે દસસ્કંધ; હવે દશરતની કહ કથા, જેમ ઉપજે આ-
ણુંદ, ૪ હરીએ વદાવનમા લાલા કીધા, વાયો મધુરો વસ; પ્રથમ મારી પુત;
નાને, પછી પછડાયો કંસ. ૫ પછી પધારયા દારિકામાં, પરણ્યા બહુ રાણી-
સોળ સદસ્ય શત આગળી, તેમાં અષ્ટ કરી પટરાણી. ૬ તેમાં વડાં જે રક્ષમ

૭ ની, પ્રદ્યુમન તેના તન; પ્રદ્યુમનના આણીરૂઢ કહીયે, પમે કથા પાવન. ૮
આવસદા. ૯ અષ્ટી કરતા, મરીયી જેના તન; મરિયા સુત કરથપ કહીયે, હર-
ણકથય રાજ. ૧૦ વૃષણ બ્રહ્માને આદર, તેને વહાલા શ્રી ગોપાળ; પ્રલદાદ
નો સુત વીરોચન, બળીરાય તેનો તન. ૧૧ બળિતણે સુત બાણાસુર, જેનું મ
હારૂં ચરણે મન; એક સમે ગુરૂ શુક આવ્યા, બાણ લાગ્યો પાય. ૧૨ અહો
ગુરૂ અહો ગુરૂ; કહોને તપ મહીમાય; શુક વાણી બોલીયા, તું સાંભળેને
રાજન. ૧૩ ત્રણ લોકમાં બોળા શંભુ, આપશે વરદાન; મધુ વનમાં જઈ તપ
કરો, આરાધો શીવ ભગવાનરે. ૧૪

રાગ આર કલ્પુ ઉવું.

રાય તપ કરવાને જાયરે, એ તો આવ્યો મધુવનણાયરે; કીધુ કીધુ મુરજ
સ્નાનરે, ધરીયુ શીવજ કેરૂં ધ્યાનરે. ૧ રાય બેઠો છે આસનવાળીરે, કર જમણા
માં જપ માળીરે; મારા વાદ્યા સુગ્રિએ કાનરે, તેયે આરાધે શીવ ભગવાનરે.
૨ રૂઢીરમાસ સુકાઠન ગયુરે, શરીર સુકા કાપવત થયુરે; મહા તપીયો કેમ
નવ બોલેરે. એના તપથી ત્રીભોવન રોલેરે. ૩ વળતી બોલીયા શંકર રાયરે,
તમે સાંભળો ઊમીયાયરે; એક અસુર મહાતપ સાધેરે, મારૂં ધ્યાન ધરીનેઆર
ધેરે. ૪ કાણ કહીયે જનો બાપરે, તે તો માંડી બેઠો મહા બાપરે; તમે કહોતો
એને વરદાન આપુરે, કહોતો પુત્ર કરીને થાપુરે. ૫ વળતાં બોલ્યાં રૂદ્રાણિરે;
મારી વાત સુણો સુભયાણીરે; દુધ પાઈને ઉછેરીયે સાપરે, આગળ ઉપજાવે
સંતાપરે. ૬ ભેદ ભરમાંગધનો લલચોરે, વરદાન પામીને પુંડળ થયોરે; વરદા
ન રાવણને તમે આપ્યોરે, તેણે બનકીનાથ સંતાપ્યોરે. ૭ તેણે સાધુ ધણાસંતા
પ્યોરે, મારે શીખામણ દિજેરે; બેળા રૂઢ ગમે ને કીજેરે, વળતા બોલ્યા શીવ
ગયરે. તમે સાંભળો ઊમીયાયરે, ૮ સેવા કરી ચઢાવે જળરે; તેની કાયા કરૂં
જાળરે, શેવા કરી ચઢાવે સુગંધરે. તેની બુદ્ધિ કરૂં ધન ધનરે, ૯ જે ઢાઢ
વે બીલાપવરે; તેને ધરાવુ સીતાનું છવરે, શેવાકરી વગાડે ગાલરે. ૧૦
૧૧ આલરે; નારીયાનીયે બુદ્ધિ તમારીરે આપતાં ન રાખીએ વી-
નાથ કેવાઉરે ૧૨ હવે કપટી કેમ થાકેરે, એવું કહીને ચર

દશા ભાજનાયરે, મુકયો બાણાસુર સીર હાથરે, તું તો જગ્ય બાણાસુરરાયરે ૧
તને વરદાન આયે શીવરાયરે, હુ તો જગ્ય હુ મહારાજરે, ૧૩ આયો શોણિત
પુરનું રાજરે; શીવ માગુ છું વારવાર. ૧૪ મુને આપો કર હજારરે. શીવ આ
મર કરેને મારી કાયર; ઘેલા અમરતો નથી સ્વર્ગના દેવતાયરે. ૧૫

રાગ આશાવરી—કડવું ૪ થું.

વરદાન પામી વળીયો બાણાસુર, શોણિતપુરમાં જય; વનમાં વાશી પ-
શુરે પંખી, તે લાગ્યાં બીવાય. ૧ કાંઈ નવ દીકું નવ સાંભલ્યું, જેમ વૃક્ષ આ-
લ્યું જય; આવને જેવા લાગ્યા, દીકો બાણાસુર રાય. ૨ નગર સર્પીયે આલી
આવ્યો, બાણાસુર બળવાન; દૈભાડ નામ રાય તણુ ધેર, પ્રગટ થયો પ્રભ. ૩
કોઈક દેશની કન્યા લાચ; પરજીવ્યો રાજન, દેશ છત્તા સંભ્યા, રાયબા-
ણાસુર બળવંત. ૪ પાતાળ નાગ લોક છળિ. આદ્યો તણીવાર; દેશ દેશના
મહીપતિ છત્યા કહેતા નાવ પાર. ૫ સ્વર્ગ જઈન દેવ છત્યા, દેવ નાક જય,
સુરજે વળતી સાંગ આપી, બાણુ તણા કરમાય. ૬ છતા સુરન પાછા વળા-
યો, મળીયા નારદ મુન્ય, પ્રજામ કરીને પાયે લાગ્યો. તણુ સમે રાજન. ૭ આ
નારદજી ઓ નારદજી, ના થયું મારું કામ; એક જેઠવો ન મળ્યો સ્વામી, પો-
હોયે મનની હામ. ૮ નારદ વાણી બેલીયા, તું મુણુ બાણાસુર રાય, જેણે તુજ
ને હાથ આપ્યા, શીવશું કરય સગામ.

રાગ ઢાળ કડવું ૫ મું

કૈલાશ પર્વત જઈ રાજમે, બલી ભરાવી બાથ; જળમાંહી જેમ નાવ ડોલે
તેમ ડોલે કૈલાશપટોપ કવચને ગદાકરસી, કડ કડાટ બહુ થાય; તેણે સમેકમી-
યાજી મનમાં, લાગ્યારે બીવાય. ૨ જઈને શંકરનેચરણે નમ્યા, અહો અહોશીવરા
ય; શાને કાજ બીહો પારવતિ, આવ્યો બાણાસુર રાય. ૩ શોણિતપુરનું રાજ અ-
પ્યું. ઉપર કર હજાર, વતી માગવા શું આવ્યો છે, અથ તણો કુમાર, ટશહસ્ત
હાથ તો મુજને આપ્યા. તેતો સ્વામી સત્ય; એક યોગ્યો મુજને આપો મુદ્દ ક-
રવા સમરથ. ૪ પર્વત ઉપર જે પછાડુ પર્વત ચુરણ થાય પૃથ્વી ઉપર જે પા
છાડુ, પ્રથ્વી કાટી જય. ૬ આવો મહાદેવ આપણે બે વઢીએ, તમ આવ્યા છે
મારી નજર માંયરે. ૭

રાગ ઢાળ કડવું ૬ હું.

તેતો તાર વણુ કહે મેં ઉપજાવ્યો છે શેષ; તારા કાળે રાજશે કરબેનેમુ-
સ્તક એક. ૧ તેતો સ્વામી કેમ હું જાણું, ચીંતા મુજને થાય; લે બાણાસુર-
દાન તુજ આપુ એક ધન્ય. ૨ જ્યારે ધન ભાગી પડશે તારાકર છેદાય, રાજર
તણો વરસાદ વરસશે, તારા નમર માઝાર. ૩ ત્યારે તું એમ જાણજે, ઉત્પન્ન થવા
સાધ વરદાન પામી વળીયો બાણાસુર, શોણિતપુરમાં જય. ૪ ૫.
ઉપજ્યો, તેતો કહુ મહીમાય; એક સમે મહાદેવ કહે, મારે તપ કરવ

પ તેણે સમે ઉમયાએ માંડ્યું, અતી ઘણું રૂદન; અહો શીવજી અહો 'શીવજી, જનમારો કેમ જાય. ૬ મારે નથી એક બાળક તે. કહો વલે શી થાય; મહારૂ વાણી બોલીયા, જાએ મારૂ વરદાન, ૭ એક પુત્રને એકજ પુત્રી, ઉપજવજે સંતાન, વરદાન આપી મહાદેવજી, વન તપ કરવાને જાય.' ઉમીયાજી નહાવા ને બેઠાં, વિચર્યું મન માંય, શીવના ઘર મોટા જાણીને, રાખે આવતું કાંય, ૮ બાળક મેલુ બારણે, તે બેઠા બેઠા જાય, દક્ષીણ અંગથી મેલ લઈને, અમરગર્ યુ રૂપ. ૧૦ હાથ ચરણને ધુટણ પાનિ, ટુક અંગ સ્વરૂપ; અતરુભુજને ફાંદમોટી દીશે ધરમ વિશાળ. ૧૧ શોભા તેની શી કહુ, કહે ધુધર માળ, પહેલો કરમાં જળ કમંડળ, બીજો મોદીક હાર. ૧૨ ત્રીજા કરમાં ફરશી સોહિયે. ચોથે જળ માળ; ગણેશને ઉપજવિને, બોદ્યાં પારવતી માત, ૧૩ એની પાસે જોડ હોયતે કરે તે બેઠાં વત; વામ અંગથી મેલ લઈને, ઘડીયું કન્યા રૂપ, ૧૪ શોભાતેની શી કહુ. સુકવેત કહે સુણુ ભુપ; સેષો દાસડી રાખડી, અબોડે વાંકા માડ; કે થળી કુલડી વેતણ દાખડી, રમત નાનિ જોડ. ૧૬ કંકુપટો નાડાછડીતે, આખો બાધને હાથ; ઉમીયાંજી નાહાવાને બેઠાં, દીઠો નારદનો સંગ; ૧૭ અરે દેવહવે શું થાશે, નગ્ન દેખશે અંગ, ખીટલીઆળા કશ હતા, ઉમયના તેણિવાર, ૧૮ શરિર પોતા કરૂં ઢાંકીયુ ક્ષણુ ન લાગી વાર.

ઉથલો—નારદ વાણિ બોલીયા. ઉમીયાજી તારા પાડે, મારૂ નામ ન રદ ખરો, માંહો માંહે કરાડું વઢવાડે.

રાગ કટકું ૭ મું.

નારદ આલી આવિયા, જ્યાં તપ કરે મહાદેવ; એરે શીવજી એરે શીવજી નફર ભુંડી ટવ. ૧ માડા મળીદે ભમતા હીટો. માથે ચાલો ધુળ, આક ધુતરા વિજયા આવો, કરમાં દ્યો ત્રિશુળ. ૨ તમેરે વનમાં તપ કરાને, ઘેર આદ્યું ધર સુત્ર; તમે વીનતો ઉમયાજીએ ઉપજવીયા હે પુત્ર. ૩ મહાદેવ ત્યાંથી પરવ રયા, કષ્ણાશ જોવા જાય; ગણપતા વાણિ બોલાયા, આડા ધરી જેટાકાય. ૪ અદ્યા જટીલે જોગી ભસ્મ અંગે. દીસતો અદભુત; આજ્ઞા વીના અધિકારા નહી. જો હોય પ્રયત્ની ભુપ. વચન એવું સાંભળીને, કાખ્યા શીવરાય લાતો ગ ડા પાટ મુકા, આખ્યા માંહોમાંહે. ગણપતીનો ગરદો પડ બ્રહ્માંડ લાગી જાય; ત્રીલોકતો ખળખળવા લાગ્યું, આતે શું કહેવાય ૭ ત્યારે શીવજી કોપી-આને, ચઢી મનમાં રીશ; કોપ કરીને ત્રીશુળ મેલ્યું, છેદીયું ગણપતિનું શી શ ૭ મંગસર વદી ચાથને દહાડે પુત્ર માયો તુરત; તે દહાડેથી આદ્યું આ-વ્યું, ગણેશ ચોથનું વરત. ૬ તે મુસ્તક જઈને પડ્યું, અંદના રથમાંય; તેથી અતગથીને દીવતે, અંદ પુજન થાય. ૧૦ હવે શીવજી ધરમાં આવીયાં, જ્યાં નાહાય; આખા બેઠીતી બારણે, તે નાશી મદ ધરમાય. ૧૧ સવળ

કોટડીમાં જઈને પેઠી, મનમાં વાત વીચારી; ભાઈના કટકા ધીધા માટે, મુજને નાંખશે મારી. ૧૨ મહાદેવજી ઘરમાં ગયાને, ઝબક્યાં ઉભયા મન; નેત્ર ઉઘાડી નિરખીયું, ત્યારે દીડા પંચ વદન ૧૩ વસ્ત્ર પેહેરી ઉમીયા કહે છે, કેમ આઠ્યા મહાદેવ; આગ ભાંગ ધતુરો ચાવો, નકટ છુડી દેવ. ૧૪નાહાતા ઉપર શું દોડ્યા આવો, સમજે નહીં મન માંહે, બે બાળક મેટ્યાં બારણે, કેમ આવિયા મંદીર માંહે, ૧૫ છાની રહે, તું પાપણિ, મેં પારખું બાધું; આટલાદહાડાસતી બણતા, પણ સરવસ છુટા બાધું. ૧૬ મુજ વાના તે પ્રજા કાધા, અવું તા-ઈં કામ; પારવતીપણુ તે ન રાખ્યું હીમાચળનું નામ. ૧૭ વચન એવું સાંભળીને, ઉમીયાને ઉડી બળ; કાલે તમે કહિ ગયા હતાજે, પ્રગટ કરજો બાળ ૧૮ ત્યારે શંકરે નીચું જોયું, મનમાં વાત વિચારી; તારી પુત્રનો નાશી ગઈ તારા પુત્રન આપાયો મારીરે. ૧૯

૮૬૫ ૮ મું સાખી.

પુખ્ત વીના સુની પીપણી. કળ વીના યુરે જાય; બાંધવ વીના જુરે બેનડી પુત્ર વીના જુરે માય. ૧૧ પુત્ર કરશણ પુત્ર, ધન, પુત્રજ આગવન; જે કુળપુત્ર ન ઉપજયો, તેનાં સુના બળે સમજાને, ૨ પુત્ર વાના શાવમારે પાંજર, વન ઉભ અગ્નિ બળીશ, શીવ સાથી મારયો ગણપતી, માહારા પુત્ર મયાંથી કળીશ. ૩ રાગ વિલાપનો વક્તવ.

બોલો હો બાળારે હો ગણપત; બોલો હો બાળા ટેક. ઉભયાજી કરેછેરૂદન હો ગણપત; શીવ શાને માર્યા મારો તન, હો ગણપત; તેની સપત પરધેરજય હો ગણપત. ૨ શીવ પુત્ર વીના જેવી માયા, હો ગણપત તેનું સગુ કોઈ નવ થાય, હો ગણપત. ૩ શિવ પુત્ર વીના જેવી માય, હો ગણપત તે તરણથી હળી થાય, હો ગણપત. ૪ ત્યારે શિવને આજ્યું છે જ્ઞાન, હો ગણપતમેતો આપ્યું હતું વરદાન, હો ગણપત. ૬ પેલા નરદીયાનું કામ. હો ગણપતબંજા બોલો જેનું નામ, હો ગણપત. ૮ હું તો જીવાંદુ પુત્ર તમારો, હો ગણપત. ૧૦ પુત્ર કેરો શોક નીતારો, હો ગણપત. ૬ મેં તો મારયો તમારો તન, હો ગણપત. ૭ હું તો જીવાંદુ પુત્ર પાતન હો ગણપત બોલો હો બાળા. ૧૦

રાગ આશાવરી કડવું ૬ મું.

નદી લંગી મોકડયા તે પહેલી પોળે જાય; હસ્તિ એક મળ્યો મારગ તે શિર ધીધા ધાય. ૧ તે ગજનું મુસ્તક લાવી, ધડ ઉપર મલ્યું નેટ; ગર ગડીને હેઠું બેઠું, આગળ નિકળ્યું પેટ. ૨ કાળાએના કુંભસ્થળ અને વરના એના દાંત; આગળ એને મુઠ મોટી, લાંબા પહોળા કાન. ૩ દેવમાં બશે શું પોસારો. અપાર મુજને દુઃખ, દેવતા સર્વે મેણાં દેશે, ધન ધન પાર્વતીની કુખરે. ૪

સાખી કડવું ૧૦

૩૫ ગુણને વાદ પડ્યા, આલ્યા રાજ્યદાસ; ગુણને આખ્યાં બેરાણા ૩૫ ૨

રયો બુહારે. ૧ રૂપ તો આખ્યાં શીવ નાગરાં, કેઈ જોગી અબધુત, ચતુરાઈ દીધી
જે આરણ્યાં, વાગી કોઈ કાઈ રજા પુત. ૨ પુન્ય વિના ધન કછુ કામકો, કયા કા
મકો ઉદક વીણુ કુપ; એ દો વસ્તુ કછુ કામકો, જેમ પુણવીના રૂપ ૩ સ્વરૂપ
દીધો શીવ ચાતુરી, નીકર રૂપ તાર પાણુ લે: રૂપ ગુણ ચાતુરાઈ નહીં, એ તે
દુખ માંહે. ૪ માયા દીની તે શામક, ગુણધર દીની નાર; લોચન દીયે કુકડક
જય બેસે ઉડ જા. ૫ રાગ—માર.

પંથી જ્યારે આલેગાંગ, પહેલું લે ગણપતીનું નામ; કથા અથ આરંભે જેહ
પ્રથમ ગણપતી સમરે તેહ. શૌભાગ્યવંતી શાગુગારજ ધર. ગણપતી કેરું સ્મરણ
કરે; સોનિ સમરે થડતા થાટ, પંથી સમરે જતાં વાટ. પંચ વદનના દહેરામાય
પહેલી તારી પુજા થાય; એ વીના મુજને પુજતા, નહીં લેઉ પુજાય; લાખેણી
પુજા કરે તો સરવે મિથ્યા થાય.

ઉપલો—શાને કાળે રૂવે પાવંતિ, શાને લોચન ચોળે; જેને ઘેર વીવાહ
વાજન હશે, ત્યાં બેશશે ધીને જોજેર.

રાગ હાળ કડકું ૧૧

ઓખા ઓખા કહી ઉમીયાએ સાદ કરયા બે ચાર; ત્યારે ઓખા આવી
ઉભી, નાસરીને બહાર. બાઈ મરાવીને ભામતી, તુંતો નાશી ગઈ; મહાદેવ
ગણપતીને મારયો, તે શુદ્ધ મને નવ કહી, તે માટે તાર અંગ ગળાં, લુણે
જે કાય; જા દેત્યના કુળમાં અવતરજે, એણી પેરે બેઠયાં માય. ૩ ઓખા બાઈ
તા થરથર ધુજ્યાં, એતો વાત અટંટ, અપરાધ પાખે માતા મારી, આવડો શો
કડ. ૪ ઉમીયા કહે મેં શ્રાપ દિધો, તે કેમ મિથ્યા થાય; દેત્ય કુળમાં અવતરજે
દેવ વરી કોઈ જય. ૫ ચૈતકના મેનાકરમાં, બાઈ તારો મહિમાય; ઓખાહરણ
જે સાંભળ, મહા રોગ થયી મુકાય. ૬ એક માસતો મીડા મોળુ. ભોજન કરવું
જેય; એક માસતો નવ પળે તો, પંદર દિવસ સોય. પંદર દિવસ નવ પળે તો,
વિસ કરવા ત્રણ. ૮ એક અલોણું મીડા મોળુ, કરવું ભોજન; ઓખાહરણ
ત્રણ વાર, સાંભળવું કરવું મીડાનું દાન ૯ ત્રાંચુ સોનું રૂપ વસ્ત્ર, પુન્ય વાધે
મેરું સમાન; ગુરૂ જોશી મુણ રાયજીને, જેતાં થઈ વિચાર. એ કથા રહી એટલે,
કહું બાણાસુર માંહમાય. રાગ સામગ્રીની ચાલ કડકું ૧૨

રાય બાણાસુરને બારણે, વાળવા આવીરે અંડાળ; નીત્યપ્રયે રજા વાળ
તી, કરવું ઝાક ઝમાળ. બાણાસુરને બારણે. રાય મેહેડીયેથી હેઠો ઉતરયો પ્રા-
તહકાળ; મુખ આગળ આડી ધરિ સાવરણી સાર. બાણાસુર ર રાય બાણાસુર
વળતી વડે મનમાં પામા દુઃખ; મુજને દેખો કેમ કેરવ્યું, અલી તારે મુખ
બાણાસુર. ૩ ત્યારે ચડાણણી વળતી વડે, સાંભળિયે રાય, તમો ઉચ અ-
નીચજી, મુખ કેમ દેખાડાય. બાણાસુર. ૪ ત્યારે બાણાસુર વળતો વડે, સાંભ

ખરે રાજ્ય; સાચુરે બોલો કામની, કર એ કટકાય. બાણાસુરને ૫ ત્યારે અંધા-
ખણી વળતી વદે, સાંભળો રાજન; સાચુ બોલે જે થોડે તેવો દેખે દંડ બાણા-
સુરને રાય પહેલો મેલો પુરો, તેથી મેલો લોભ; સહુથી મેલો વાંઝીયો, મુવે
ન પામે મોક્ષ બાણાસુરને ૭

રાગ આશાવરી કડતુ ૧૩.

અંધાળ તો એક નથી, રાય દસ વિધના કહેવાય; પહેલો અંધાળતેને
કહીયે, નદી ઉતરી નવ નાહાય. ૧ બીજો અંધાળ તેને કહીયે, પુત્રીનું ધન ખ
ય; ત્રીજો અંધાળ તેને કહીયે, દુભે માત પીતાય, ૨ ચોથો અંધાળ તેને કહીયે,
હરે પારશી નાર, પાંચમો અંધાળ તેને કહીયે, પરદારા શું ખાય. ૩ છઠો અંધાળ
તેને કહીયે, હરે પારકુ ધન; સાતમો અંધાળ તેને કહીયે, જેનું મેલુ મન. ૪
આઠમો અંધાળ તેને કહીયે, કરમાયુ વદન નવમો અંધાળ તેને કહીયે નહીં
તનયા કે તન. ૫

ઉચ્ચલો.

દશમો રાગ કરમ અંધાળ એ દશ વીધના કહેવાયરે.

રાગ આશાવરી કડતુ ૧૪

બળિયો બાણાસુર રાજ, પુત્ર માગતા જાય; મહાદેવજની પાસે આવી.
બેઠો તપ કરવાય. ૧ હજાર હાથે નાળીરે પાડી, નવ રીઝીયા શ્રી મહાદેવ; આ
પોત આપો શીવજી, પુત્ર એક તતખેત. ૨ ચીતકોપ વહીયા તેડાવ્યા, કરમતણ,
જેનાર; પુરવે રાજ તુ તો કહાવે વઘશણવનો અવતાર. ૩ તારે તેવે એકજ હ,
તો લાડકવાયો બાળ; ભોજન કરવા તું બેઠો તે, સાંસાળને ભુખાળ, તુજમાં તો
જમવાન આવ્યો વગ તારો બાળ; માટી વાળા હાથ ખરડ્યા, બાળકના કહેવાય-
ત્યારે તુજને સખ્યા આવી, હાથી કાઢ્યો બાળ; બાળક ત્યારે થરથર દુબ્યો
સાંભળને ભુખાળે. બાળકને તો રીસ ચડીને, નવ ગણ્યો કાંઈ તાત; તુજને પુત્ર
બહાલો નથી; તું વાંઝીયો જન્મ રાતરે.

રાગ હાળ કડતુ ૧૫

ઉમયા વાણી બોલીયાં, તુ સુણસુર રાય; તારા મનમાં જે ગમે, ત
ને આપુ એક કન્યાય. ૧ મુજનો આપો એક દીકરી, આપ્યા દીકરા સાત; વાં-
ઝીયાથી બલી દીકરી, દીકરાયે દીવે થાય કાઈક દેશનો રાજા એઠશ, રાજ
શે માઈ નામ; પોપ માસનિ પુરણ માસે પ્રગટશે ઓખા આજ, ૩ વર પામી
વળીયો બાણાસુર, શોણીતપુરમાં જાય; બાણમતિને ગરભ રહ્યો છે, તેને કહુ
મહીમાય ૪ પોષ માસના પુરણ માસ પ્રગટે થઈ કન્યાય; વધામણીયા પરવન્યા
તે રાજ સભામાં જાય. ૫ જાણી બેસી તેડીઆ તની જન્મ પત્રીકા થાય; વિદ્યા
મળ કરી ગુરૂજી બોલ્યા. પોતે તેણી વાર. ૬ પેહેલી ઉમયાજના અગથી પ્રગ-
ટી છે કન્યાય; તેને તામે યશી બોધને, નામધૂ ઓખાય. ૭ પ્રહવે જાણુમ

લેગનમાં, સંતાન પ્રગટી સાર; એથી તારા હાથનો, વેગે ઉતરશે ભાર. ૮ આકાશ વાણી એવિ થઈ, તું સુણ બાણાસુર રાય; એ પુત્રા ઇચ્છા વર વરેને, તારાકર છેદાય. ૯ એ પુત્રી ઇચ્છા વર વરે, તો સરસ્વ હાથનો ભાર ઉતરે; એ પુત્ર ઇચ્છા વર વરે, બાણાસુર તુ કેમ ઉગરે. તે માટે તેડી પ્રધાન, એણીપેરે પુછેછે રાજન; દેવ વચન મિથ્યા નવ થાય, તે માટે કરવો ઉપાય. ૧૧ રસોમાળિયાં સુ દર સાર; તે માટે કરવો ઉપાય. આખા અને સ્ત્રીત્રલેહાને, મેલો મંદીરમાળિયા માયરે ૧૨

રાગ ધનાશ્રી કરવું ૧૬

પરીક્ષતે પ્રશ્નકરયું વિચારીજી, કહો કેમ પ્રગટ થઈ બેઠ નારીજી; આખા અને સ્ત્રીત્રલેહા કેમ ધરયાં નામજી, કેમ વિધાયે આખ્યાં અસુરને ધામજી. ૧ હાળ.—ધામ આખ્યાં અસુરને, તેણેકામ સૌદેવનાં કરયાં; મુનેવિસ્તારીને વરણુવેં કેવી રીતીયે અવતરયાં. ૧ સુકદેવ કહેસુણુ પરિક્ષત, અભિમન્યુ કુમાર, પ્રશ્ન તેં પુછયું મને, તેનો સદેહ ખોડી નીરધાર. ૨ એકવાર દેવ પાતાળ નાદા, બાણાસુરના તાપથી; ત્યારે વરણુ જગનમાં કન્યા પ્રગટી આપથી. ૩ કન્યા કહે કેમ પ્રગટ થીધિ, કહો અમ રારણુ કામ, ત્યારે દેવ કહે દેવ દુઃખ દેછે, બાણાસુર જેતું નામ. કન્યા કહે દુઃખ કાંચરા, બાણાસુર આવશે પાતાળ આ, ના પીતાના ચરણ પુજવા, નતજન્ય છ પાતાળ, ૫ ત્યારે મુન પુત્રિ કરાને સોં પળે, હું જઈશ એને ઘેર, સાકડી સગાઈ એ સુતો થઈને, કરનું ભુજનાપેર. ૬ તેણેસમે પાતાળ આવીયો બાણાસુર રાજન, દેવેદીકરીઆપી જે તેને પ્રધાન ઉ પ્રધાન કહે સ્વામી સાભળીએ, આપો મુજન બાળ; કન્યાદાન કુંવરીને દેઉતો ઉતરે શીરની ગાળ ૮ ત્યારે રાજ કહે પ્રધાનને, આ પુત્રી સુકુવન; કાલે તેડીને તુ આવજે, બળે નહીં કે જન, ૯ એ રીતે પ્રધાન આખ્યા પુત્રી બેઠી જ્યાંય, પુત્રી તો સમાધી લઈ, હરી ક્યાન ધરે છે ત્યાંય ૧૦ વાયુદાર જેણે રૂધાયાને, રૂધ્યાંસા આસ; જમણા પગના અંગુઠા પર, રહી છે ખટ માસ. ૧૧ તે બેઠીન પાછો વળ્યો; પછી પુર ભણી પ્રધાન; ખટમાસ પુરણ તપ થયુ, ત્યાર પધાર્યો ભગવાન. ૧૨ માગ્ય કહેતાં કન્યા કહે, મન કરો આજ્ઞા પ્રકાશ; ભુત ભવિશ વર્તમાન બહુન, ઉડી ચઢડું આકાશ. ૧૩ એટલેપ્રભુએ તેન પાંખ આપી. વર આપીને વળીયા હરી; પ્રધાન આખ્યા પુર વિષે, તે કોભાંડ પુત્રી કરી. ૧૪

વલણું—કુવરી થઈ પ્રધાનની, તેનું પ્રાક્રમ કે પ્રીછે નહી; શુકદેવ કહે રાજ સાંભળીએ, સ્ત્રીત્રલેહાની ભૂતપત્ની કહી.

સાખી કરવું ૧૦

ભાદરવે જે કર હજોતરાં, શેઠ પાસે માગે સીખા; જે ઘેર પુત્રી ભાડકવાં

છ, તેના માળાપ માંજે લીખ ૧ ખાળો અગ્નિ બધુનન દહે, જળ સડે પર્વત
કેરાય; અબળા ફરી જે કરે, તે ગતી દેવ્યે કળી નવ જાય. ૨ નદી નારાનેરૂપિ
કળા, મહીધર નવ કમળાં; એનો અતંન લીજીએ જે વાંચીએ કુશળાં. ૩

રાગ ઢાળ.

નગર થઈ એક જોજન રાય, મહેલ રચાવ્યો સાર; તેને ગોળ ખારીને
અટારી, કહેતાં, ન આવે માર. ૧ મરકત મહી મોતીએ જડયાં, માંહે પીરા-
જના પાટ; હયશાળા મજશાળા છે, હિંચવા હીંડોળા ખાટ. ૨ દીવસ માસને
વધે જાયે, કન્યા મોટી થાય; ચીતલદાન સંમે રમતાં, ઉલટ અંગ ન માય; ૩
સવા લાળ જોડા રખવાળ, પેદેકયા છે રાજન; એમ કરતાં એખાખાધને, આ
વ્યું છે જોખન. ૪ તમે રાનરે જોજો દીવસે જોજો; નવ સીચો લોચન; એખા
કેરા માળાયામાં, રખ સંચરે પવનરે. ૫

રાગ ઢાળ કડવું ૧૮

શોણીતપુર પાટણુ ભલું રાય ખાણાસુરનું ગામ; એખા તેની પુત્રી, વ.
જાતી કરતી ઉત્તમ કામ. ૧ થડા એકમાં લાવે શોગટાં, થડી એકમાં પાટ; ના
ના વિધની રમત રમે, થડી એકે હીંડોળા ખાટ. ૨ થડી એકમાં દીંગલી પોતિ
યાં, રમતા હોડા હોડ; હીંડોળા હીંચવાને કાળે, રેશમ ફરી દોર ૩ ધમધમ
ધમધમ ધુવરા ગાળે. ધુવરીના ઘેર; નાની વીધનું ગાણું ગાતાં, મધુરો ની-
કળે સોર. ૪ રમે જમે આનંદ કરે, મહેલા મગળ ગાય; જોખનવતી થઈ છે
આખા, મંદીર માળીયા માંયરે ૫

રાગ સામેરી કડવું ૧૯ મું.

જોખનિયું વાપ્યુરે એખા નાનડીરે લોલ, મારે જોખનીયાની જય બેની,
મારે થડી થડીરે લોલ; તું તા ચીતલેદા સાંભળ સઘયર બેનડીરે લોલ મારો મુ
રખ પીતા કાંઈ જોતો નથીરે લોલ; બોલી એખા વળતી વાણુ, સાંભળ બેન
ડીરે લોલ; મારો જાય કન્યા કાળ વર જોતો નથીરે લોલ; મારા જોખનીયાના
દીવસ દહાડા ચારેરે લોલ, નાણેરે મળશે પણ ટાણે નહિ મળેરે લોલ.

રાગ આશાવરી કડવું ૨૦ મું.

પાંચ વરસની પુત્રી તોતે ગૌરીરે કહેવાય; કન્યાદાન દેતો, કોટી જજ
ફળ થાય. ૧ પણ પુત્રી કેરા પીતાને કોઈ, સમજાવી કહેવાતે; દેવ વીવાહનુ
ફળ જેને, વરસ થાય જે સાત. ૨ પુત્રી કેરા પીતાને કોઈ, કહાવોરે ગાંધરવાં
ધવધવ વીવાહનું ફળ જેને, વરસ થાય જે નવ, ૩ એમ કરતાં વળી વચમાં
આવા પડે કાંઈ વાંક, મનુષ્ય વીવાહનું ફળ જેને અગીઆરે આડા આંક ૪
એમ કરતાં વરસ જાયને ખાર પુરા થાય; પુત્રીનું મુખ પિતા ભુવે તો બેસે
બસહત્યાયરે. ૫

રાગ આશાવરી—કડવું ૨૧ મું,

ચીત્રલેહા એણીપેર બોલી, સાંભળ સૈયર વાત, તુજને કાળે નહીં પરણાવે
ખાણુ તારો તાત. ૧ તુજને કાળે જો પરણાવે, ઉદાય રાયના હાથ; તુજને કાળે
નહિ પરણાવે, પ્રધાન મારો તાત. ૨ તાત કેરી આજ્ઞા લેઈ, આવોને ઓખાય;
વચન સાંભળી ઓખા વળતી ત્યાંથી ચાલી જાય. ૩ તાત આપો આજ્ઞા તો શા
હુ પુજવા જાઉં; ખાણાસુર પ્રયે પુત્રીયે, વચન પ્રકાશી કહયું. ૪ ઘેલી પુત્રી
એમ ન કરીયે, બેશી રહો મંદીર માંય; ઘેર આવો મહાદેવજી. પુછને લાગો
પાય. ૫ વચન સાંભળી ઓખા ચાલ્યાં, પોતે તેણી તાર; ચીત્રલેહા સઘયર મા
રી, ઉપાય કરવો સાર. તારી જોડે હું જી કુંવારી, મુને લાગ્યા તારા પાપરે. ૬

રાગ સામેરી કડવું ૨૨ મું.

ઓખા તારે શ્રવણે ઝળુકે બાલરે, ઓખા તારા કુમકુમ રાતા ગાલરે; ઓ
ખા તું તો ચાલે હંશની ચાલરે, ઓળીને રંગરે ઓખા તારી ચુંદરી. ૧ ઓખા
તારે બાંયે બાળુબંધરે, ઓખા તારું મુખકું પુનમ ચંદરે; ઓખા તારે મન
ઉપનયો આનંદરે, કસબી ઢારરે ઓખા તારે સાળુદરે. ૨ ઓખા તારા શાહીતા
શાહુગારરે, ઓખા તારા નેજ તણો નહીં પારરે; ઓખા તને વર્ષ થયા દસખાર
રે, પાવલે ને પુરર ઓખા તારે વાજતારે. ૩

સાખી કડવું ૨૩

નેહરે જેહર બેની તારે વિંછવા, કર કંકણ મુદ્રિકાને હાર; એ પુરૂષ વીન
પેહરે પ્રેમદા, તેનો ચિહ્ન પડ્યો અવતાર. ૧ સેથો દીલજ રાખડી, નહણે કાજ
જ કુમકુમ, આડ; પુરૂષ વિના પેહરે જે પ્રેમદા, તેનો ચિહ્ન પડ્યો અવતાર. ૨
આગમ ચાલકેર.

ખાધયે તોડી નાંખીયા હારરે, આતુ લે તારો સણગારરે; હું તો નહિ પામું ભ
રથારે, નહા ઝાડુ વાટડારે. ૧ બાણાસુર મારો ખાપરે. મારે કાણુ જનમનાં ૫
પર. મુન નહીં પરણાવે ખાપરે, નહીં જોડે વાટડીરે, ૨

રાગ ગોડી કડવું ૨૪

વર વરવાને યોગ્ય થઈને, પ્રમટયાં સ્ત્રીનાં ચેનજ; ઓખા કહેછે ચીત્રલેહાને
વાત સાંભળ મારી બેનરે. સઘયર શું શ્રીજે, અતીહારે દારલા કેમ લીજે; મારી
બેનારે દોષ કરમને દિજ; અનાહારે કે વિષ ગોળા ગોળી પીજે. ૨૬.

આજ મારે ભુંડી જોખનિયું, મદ પુરણુ મારી કાયજ; પિતા તો પ્રીછે નહી
મારો કુંવારો ભવ કેમ જાયરે. સૈયર ૧ સાસરે નાત્ય જાયને આવે, સઘયર મુજ
સમાણીજ; હું અપ્રાધણુ હાય. પીડાણી, આંખે ભરૂં નિત્ય પાણીરે સઘયર. ૨
આરે દુઃખે હું દુખળા, મને અજ ઉદક નવ લાવજ; આ અવાસ રૂપા મુળીએ
મુતાં તો નિદ્રા કેઈ પેરે આવરે. સઘયર ૩ જળ વાનાના વેલડાને, હુણ વિન-
જેવું અજજ; ભરથાર વિના ભામાન એતો. કોહલો કાડે દન. સઘયર. ૪

ન્ય હશે કામનીને જેણે કહેક'થ'ગ્રહી રાખ્યોજી; હું અભાગણું એ પરક્યાં પી
ઉને, અધર સુધારસ નવ ચાખ્યોરે. સઘયર. ૫ મરજદા માટે માણસ કરે આં-
ખના અણસારાજી; તે સુખ તા મં સ્વપ્ન ન દીકું વ્યર્થ ગયો જનમા-
રાજી સઘયર. ૬ સ્વામી કેશ નહી સંગ સ્યામાને, અથી બીજુશુ નરતુજી, હવ
નવરહા આશા પરણ્યા કરા, મુજ જોખન જથેરે ઝળકતું, સઘયર ઉખાજી વતે
રૂચ નાહ મુજને ભરથાર ભાગમા મનજી; અઘ પુરૂષ ૨૧૧૦ તો પરણુ નવ પુ-
છું જોશાને લગનજીરે. સઘયર ૮ વચન રશીક કહેતાં કરણા ૧૦૧૨, ચાલ લટક
તી ચાલજી; પ્રેમકદાક્ષ પાયુને ગોલાવ, તે રૂદ્રીયા લીતર સાલેરે સઘયર. ૯ સુ
સુખદુઃખ કરમે કયુંછ હું લવાઈ મારે પાગેજી; બધોગરી મારા કરમ કરી. શુ
ળીયે ચઢાવી માહારા બાપેરે. સઘયર. ૧૦ મરકલે મુખ મધુર વચને, મરજદા
નવ આણીજી; સાંકપાક પિયુને નવ પીરસ્યાં, આથો પાલવ તાણારે સઘયર. ૧૧
અકળ ગતિછે ગોવિંદજીની, શું નિપજશે બેનીજી, ગોપાળજીનું અમદુશરે.
મનકુ મારૂ રહે નહીરે, સઘયર. ૧૨

રામ મેવાડાની દેશી કહવું. ૨૫

ઓખાને કહે ચીતલેહાંજો, તુતો સાંભળ બાળ રનેડાજો; આપણ મોઢા
બાપનાં છાડજો, કેમ કહાયે કાણુ કે ગોડજો. બેની લાછન લાગ કુળમારે, પ્રતા
પ્તા જય એક પગમાંજો; અમે તો તમ પાસ ન રહીયેજો, જઈ બાળાસુરને કહા
એ જો, વાત બાળાસુરરાય જણેજો, આપણ બેના અંતજ આણેજો. મન મ-
ગયો તારી પાસજો, તારો બાપ રહ્યો વાસવાશે જો. મેતો ન થયે તારૂં રક્ષ-
ણુ જો; તુજમાં દીસેછે અપલક્ષણુ જો, બેની છોકરવાદ ન કીજો જો, તારાબાપ
તકી તો બીજો જો. તને દખું છું મદમાતી જો, નથી પેટભરી અન્ન ખાતીજો;
તારૂં વચન નથી મુને અમતું જો, જોખનયું હશે સડિને દમતુ જો કામ વ્યાપ સ-
રવ અગેજો, બેની રહીયે પાતાના હજો જો, તું તો બેની નિહાળ પથજો, કાળસ
ગ્રહમાં ક્યાંથી હશે કથજો તેલો મુને આંખમાં ચાલાજો માથે છાણાં થાપીન
ચાલી જો, હું પ્રીછી કામનું કરણુ જો, બેની રાખજો હથયામાં ધારણુ જો. તું
તો જુવે લોકમાં એકાં જો, વામણુ ક્યાંથી પામશે કોણંજો, બેની હમણાં બ-
રિયે લાંબા જો, ઉતાવળે ન પાકે આંખા જો મારી ઓખા બાઈ સહુણાં જો
આવ્યો અઘતર માસ એમ કરતાં જો. પછી ઓખાજી વખત આચરતાં સ-
હુણુ અન્ય જમીદીન ખુવે જો દીપક બાળને અવનાયે સુવજો, માતઉંમથા
ને આરાધે જો થયુ પુરણુ વરત એક માસ જો કોણુ જણે એકાંત અવાસ જો.

સહણુ.

અવાસ એક સ્થાન વાશે, વરત કાધું ઓખાયરે;

સ્વપ્નામાં સંલેગ સ્વામીનો ભટ પ્રેમાનંદ ગાયરે.

રામ ધોળ દશ્યા રડ

બાઈ તુંજે કુંવારી હુંજે કુંવારી; સાંભળ સઘયરવાત; ગોરમાની પુખ્ત કરીયે, જે પામીશું નાથ. ૧ કોણ મસ વડે કોણ દહાડે, ગોરના પુખ્ત થાય મને કરીને આપો પુતળાં, હું પુણું મોરી માય. ૨ કાગણ વદળીજના દહાડે કરતુરે સ્થાપન; ચઢતર સુદી ૩ દાહાડે, કરતુરે ઉત્થાપન, ૩ સંકન સદલા પાથરી; સંદે શરીના કુલ, પુણ અરચી ઓખા માગે. જે જે વસ્તુ અમુદય. ૪

રાગ ધોળ કડતું. ૨૭

ગોરયમાં માગુરે ગોરવમાં માગું મારા બાપનાં રાજ; માતીસદાએ સોહ ગણી. ૧ ગોરયમાં માગુરે માદારા ભાઈનાં રાજ, ભાલીતે હાલ હુલાવાત ૨ ગોરયમાં માગુરે મારા સસારાનાં રાજ; સાસુ પ્રજા ધણી. ૩ ગોરયમાં માગુરે દિયર જેઠનાં રાજ, દેસણી જઠાણીનાં જોડવાં. ૪ ગોરયમાં માગુરે સરખા સરખી જોડ; માથે મન ગમતો ધણી. ૭ ૭ રાગ ઢાળ કડતું. ૨૮

એક દહાડે ચીતલેહાને, ઉંચ આંધિ સાર, વાશી પુષ્પે કરતિ પુખ્ત, ઓખા તે નિરધાર. ૧ એટલે ચિતલેહા જાગી જુવે તો વિપરીત. વાશી પુષ્પ અઢાળ્યાં દિડાં થઈ રહી ભયભિતર વાશી પુષ્પ પુખ્ત શ્રીધી, નહિં પામે ભરથાર, ભરથાર જા હું નહીં પામું. તું મોરી માય. ૩ આવે તારાં પુતળાં, મારે પુજે છે બલાય, ઉપર પાણી રેડાએ તો એ કરતાં ધોવાય. ૪ કંચેથી પછાડીયે તો. ભાગી ભુકો થાય, માટીયે મદિર ચણાય, માટીયે ઘર લીપાય. ૫ પદર દહાડા પુખ્ત શ્રીધી, બોલાવ્યાં નહીં બોલે, તું તો બેની કેતી જે, નહીં ગોરમાને તોલે. ૬ પકવાન પેડો મેલીયે તો. કડકો કોર ન ખાય, તુંઆલે તારાં પુતળાં મારે. પુજે છે બલાયરે, ૭

સાખિ કડતું. ૨૯

શીવનાં લીજે વારણાં, જેણે નેજે બાળ્યેરે કામ; ત્રિપુરા દેવ્યને વિદારીયો હું તો કેમ મેલુ નાન. ૧ શીવ જેણે ગંગા ધરી શીયા; ભાગીરથી તપથી ઉઠાડીયા તે કેમ મેલુ ઇશ ૨ શીં બોળો મુવે સમશાનમાં, બોળે તારે રાજ, માગે તારે ભીક્ષાવરત; આપે તેને લાખ. શીં ઢાળ.

હીમાચળનિ ભાણેજ બાઈ; ગણપતી મારા વિર; મહાદેવજનિ પુખ્ત કરીયે, મન રાખીને ધીર. ૧ ખેચરી ગતમાં ઓખા આલ્યાં, તેના કહુ વિસ્તાર; સનાન કરીને કામનીયે તો, સજ્યા સોળ શણગાર. ૨ નેપુર વાળે વિછવા માળે ઝાંઝરનો ઝમકાર; નાગદમણિ, ઝુમણુ, ઉરપર એકાવળ હાર. જડાવ ચુકલો બુલતી દામણી, દામણિયે ચકલીયો ચાર; પગે પાવલાં નેપુર વાળે, ધુધરીના ધમકાર વાળેવાળ મોતી પગળ્યાં મોતીની શેષ સોળ, દરપણ લીધું હાથમાને મુખે ભરીયાં તંબોળ. કનક થાળ મોતીયે ભરયો, માંહે શ્રીફળ કેફળ પાન, આગ ધતુરા આગરથીઆ શંખાવળી નિરજાણુ, આકાશ મારગે પશ્ચીમી તે

વેગે ચાલી જાય; ઇંદ્ર કેરૂં વિમાન ચાલે; એવિ છે શોભાય. ૭ મહાદેવને જા
વેતિ બેઠાં પાસા રમાવાસાર મહાદેવ કહે છે પાર્વતીને ઓ આવી કાઠ નાર.
સ્વામા કાંઈ થેલા થયા, અ બાણ તણી કુમાર; હાવે તું એમ જાણે છે જો, કર
શે અંગીકાર. પાર્વતીએ મન વિચારયું, હવે તે વંદી વાત; મહાદેવજીને કામી
જાણી લોચને દીધા હાથ, ત્રિજી લોચન ઉઘડયું, શકરને લગાટ, પાસે આવા
જાણી દીકી, લજ્યા પામ્યા તાત, તેને સમે ઓખા આવી ઉમાયાને લાગ્યા પો
ય; આવડી ઉતાવળી થઇ આવી તે નહી પામે ભરથારરે. ૧૨

સાખી કહ્યું ૩૦

ઓખા કહે છે. અમે પેઠાં પાણીમાં, તરવા તું બાયદા, હું આવી સમુદ્ર વ
ચમાં મારા મારા તું બા ટૂટી ગયાં ૧ ઓખા કહેછ તરસ લાગી મારા તનમાં સરે
વર તિરે હું ગઈ, પીવા ઝાળાળી પાપ, મારાં ભરયાં સરોવર ગયાં સુકાઈ, અ
ણીજ તીરેથી અમે અળગાં થયાં, પેલી તિરે નવ ગયાં કરમ તણે સંજોગ અમે
મધ્ય જાળ વચે રહ્યાં. હુતો આવી ઇશ્વર પુજતા, સામે દીધો શ્રાપ, પરણ્ય
પેહેણું રંગપણ થયું, મારે ક્રીયા જન્મનાં પાપ, ૪ ઉમીઆં તુંતો મોરી માવ
ડિ, છોડ ન દીજે છેલ; માવીજ તમે કંગ છુટશે હું તો પુચી તમારી તેલ. ૫

સાગ દાળ.

વર માગો વર માગો ઓખા, વર માગો આણિવાર; માયું છું માયું છું મ
સુંદર વર ભરથાર. ૧ જ ત્રણવાર જો તે માગ્યો, ત્યારે ત્રણ હજો ભરથાર; અહ
રે માનવીયોમાં વાત કરી નવ જાય. ૨ પુરૂષને નારિ થણેરી, તું સાંભળ મો
રિમાય; નારીને તો પુરૂષ ણીજો, શ્રવણ સુણ્યો નવ જાય. ૩ તે માળીયામાં ની
દા ક્રીધી, પુતળાંની સાર, તે માટે તેને શ્રાપ દઉં છું, જ ત્રણ હજો ભરથાર.
સુંદર માધવ માસ આવશે દ્વાદશીનાં દિન; તે સ્વપ્નામાં આવી પરણશે, પ્રાણ
તણો જીવન. ૫ તું જાણ્ય કેડે જાળખેજો, તને કહું છું સત્ય વિવેક; ત્રણવાર
તો પરણશે પશુ વરતો અકનો એક. ૬ વર પામી ઓખા બાઘ આલ્યા મંદિર
માળિયે સાર; અરે બાઘ હું પરણિ આવિ, સુંદર વર ભરથાર, એમ કરતાં ઓ
ખા બાઘના દિન ઉપર જાય દિન, સુંદર માધવ માસ આવ્યો, દ્વાદશીનો દ
ન. ૮ સુંદર સજ્જ પાથરીને, સાણગારયું બોવન; આજ સ્વપ્નાંતરમાં આવશે
મુજ પ્રાણ તણો જીવન, ૯ સક્યા થઈ રવી આથમીયો, કરૂપય તન;
હજુએ ન આવ્યો, હજુએ ન આવ્યો, મુજ પ્રાણ તણા જીવન. ૧૦ પોહાર રાત
તો વહી ગઈને, હજુએ ન આવ્યું કાય; ઉમીયાજીય વચન કહ્યું તે રખે મીથ્યા
હોય; વા વાયને બારી હાલે, ખડ ખડાટ ખડુ થાય. ૧૧ ઓ આવ્યો ઓ અ
વ્યો, કહીને બેઠી થાય; તમે આવ્યા તે જાણું છું; મારી સગી નણું દત્ત વીર.
૧૨ બોલ્યા વિના નહ ઉઘાડું હાડે છે મને ધીર; વીણા લીધી હાથમાંને ગીત

મધુશં ગાય ૧૩ ઓખા કેરા માળીયામાં ઉછવ બહુ થાય; બે બાકળી બોલે ન હી. તેને વાંચે ભયુકારા. ૧૪ વા ઓખો દક્ષીણ દિશાનો દરિઆવ કેરો વાય; દક્ષાણ દીશાનું જળીયું તેમાં ફરર વાયુ આવે; ઓ ઓખો ઓ ઓખો માહાર પ્રાણ તણો આધાર. ૧૫ તેવામાં ખીજુ બારણું, ખડ ખડવા લાગીયું જ્યારે ઓખાબાઈયે તો દોટ કરીન દ્રારુઉચાડું ત્યારે ૧૬ બાળાસુરે મહલ રચ્યો હ, તેનો સ્થંભજ એક; તે તણો પડછાંચો, તે ઓખા નજરે દેખ, ૧૭ ઓપેલા આખ્યા છે, તમ ઉપર જડ વારી, બોદ્યા વીનાતો નહિ બોલાવું, છું ગુણવતી નારી. ૧૮ બાળાસુર જે જાણશે તો લેશે બેડિના પ્રાણ; શાને કાળે અહીં ઉભા છે, સાસુના તન ૧૯ ઓખાબાઈનો માળીયામાં પાડે છે બકેર; ધશ્વરને પાર્વતી ગંગને સાંભળ્યો છે સોર. ૨૦ ધશ્વર કહે છે ઉમીચાળને; કોણુરવે છે નાર; ઉમા ચા કહે છે મહાદેવજીન; ઓખા રૂપે નિરાધાર રવચન આપણુ મીથ્યા કરવા બે હી બાણુ કુમાર; તામસી વિલા મોકલી તે, નિદ્રાનો ભંડાર મધ્ય રાતનો વહી ગઈ ને, મીચાણું બોચન; સ્વપ્નાંતરમાં આવી પરણ્યો, પ્રદ્યુમનનો તન. ૨૩

રાગ ધોળ કડવું ૩૨

સ્વપ્નાંતરમાં દીડી સોરડીયાતી જનરે; સ્વપ્નાંતરમાં વડસસરો ભગવાન ૧ સ્વપ્નાંતરમાં ખળકે મીઠાળ સુડીરે; સ્વપ્નાંતરમાં ઓખા દીસે છે અતિ રૂડીરે. ૨ સ્વપ્નાંતરમાં વરત્યા છે મંગળ ચારરે; સ્વપ્નાં તરમાં આયોગ્યા કંસા રૂર. ૩ સ્વપ્નાંતરમાં કરે છે પીડિજ શું વાત; સ્વપ્નાંતરમાં હણિ હાશ તાળી લે છે હાથરે. ૪ ચિત્તલેહા ભરીરે નિદ્રામાંથી જળીરે; ઓખાબાઈને કોણુ કરમ જતી લાગીરે. ૫ ઓખાબાઈને નાટક ચેટક વળગ્યુરે; તેનો કમ કરીને થાશે અળગ્યુરે. ૬ જગ્ય ઓખા તહારે; જે જોઈએ તે માગ્યરે.

રાગ મા૩—કડવું ૩૨

ઓખા ભરીરે નિદ્રામાંથી જળી અગો અંગઅગીડી લાગી; કટ પાપણીસી દને જગાડી, મને ભયા અમ્રતમાંથા કહાડી. કટ પાપણી એ શુ કિધું. અમ્રત લઈને વીખદીધું; ખીડિ પાનના અદાધ કરડિ ખાચિ મનનિના મુખ મરડી. બુવરે મહારા કરમની કરાણુ, વર શે મેલિ ગયા મને પરણિ; મહારા પિડિત મતા જે આવી, મહારા નાથ ગયારે રિસાવિ. મહારા હથ્યા કેરો હાર, આણીરે આપા આ ચિવાર.

રાગ સોરડ કડવું ૩૩

સૈયર ભુંડી શતરૂસે થઈને લાગિ, મને સ્વપ્નાંતરમાંથ જગાડ હોડિમિ આનો વર આજ સકળ થયોને, જપતાં તે દહાડિ દહાડિરે હો. અધવચ કુવામાં મુજને ઉતારિરે, વચેચિ વરત મેલ્યું વાઢિરે હો; બાગ ખગિયામાં પ્રલ કુલ્યાં છે હો કુલિ મારા તનશાનિ વાડિરે હો. પ્રેમાનંદ પ્રભુ જતી ન ઓખાબા હોયે એતરી જયછદહાડિ દહાડિરે હો; સૈયરે ભુંડી સૈયર શતરૂ શે થઈ લાગીમુને

સ્વપ્નામાયિ જગાડી હો. સાખી કડવું ૩૪

અંદા તુતો જીવે કરાડ વરસ, સ્વપ્ને થયો સંજોગ; શ્રીપ દેડિછું સુરજ દે
વતા, મુજ જગે પાડિયો વિજોગ. સ્વપ્નામાં મહારા પિઉજી શું અમે કરતાં
લીલાલ્લેર; અમૃતરસ હું પીતી હતી, તેમાં તે જોયું ઝેર. કંથ વિજોગે એ કામ
ની, ગઈ પડીતના પાસ; ભુલ જે પુછું પડીતો, એક દીને. કહેતી માસ ફરાફરી
પડીત એ કહે, સાંભળિએ કરજોડ; ચુલો એ પિઉશું, એક વરસ ઢાડ, ઓ
ખા પુછે ઓ પક્ષીડા, તારી બે પાંખો માગીશ; હું મારા સજ્જનને મળી તારી
પાંખો પાછી દધશ, પાંખ પ્યારી પંચતો વેગળો, તારો પિઉ કોણજ દેશ, માગી
તાગી પાંખડીયે, તારા સજ્જનને કયાંથી મળીશ ચાંચ દહાવું બપોળ્યા તાહરી.
ઉપર ડાડે લુણ, ભાને રંગે પિઉ માહરો, તને પિઉ મળશે કુણ, પિઉ વિજોગે
પીલીલાઈ, માડ તન મન સુડાઈ જાય; વગરી તું વાહન ચઢીતો, સડિસફરના
જાય; લેખ લખ્યા છડીતણા તે મટી કેમ જાય. કર્મે લખ્યું તે ભોગવો તેની પક્ષ
કરે જદુરાય.

રાગ વેરાડી.

મધ્યનિશા સમેરે. માળીયામાં રોતીરે રાજકુમાર કયાં ગયો કયાંગયોરે બાઈ
માહારો સ્વપ્નતાનો ભરથાર, ૧ મિઢળ માડે કયાં ગયુંરે બાઈ મારો ચુડલાહતો
જે હાથ; જોતામા દળિ ગયુંરે બાપ મારે અમરત આંબુજે હાથ ૨ પિયુ પરદે
શિયારે ભુંડામન સિવિસે નવ સાથ, આજ વેરણ થઈરે, બાઈ માહારા સ્વપ્ના
રાત, ૩ લાવ સખિ વિખ પિઉરે, બાઈ માહારા દાડું પાપી પ્રાણ; હવે હતોકેમ
કરે બાઈ મને વાળ્યા વહેતાં બાણ ૪ પાપી મારો જીવડોરે આખાબાઈએ પડ
તું મેટ્યું ધરણ; રોતા રોતાં જ્યાં ગયાંરે, આખાબાઈજે રોયું વાડીવન. ૫
જઈને પુછ્યું દુમતેરે, કયાંઈ માહારો દીઠો પ્રાણજીવન; તું ગુણ બેલડીરે, બાઈ
જોને કરમ વિચાર. ૬ નાથ મેલી ગયારે. બાઈ માહારાં કોણ જનમનાં પાપ; આજ
વેરણથઈરે બાઈ માહારા સ્વપ્ના કેરી વાત. ૭ જોખનમેં તો જાળવ્યુંરે, અણ્યું મા
રા પ્રભુને ભેટ કરીશ; જો પ્રભુ નહીં મળેરે, હુતો માહારા તરતજ પ્રાણ તજીશ,

સાખી કડવું ૩૫

આખા રૂવે ચિત્રલેહા વિનવે, ઘેલી સંયર નવ રોય સ્વપ્ને દીઠું જો નિપજે,
તો દુઃખ ન પામે કોય. જળ વલોવે માંખણ નીપજે, તો લુખું ઢાઈ નવ ખાયા
ચિત્રલેહા તુતો મુને વહાલી હતી, જાણે મારા હૈયાજ કરો હાર. ૨ કંથ વિ
જોગણ કરમે કરી જાણે માહારા બાપતણી મારનાર; વેરણ થઈ વિધાત્રી, એ
જો આડા લખીઆ લેખે આંક. એક વાર આવે મારા હાથમાં તો ધશિને વાહુ.
નાક; કરમ લખાવે તો લખે, ભરિને મેટ્યો આંક; કધણિ પ્રાપ્તી ભોગવો, તેમાં
વિધાત્રીનો શો વાંક. ૪ વિધાત્રિ આપે તેને લક્ષ દીયો. ન આપે તેને છેક; એક
વાર મોહારે બારણે, તેને પુત્રિ જન એક, લાંચ લઈ તુતો લખતી હતી, આપે

સહુપહેલું; મારા પીઉ વિના જોગણ નજાણતી, મારૂં મરણ લખાવતી વેહેલુરા
રાગ આશાવરી કહ્યુ ૩૬

સ્વપનું સાચું નવ હોય. દૈયરમારી સ્વપ્નુ સાચું ન હોય; એક રંગ હતોતેશ
જ પામ્યો સ્વપ્નાંતરમાં સાર તેને હસ્તિ બુલે બારણે, રથ ઘોડા પરમ વિશાળ;
જગિને જોવા જય ત્યારે ગંધવ ન ગમે એક, એક નિરધનીયો તે ધન પામ્યો.
સ્વપ્નાંતરમાં સાર, તોયેદેશ વિદેશ વડાણ આવે, વાણીતર છે સાર. ૩ જગીને જો
વા લાગ્યો ત્યારે, કોન લાવે પાગ; એક મુરણ હતો તે સ્વપ્નાંતરમાં, લણિઓવેદ
પુરાણ ૪ જગીને જાણવા બંધ ત્યારે, મુળે ન આવડે પદાણ. એક વાંઝીયો તે સ્વ
પ્નાંતરમાં વેગે પામ્યો બાળ. પ તેનું ઘોડિયે માંજર બાંધ્યું બારણુ પરશાળ;
જગાન જ્યારે જોવા બંધના, ત્યારે કોનું લાવે બાળ, સ્વપ્નું સાચું ન હોય,
સંધ્યર મારિ સ્વપ્નું સાચું ન હોય.

રાગ કહ્યાણ કહ્યું ૩૭

ચિત્રચાલિને વાનો વાળીને રંગ બેળિને ટટ મેલિને લેખણ લાલિને કર
માં સાહિને રંગ ભરતીરે, ચિત્રકરતીરે, હવે સ્વરગના લોક લખ્યા, લખ્યા
સ્વરગ લોકના રાયરે; ઉર લોક લખ્ય ને જુર લોક લખ્યું; જમ લોક લખ્યા
ને તપ લોક લખ્યા, સત્ય લોક લખ્યો રે વધકુંડ લખ્યું; મુખ લોક લખ્યો નો
ગાંધવ દેશ લખ્યા; હવે ઝાંખાબાઈ તમે ઝોગાં આવોને, આમાં હોય તેને અ
વીને બોલોવોરે. ઝાંખા આવીને કાગળમાં જોયરે, એનો રાને રતિલોચન રાયરે;
બાળ્ય બાળ્ય આતો નથી ગમતુરે, જને રણવગરામાં મેલો જઈને રમતુરે, ચિ
ત્રચાળીને વાને વાળીને, લેખણ લાવીને કરમાં સાહીને, હવે પાતાળ લોક લખ
યરે અતળ લખ્યું ને વીતળ લખ્યું સેતુતળ લખ્યું ને પાતાળ લખ્યું, તળાતળ
લખ્યું ને રસતળ લખ્યું; મહાતળ લખ્યું તેણીવારરે, લખ્યા પાતાળ લોકના
રાયરે. નાગલોક લખ્યા તેણીવારરે, વાસુકી નાગ વૃશ્ચક નાગ લખ્યા ને લખ્યા
પુંડરિક નાગ લખ્યાને મણિધર નાગ લખ્યા, સેષનાગ લખ્યા તેણીવારરે મા
રી ઝાંખાબાઈ સહુણી ઝોગાં આવોને, આમાં હોય તેને હશીને બોલોવોરે, બા
ળ્ય બાળ્ય એના દરપરે, હુ શુ સ્વપ્નાંતરમાં પરણી આવા સરપને આતો કા
ળા લીવા પીળા; સાપરે, લખનારી ચિત્રલેહા તારા બાપરે. ચિત્રચાળિને વાનો
વાળીને. દીવો બાળીને કાઝળ પાડિને; હવે મ્રત્યુલોક લખાયરે લખ્યા મ્રત્યુ લો
કના રાયરે. અજમેર લખ્યું ને અલીયાર લખ્યું. મુસતાન લખ્યું ને મારવાડ લ
ખ્યું ખોસસન લખ્યો બંગાળો લખ્યો ને, એક મુખા લખ્યા, ને અષ્ટ મુખા લ
ખ્યા સ્વામી મુખા લખ્યા ને મજર મુખા લખ્યા, હસ્તિ મુખા લખ્યા ને ગાંધર્વ
મુખા લખ્યા; એકટંગા લખ્યા ને અસ્તિવાળા લખ્યા લખી વનરપતી ભાર અ
હારરે ઝાંખા આવી બુલો ભરથારરે, બાઈ કાગળ લખ્યા ત તારો પાડરે, હ ર

સ્વપ્નાંતરમાં પરણી એવાં જાડરે, બાઇ લખતાં તે લેખણ તુટીરે. ખડીયામ થાં ફસનાઇ ખુટારે થયા કાગળના અંગારરે; તને સ્વપ્ન નથી લાધ્યું સારરે.

સાળી કડવાં ૩૮

સોરઠ દેશ સોહામણો, મુજને જાયાના કોડ; શ્રી રતનાગર ને ગોમતીત્યાં તે રાજ કરે રાખ્યોડ. ૧ સોરઠ દેશ સોહામણો, ન ચઢયો ગઢ ગીરનાર; ન ના હાયો ગંગા ગામતા. તેનો એળે ગયો અવનાર. સોરઠ દેશ સોહામણો વલવેલ ફલ કરતા; મગોદક ભરી કંચુકી, રાવ હરી ચરણે ધરતા. ૩ સોરઠ સુધડમાન વા રાજ નિત કરે વહેવાર; એક નગર નહિ માનવિ, તેને ઉભાઉખનુહાર. ૪

રાગ હુલારી.

આજરે સ્વપ્નાંતરમાં દીડી સોરઠયાની જનરે; જાણુરે જઢવ રાય આયા પરગાવા જો, આજરે સ્વપ્નાનાં દીડી ગોમતી તીરરે, આજ સ્વપ્નામાં દીડાહર છૂતાં વરરે, આજરે સ્વપ્નામાં દિડા સુદર વર ભરથારરે. તેમાં અડધાંઝિધ્યાં ને અડધાં જગતારે.

રાગ કડયાળ કડવાં ૩૯.

ચીત્રાચાળીને વાનાવાળીને રંગભેળીને પટખેલીને; રંગભરતીરે ચીત્રકર તારે; લેખણ લાવીને કરમાં સહીને હવે સોરઠ દેશ લખાયરે. ત્યાંતો નગર લખ્યું કારકાંચરે; લખી જઢવનિ રાજધાનિરે. તેની સોભાતો સુરજ સમાણીરે, લખ્યા જઢવને પરીવારરે; ઉગ્રસેન લખ્યા તેણીવારરે; કૃતવરમાં લખ્યાસાત્વીક લખ્યા અધવ લખ્યા ને અકકર લખ્યા. વાસુદેવ લખ્યા તેણીવારરે, આખાઆ વી જુવોને ભરથારરે; બાઇ તેનાતો એધાણ મળીયારે. આ ધરડાને માથે પળીયારે તેને માથે મુગટ કુંડળે કાનરે, એવા એવા જ્યો જ્યો લખ્યા ભગવાનરે; આખા આવી જુવોને ભરથારરે, બાઇ તેના સરખું રૂપ આપારે. મારા નાચજી ગરાન આતો કાળારે; તેને વડસસરા વડસસરા સહુ કેહેતારે, હું પરણીતા રે ચારી સહીને રહેતારે. લખ્યા કળ્યાતણા કુમારરે, એક લાખ કરતાં હજારરે; અંશી આગળ લખ્યા તેણીવારરે, આખા આવી જુવોને ભરથારરે, એતોરીંછ-ડીયાના બાળ, એને માથે મોટાવાળ; એના ધુળમાં મોશક થરે, એના ધાવણા છ દંત. એતો રૂપાળોને ઉચીરે, એને મોઢા નથી મુજારે; ત્યાંલખીયા પ્રધ્યુમનરે; આખાનું કંઈક ચાન્યું મનરે જણે હોય કે ન હોય મુજને પરણ્યો તેનું મહોય. એને સમો સસરા સો કેહેતારે; હું પરણી તારે ચારી પાસે રહેતારે.

વલાણુ.

એમ કહીને અનીરૂંધ લખીયા, કણુ નાલગીવારરે; કરી મરકલડાંઉલીર-હી, બાઇ એ માનો ભરથારરે. રાગ હાળ કડવા ૪૦

ચિત્રલેહાના હાથમાં, પેલું લખ્યું પુતળું જોડ; પ્રેમ આંણી આખાબાઇવે તુટી લીધું તેડ. ૧ કરમાં લેડને કામની, કાંઈ દેહો આલીંધન; માળીયામાં મેલી આદ્યા, માણ વણુ જવન. ૨ પેહેલી વાર તો માળીયામાં, મુજને ગયા મુ-

ઝી; આણી વાર હું નહીં જવા દેઉં, પહેલી વાર હું ચુકી. ૩ આણી વાર હું નહીં જવા દેઉં, મેં ઝાલ્યો છે છંડો; મારા પીઉછ પરવરો તો, મુજને સાથ તેડો. ૪ નીત્રલેહા એણીપેર બોલી, શા બેડે છે બેડા; તેતો પોહાડ્યોદ્ધારીકામાં આતો ચીત્રામણનાં ઘોડા ૩૫

રાગ પરજ કડવાં ૪૧

આપો આણી, એ વર મુને આપો આણી. ૧૬૬. નીકરકાઠું મારો પ્રાણિ, એ વર મુને આપો હો આણી. મેં તો સ્વપ્ને દીઠો જો છેગાળોરે, તેની પાંપણને છે આળોરે, માઝ મનડું હરયું લટકાળે, તે વર મુને આપો હો આણી. ૧ જેના દીર્ઘબાહુ અજનરે, મકરા કૃત કુંટળ કાનરે; અગે શોભે એ લીને, તે વર મુને ૨ જેનાં લક્ષણ વાસને ખારે, મુને પરણી ગયો છે કાલરે; તેને વરસ થયાં દસ ખારે, તે વર મુને ૩ વરની લટકતી છે ચાલરે, મુને પરણી ગયો છે કાલરે; તેને ટપકુ કીધું ગેરે ગાલરે, તે મને ૪ રાજે પીતાંખર પરિધામરે, મુને કેહતો ગયો નહિ નામ, ત્યારે કયાંથી સારે માઝ કામરે. તે વર મુને ૫ ચીત્રલેહા બોલી વાણુરે, સઘયર કેમ થઈ અજણુરે; બાઈ મારી ત્યાંતે જાણે કાણુરે, તે વર મુને ૬ કોટાંકાંગરે ચામુણ્યરે, છપન કોડ છે ચોટી માંહયરે; ચક્ર જળહળતું છે ત્યાંયરે, મુને મારેહેલામાંયરે. તે વર મુને ૭

રાગ માઝ કડવું. ૪૨

જોખા કહે છે સુણ સાહેલી, લાવ્ય કથને વહેલી વહેલી; બાઈ તું છે સુખની દાતા, લાવ્ય સ્વામીને થાય સુખસાતા. ચતુરાને કહે ચીત્રલેહા, બાઈ આપ્યાના ઉપાય કેવા; દુર પંથ છે દ્વારાંમતી, કેમ જવાય મારી વતી. ત્યાં જઈ ન શકે રાય શક, રક્ષણ કરે છે સુદરશણ ચક્ર. જલું જેજન શહસ્ર અગીયાર, તારો કેમ આવે ભરથાર. નયણે નીરની ધારા વહેછ, કરબેડીને કન્યા કહે છે; બાઈ તારી મતી છે મોટી. તને કોઈ ન કરી શકે મોટી. સઘયરને સઘયર બહાલા, મેં તમને હાય ઝાલા. આપણ બેઉ જણ સંગાતી, તું પ્રાણદાતા છે વીધાત્રી, માખાપ વહેરી છે મારાં; મેં તો ચરણ સેવ્યાં છે તમારાં. વીધાત્રી તુ હીન દયાળ, એમ કહીને પગે લાગી બાળ. ચીત્રલેહાએ ધારણા દિધી, પછી દેહ પક્ષીણીધી કીધ, રાગ હાળ કડવાં. ૪૩

ચીત્રલેહા કહે જોખાબાઈ, મારે દ્વારકામાં જલું; પ્રભુના ઘરમાં ચોરી કરવી, નથી લાડવો ખાતું. ૧ અગીયાર શહસ્ર જેજન જલું, હરવા શ્રીબુગદીશ; સુરદશન બે ચક્ર મળે તો, છેદે માઝ શાશ. ૨ બાઈ તુજને તાણતો નવ પડને, જેમ તેમ વહેવી થાને. લાવ્ય મહારા કથને તું, ખોટી થાય છે શાને. ૩ ભતિ વેળા જોખા કહે છે, મારો વર છે રૂડો; કરમે મળ્યાં છો કુવારાં, માટે રબે પેહેરતાંયુડો. ૪ ચીત્રલેહાએ કહેવા માંડ્યું, મનમાં રાખીધીર, તુજ સ્વપ્નામાં પરણી ગયો મારી માડી જયો વીર. ૫ તારે જોખા કહેવા લાગી; બેઉ

રહી વાટડી; મારે વર રૂંઠો જણી, રાખે ઓઠતી ઘાટડી. ૬ હું નહીં જા-
 હું ઘાટડી, તું એ શી બોલી વાત; તુજ સ્વપ્નામાં પરણી ગયો મારી મા-
 ડી જયો જ્ઞાત. ૭ એવું કહીને ઉડી તે પવન વેગે જય; આકાશ મારગે સં-
 ચરી, પોહોચી ગોમતી માં. ૮ ગોમતીમાં મરદન કર્યું ને વિચાર્યું તે કામ;
 પ્રભુના ઘરમાં ચોરી કરવી, નહીં એકલાનું કામ. ૯ પછી તો નારદમુની
 સભરયા, તતક્ષણ આવ્યા ધાધ; કહેરે મુજને કેમ સંભાર્યો, ચીત્રલેહાભાષ-
 ૧૦ બાણાસુરની દીકરીને લાગ્યું છે સ્વપ્ન; અનારક સેજે વરી ગયોવીભળ
 થયું છે મન. ૧૧ ચોરી કરવા હું આવા, સુદરશન આડું થાય; તે માટે તમને
 સંભારયા, કરવામાહારી સહાય. ૧૨ નારદ કહેછે ઓર બાધ, એમાં તેણું કામ;
 એક તામાશી વિદ્યા એવી લણાવુ ઊધે બધું ગામ. ૧૩ ચીત્રલેહા કહેસાણુક-
 હયું, પણ છેતરવા, જુગદીશ સુદરશન પહેલું ચક્ર મળે તો, છેદે મારે શીશ
 ૧૪ ચક્રની ચીંતા નવ કરશે, નિકળશે ચોટ્ટી ફરવા; તેર મારગે હું જઈશ, જે
 સાડીશ વાતા કરવા. ૧૫ પછી તામશા વિદ્યા જણાવા, જીભે જપતિ જાય
 ચોસઠ કળામાં આમુંડા તે, ટપક ટોલું ખાય. ૧૬ ગામ તો ઘેરણુ પડ્યું છે, જા
 ધ્યાં સત્રજા લોક; ચીત્રલેહા નગરમાં પેઠી, મુકી મનનો શોક. ૧૭ નારદે વિચા-
 ર્યું, ચીત્રલેહા અનીરકને લેઈ જશે; શીવને સાંમળીયો વઢસે, જુદાજવાજવુ.
 થાશે ૧૮ ચક્ર ચોટ્ટી ફરતુ આવ્યું, મારગમા નીરધાર; તે મારગે સામા મળીય
 નારદ જ્ઞાતા કુમાર. ૧૯ નારદ કહે છે ચક્રને, તું દહાડી જય છે ફરવા; એકબ-
 ડી વાર જેસને મુજ સાથે વાતા કરવા. ૨૦ તુને હુતા ક્યાં મળીશ, તુ સાચી
 કહેને વાત; કોઈ દહાડો મુજને સંભારે, દવારકાનો નાથ. ૨૧ ચક્ર મુખથી બો-
 લીયું, વળિ મારું તે ધન્ય ભાગ્ય; તમારાં દરશનનો તો, ક્યાંથા પામું જામ. ૨૨
 ભાણુ ચક્ર સમજ્યું નહી, બેડું નિરાંતવું પેલી નારી ભરયા નગ્રમાં ચોરી
 કરવાને મઠ. ૨૩ જોતી જોતી જ્યાં મળે, કણુ તણુર ભોવન; ત્યાંથી આવેરી
 પરવરીને, જ્યાં પોહોડયો મન. ૨૪ ત્યાંથી પ્રદ્યુમનધેરી પરવરી, મહાવિર કે-
 શાવર; સોડ વાલાને પહોડીયો, મહાધનુશ પારી ધીર. ૨૫ હમણાં જો હું એ-
 ને જગાડું, મનેમારી કરે કડકાય; માંથે હીડોળો લેઈ લીધોને, ઉલટું અંગ ન
 માય. ૨૬ જે જુગતઅંબે જે જુગતઅંબે એમ કરતી જય; હીડોળો લેઈ જતા
 હીડો, નારદે તેણીવાર. ૨૭ હિડોળો લેઈ પરવરિ, સમરયા વધકુંઠરાય; પવન
 વેગ સંચરી, આકાશ મારગે જય. ૨૮ બે ત્રિમાં આવી પોહોચી, સાણીતપુર
 મોઝાર; તે કેકણે નારદજીયે, મન કર્યો વિચાર, ૨૯ એ જમારે મઠ ત્યાં ફે-
 એ મારે જાઉં; તેણે તેનું કામ કર્યું, હું જોડી શિદને થાઉં; ૩૦ નારદ કહે છે
 ચક્રને, તુ નીકળ્યું ચોટ્ટી ફરવા, આવડી વાર મુરખ કેમ બેઠું. મુજ સાથે વાતો
 કરવા કે નારદ કહે છે ચક્રને, હૈ રાખ તારૂં ગામ; કાલે પછી ચોરી થાશે તું

ન સમ્રાજ માઈ નામ, ૩૨ આકાશ મારજે પક્ષીણિ, તે વેગે આલી જાય આખાખા
છતા વાટ જુએ છે, મદિર માળિયા માંય ૩૩ વા વાયને જારી હાલે, ખડખડાટ
ખડું થાય; ચિત્રલેહા પાપણિ તે હજીય ન આવિ આય. ૩૪ ચિત્રલેહા ચાલિ
આવિ, મદિર માળિયા માંય; ભલે લાવિ, ભલેલાવિહું. જગાડુ ભરથારરે ૩૫

રાગ આશાવરી કડવાં ૪૪

ઊઘ્યા પીડિને જગાડીયે ભર નિદ્રામાંથી ઉઠાડિયે; મન સંગાથેએમ ખીજ
એ, ઘસ હલ્યા તો શીદ લીજીએ. ૧ ભરથાર પહેલી ભાવની, જે અન્ન રાં-
ધિને ખાય; વાગોળ થઈને અવતરે કંધે મસ્તક ટંગાય. ૨ ભરથાર પહેલીભા-
મનિ જે, સુવે સજ્યા માંય; આંધળી આકરણ અવતરે પડે મારગ માંય. ૩
ભરથારનું જે કહયું ન માને, આપ મતિ જે નારી; તંતો નારી અવતરે, કાંઈ
ખીલાડી મંજરી ૪ ભરથારનું જે કહયું ન માને, કરે તરફેણ કંઈ હરકંઈકુત
રી અવતરે, એને માથે પડશે જંત. ૫ આખા કહે ચીત્રલેહાને, તુ તો બેલે
આપ; પીઉ પોહોડયો હોય પારણે, કરડવા આવ્યો હોય સાપરે. ૬

રાગ સાખી કડવાં ૪૫

શ્ચિ ચરિત્ર અને રડાં, કોઈનેતોનલહેમરમ; શ્ચિ શામને ભોળવે, પાણુ જો-
યો પોતાનો ધરમ. ૧

રાગ ઢાળી.

આખા કહે છે ચિત્રલેહાને, હવે ન બોલીશ આડુ; તું કહે તો મારા પીડે
ને પગ આંપી જગાડુ. ૧ ચીત્રલેહા કહે આખાખાઈ, આવડી ઉતાવળી શું થા
ય; એ મોટાનો કુંવર કહાવે, કંઈક હશે હવિચર. ૨ એણાકે જઈજેવાલાગિ
તો મોટી અક ગદાય; ઉપાડીને અળગી છીંછી, આખા અધિ પાયરે. ૩

રાગ મારૂ કડવાં ૪૬

મહા બળીયો તે જળીયો, તેના બળનો નાવે પારરે; હરેહાક મારી, શ્રી
શ્રી છે હોકારરે. રમક ધમક ટાંકલાં; વાગે કારો કારરે; આના ન હોયરે ન હોય
મારા બાપજનું ગામરે. દ્વારીકામાં વસે સવળા વૈશ્યુવ જનરે, અહો રાત્રી બ-
હા કરે છે શ્રીરતનરે; નાદ કેરા ચરડકા ને, હોય અપારરે. ભુત ભંધરવ જોગણી
અસુર કોઈની નારરે; ઠાકણી છે સાક છી છે કાણ છે બલાયરે. ચિત્રલેહા ક-
હે છે વીરા ખમા પમાયરે. રાગ દેવગ્રી કડવાં ૪૭

અનીરૂદ્ધ તે જગિને પેખે, ભુવને પાઆરકાં દેખે; કોણ કારણ અમને લા
વિયાં હો, ચિત્રલેહા બોલી શીરનામી. તમને લાવિછું જાણી, આપને કરો પ-
ટસણી; વર વરવાને અરથે હો, તમને લાવીયાં હો તમે બે છે ધન્ય હી
સો છે કુવારી કન્યા, પરણું તો થાયછે અન્યા કેમ પરણુહો અસુર નંદનીહો.

રાગ ધવળ કડવાં ૪૮

બાણાસુરની નગરામો, ગરગડિયાં નિશાનરે; જોલેને શબ્દે અનિરૂદ્ધ જ-
ગીયારે. ૧ જગ્યા જગ્યા જાદવરાય, જુવતી ન દેખેરે, પેખે અસુરનાં માળિયાંરે,

૨. આતો ન હોય અમારી નગરી ન હોય અમારૂં ગામરે. નહોય નહોય કનક-
ની દ્વારિકારે. ૩ નહોય અમારી વાડીરે અમે રમતાં દહાડીરે. ન હોય પુષ્પ ક-
નકનો દોલીગારે, ૪ અહીંયાં નાદ વણ્યાં વાગે; રણતુર ઘણેમાં ગાજેરે; ન હોય
ન હોય શાંખ શબ્દ સોહાગણે. ૫ મને કેઇ રડી લાવીરે; મારી દ્વારીકા જા-
હાવીરે; કેઇરે ભામનીયે મુજને ભોળવ્યોરે. ૬ આતો ઉંચા ઉંચા માળ લોટે
જડયાં કમાડરે; રત્નાગર સાગર શે નથી ગાજતોરે. ૭ ચીતલેહા બોલી આળ
રે, તમે જોઇને દેજો ગાળરે આવ્યા તો આ કન્યા સુખેથી વરોરે, ૮ ત્યારે અ-
નીરૂઢ બોલ્યો વાણ, મુઠે થાલી હાથરે; જણીજોઇને જાત ગળીમાં ક્યમ બોળી-
યેરે. ૯ મારા વડવા જુગજીવન, અમ પ્રદ્યુમન રાયના તનરે; તે માટે નહિ પ-
રણુ દૈતની દીકરીરે, ૧૦ ચિતલેહા બોલિ વાતરે, ઢાંકી રાખો તમારી જાતરે; હ
વેળાં વાતો કહાડીસ વડુના તણીરે. ૧૧ સનકાસુરને મારીરે, સોળ હજાર લાવ્યા
નારીરે; તારા સમજે તારા બાપે એક નથી પરાણીરે, ૧૨ એક લેખને પરિયા ન
વ પુછ્યાં કુળને પરિયાંરે, જાત ભાત કાઠની પુછી નહિરે ૧૩ તારા બાપનિ
જે કંઈરે અરજીન સન્યાશીને મધરે; મોં કાઢિને બોલે અણુછે નહિરે ૧૫ જોણે
વાયો વંદરાવનમાં વંશ જોણે મારયા માયો કંસ; ધાવતાં મારિ માસારે, કરી
રાખિ કશની દાસિરે, કુળમના કુળની વાતો કહેતાં નયિરે, ૧૬ તારા વડુવે
દધિ માંખણનો ચોર. આરયાં વંદરાવનમાં દોરે; છાશ પીને તો ઉછરીયો
૧૬ સત્રાજીતને કાજેરે, માખુ ચોરવા ગયા મહાજરે, ત્યાંથી પરાણી લાવ્યા જ
બુવંતિ રીછડીરે, ૧૮ લાંબા નખને ટુકા કેશ, વરવો દિશે જાતો વેશરે; ભુડા
મુખના છુછા ઉપર શુ મોહી રહ્યોરે. ૧૯ કહેતો વાત વધારી કહીએ નીકર
અહીંથી છાંના રહીએરે; પુછાછો તો કન્યાનું કુળ સાંભળોરે. ૨૦ તદારા વડુવો
જુગજીવન; એનો વડુવો કંઈસારાના રાજનરે; ઓખાનિ માટી ઉમયા સતિરે,
૨૧ હિમાયળનિ લાણુજીરે, ગણપતી તેના વીરરે; ઉમયાના અરધાંગે ઓખા
ચિપનીરે, ૨૨ તારા વડુવો જુગજીવન તેમ જાતો વડુવા બળી રાજન. એક અમે
બળીરાયે જજા માંડ્યોરે, ૨૩ બળીરાજજાનનો આધિકારી તારા વડુવો ભીખા
રીરે; સાદા ત્રણ ડગલાં માટે કરજેડીયારે ૨૪ આટલી વડામ શાને કરેછો એના
બાપની ભુમીમાં રહોછોરે; કરમ હીણના કપાળમાં કાઠ ચોઢે નહીરે ૨૫ કહેતો
વાત વધારી કહીએ નીકળ અહીંથી છાંના રહીયે; આવ્યા છો તો કન્યા સુખે
વરોરે.

રાગ હાળ કડવાં ૪૯

અ નિંદ્ર વળતો કોપિયો ને કયાં ગઈ મારી ગદાય; તમારાયે જણના હવે
મારિ કડ કટકાય. ૧ તમે જાણ્યું અહીંયાં લાવી; કડ ભલેર કામ; તમને બે જ-
ણને મારી, ઉડી જાઉં દવારીકાં ગામ ૨ આખા ત્યારે થર થર ધુજી, વેગે આવી
આડ; મારા પીડને કું મતાવું, તું લાવી તે તારા પાડાડરે. ૩

રાગ સીમૈયા કડવાં ૫૦

માહારા સોરઠીયા મુખજી મળ્યા મને મેલશોમાં; મારાજીવતા જીવન પ્રા
જી મળ્યા મને મેલશો માં. મારા શરીરના સજ્જગાર, મળ્યા મને મેલશો મા,
મેહારા હેડા ઠેરા હાર, મળ્યા મને મેલશો મા; મારી સાસુરિના જ્યા મળ્યા-
મને મેલસા મા, સ્વપ્ને શાદ ગાલ્યો તો હાથ, મળ્યા મને મેલશો મા તમને-
દાદાજીના આણ મળ્યા મને મેલશો મા, ચાલો તો કહાડુ પ્રાણ મળ્યા મને મ
લશોમાં, ત્યારે અનિદ્રધ બોલ્યો વાણી; સાંભળ સુંદરી; અખજારે નાંખાયા બો
લ, અમશુ ઉચલડા મારા વડઉવાની વાત કાઢીને વઢી તારે ઓખા બોલી
વાણ, એ છે રાસલડી. કઉભાંડકી તનીઆત, પગની ખાસલડી; ત્યારે અનિદ્રધ
બોલ્યો વાણ, હવે હું વડતને ગાળો દીધી સાર, માડ વેર વાણ; ચિત્રલેહા બો-
લી વાણ, ગાળો દીધી સહી. તમ બે થયાં છો એક પરણાવું નહી; પરણવાની
પેર, સઘળી મે લહીયે મને મળીયા નારદ મુન્ય વિદ્યા શીખવી; ત્યારે ઓખા
બોલી વાણ, હવે વાર શાનિ પરણાવ માળીયા માંય, રાજ કુંવર નાહાની.

રાગ ઘોળ કડવાં ૫૧

માળિયામાં મિથ્યા અગ્નિઠે પ્રકટ છીધારે, માળિયામાં દેવતા સાક્ષી લીધારે
માળિયામાં નારદ તુમર વાયરે, માળિયામાં કળસ ચોરી ખંધાયરે, માળિયામાં
પેહેલું મંગળ વરતાયરે, પેહેલે મંગળ શાંશાંદાન અપાયરે, ચિત્રલેહા આપે છે
કરની મુક્રીકાચરે. દાન લેછે કૃષ્ણતણો સંતાનરે, માળિયામાં બીજી મંગળ વર-
તાયરે, દાન લેછે કસ્તનતણો સંતાનરે. માળિયામાં ત્રિજી મંગળ વરતાયરે, ત્રિજે
મંગળ શાંશાં દાન અપાયરે; ચિત્રલેહા આપે છે નવસર હારરે, દાનલેછે કૃષ્ણ
તણો કુમારરે. માળિયામાં ચોથું મંગળ વરતાયરે, ચોથે મંગળ શાંશાં દાન અપા
યરે, ચિત્રલેહા આપે છે ગાયોના દાનરે, દાન લેછે કશ્ણતણો સંતાનરે, માળીયા
માં સમે વરતે સાવધાનરે, છાળીયામાં આશચ્યા કસારરે, માળિયામાં ચાર
સોભાગવતિ તેડીયોરે, ઓખા બાધને સોભાગવતિ કહિ બોલાવોરે માળીયામાં
ઓખા અનિદ્રધ પરણિ ઉડ્યાંરે માળીયામાં સોનધયે મેર તુડપારે;

રાગ ચોપાઘ ત્રીતાળ કડવાં ૫૨

બોલ્યા શુકલ પ્રેમ વચન, સાંભળ પરીક્ષત રાજન; મળીને બેડી બે ઉસય
ર; બોલી વચન કહભાડ કુમારી સુખ ભોગનો સ્વામાને સ્વામી આત્રલેહા
કહે શીરનામી; બાધ તું કરજે પિઉનાં જતન, રાંક થે આગ્યું રતનહા સ્વર
કન્યા સુખે રહેજે, બાધ મુજને જાવા દેજે અન્ન બેનું આપેછે રાય, બીજીમા
ણસ કેમ સમાય ૩ તમે નરનારી કીડા કીજે, હવે મુજને આજ્ઞા દીજે; બોલી
ઓખા વળતી વાણી, મારી સઘયર થઈ અજાણી ૪ હવે સતી ઓખા વળતી
લાખે, બધ કેમ છલુ તુજ પાખે; આપણ બે જણ દિન નિરગમશુ. અમઆવે
વેચીને જમશું. ૪ દુખ થારો તો દેશુ થવા. પણ નહી દઉં તુજને જાવા; બિ

ની હુતો રહિશ ભુખી, તુજને નહિ યાવા રહ દુખી. ૬ હુતો આપિશ મારો ભા-
ગ, હમણાંનયિ જવાનો લાગ; માખાપવેરી છે મારાં. મેતા ચરણ શેવ્યા છે
તમારાં ૭ તુજ તાત ઘેર ન જવાય, જણુ બાણાસુરને થાય, ચિત્રલેહા કહેસુણ
વાણી મારી સઘયર થઈ અજણી. ૮ પ્રધાન પુત્રી કેહેવાણી છું મીત્ર હું ધૂણ્યા
ણીનું ગાત્ર, તુજ અરથે લાધો અવતાર; મેળવ્યાં નારી ભરથાર. ૯ એમ ક
હી કરિ પ્રસંન, ચિત્રલેહા મઈ બ્રહ્મ સદન, ઓખાથે આંખડી ભરી, કથે
આરાના વાસના કરિ. ૧૯ શામી આશા બાંધી નારી, પછી ચિત્રલેહાને વીસારી
જે દહાડે તુજને સ્વપ્ન. તે દહાડે મુજને સ્વપ્ન. ૧૧ જણે પરણ્યો છું ઓખા
નારી, ઉપાડી મેલતી ખારિ; બંને સરખીવજેગતિ પીડા; નરનારી કરેકામઝી-
ડા, ૧૨ બેનિ ચડતિ જોખન કાયા, પ્રાંત બંધને બાંધી માયા, નહ જણાવેઆ-
ખાનારી, રસું અનિરૂદ્ધ કુંજ બીહારી ૧૩ જે જોઈએ તે ઉપર આવે, ભક્ષભો-
જન કર મન ભાવે; પોહાત્યો ઓખાનો અલીલાખ, પછી આઠ્યોઅસાડમાસ;
૧૪ આઠ્યા વરપા કેસદન. મેહ ગાજે વરશે પરજન્ય; બોલે આકાશે વીજળી
કરી. બોલે કાકીસા વાણિમધુરી. ૧૫ મહા તપશીનાં મન ડોલે. ત્યાંતોમોટાખપે
યા બોલે; તેલ મરદન કરે છ અંગે, કેસર ચંદન ચરચે રંગે. ૧૬ આંખે અંજન
આખણ સાર, કરે તખેળ કેસા આહાર; તપે નીલવટ ચાંદલો તેવો, ચંદ્ર સરઢ
પુનમના જોવો. ૧૭ શીશ ફુલ સેથેસીંદુર, તેને મોહયો અનીરૂદ્ધ સુર, કાનેબાલ
ઝમકતી જોઈ. કામ કુંવર રહયો છે મોદિ. ૧૮ કાનેસોહીયે મોતીના વાળા, તે
ને રહયો અનીરૂદ્ધ નિહાળી; મોહયો મોહયો રૂપને મોટે મોહયો મોહયો બ્રગુડી
ને જોડે. ૧૯ મોહયો મોહયો છુટી લાવકે, મોહયો મોહયો કેસ કલકે, મોહયે-
મોહયો ધુવરીને ધમકે, મોહયો જાઝરનેઝમકે. ૨૦ હીડું મેડીયે સુંદરકામ, તેણેની
સાર્યુ દ્વારીકા ગામ; ધણું ભક્ષ ભોજન કરે આપ; તેણે વીસારયો માને બાપ
૨૧ પાખ્યા ધરાયો અમરત પકવાન, તેણે વીસારયું હરીનું ધ્યાન; ઓખાં સુખ
તણે સાગર, તેણે વીસારયો રત્નાગર. ૨૨ અનીરૂદ્ધની ચાલ છ ગમતિ, નારી
હીડે છે ઝમકતી. ઘેટો કીધો મગયાનેણી નવ સુજેદીવસ કે રેણી; રાતદિનનીર
ગમે છે રમી, ચારે આંખે ઝરે છે અમી ૧૪ સુધ બુધ તો વીસરી ગઈ, અટલે
ચામાસુ ગયું વહી;

વસણ,

ચોમાસુ વહી ગયું; આઠ્યો આસોમોસરે;

કન્યા ટાળી નારી થઈ, ઓખા પામીસુખ વિલાસરે.

રાગ મતાર કંઠવું ૫૩

વંષા રૂતુ વહી ગઈરે; રમતાં રમતાં રંગ વીસાસ; મુખ પાખ્યા પણું રે,
અટલે આઠ્યો આશ્વીન માસ, ૧ એક સમે સઘયરે. આવી શરદ પુનમનીરાત;
માણેકહારી પુરણીમારે, ઉત્તમ દીવસે આસોમાસ. ૨ ચંદરમાને કીરણેરે, બેઠા
નીહાજેનરતાર; હારથ વીનોદમારે, કરતાંવિધીધવીલા. ૩ રક્ષક રાયનાર, તેણેદી-

હીરાજીકુમાર; કન્યા રૂપ ક્યા ગયુરે, ઓખા હીસે હવે નાર. ઝચીત્રલેહા ક્યા ગઠરે, એકલી હીસે છ આખાય; રાતી નાતી આખડરે. પુલ પુલારહીસે છે કા-
ય પ હીડે ઉર ઠાંકતીરે, શક થયા છ નખપાત; અધરપે શામતારે. કોઇકપુરૂપ
દંતનો વાત. ૬ સેવક સચચોરે, એવો દેખીને વીચાર; મંત્રી કોભાંડનેરે. જઈને
કહ્યા મમાચાર ઉ પ્રધાન પરવરયોરે, જ્યાંછે, અસુર કેરો નાય; રાયજી સાલ
ખોરે, મંત્રી જોડી કહે છે હાથ ૮ કોઈક વાતરે, કંઈક આપણને લાઈન, જીવ્ય
છહીથેરે, કેમ કહીયે વજર વચન. ૯ ખાળકી તણીરે તેનો થઈ છે નારીરૂપ; ના
રના સાંભળીરે, આશનથી ઠગીયો ભુપ ૧૦ કવજે ભાગી પડીરે, ઓતો અમ
ળી આકાશ માત; ખાણ કોખે ધણુરે, મીચિ સાંભળી સચી વાત. ૧૧ શીચે
તે જયુરે, તારી ધન થશે પવન; ત નારે જાણુરે, રીપુ કોઈક થશે ઉત્પાવ
ર જાઓ મંત્રી તમેરે, જાઓ પુત્રી કેરિ પેર; કોઈ જામે નડીરે, તેમ તમે તે-
ડી લાવો ધેર ૧૩ પ્રધાન. પરવચોરે, શાથે ડાહ્યા ડાહ્યા જન, આખને સાળી
થેરે, હેઠે રહીને કહે છે વચન. ૧૪ કડિલાંડ આચચોરે, આખાજી દેને દરશ
ન; ચીત્રલેહા ક્યાં ગઠરે. આલો નેડે છે સમન. ૧૫ થરથર હુઝનિર, પડી પેટ
ડોઆમાં ફાળ; શુ થાશે નાયજીરે, આવી લાગી મહા જાળ. ૧૬ તમે રમે
ખોલતારે, નાયજી દેશોમાં દરશન; મુખ ઉડી ગયુરે; આખા નિર ભરે લોચ
ન. ૧૭ ખાળા બહુ વ્યાકુલરે. કાંઈ કહીકે વરણ; કશાણ કાસ્યા વીનારે કાં
ચુકી પેહેરી અવળે વરણ. ૧૮ ખારીએ ખાળકીરે, ઉભી રહીને ત્યાં આવી
કોભાંડ કુંવરીનેરે, ભયંકર વચને કરી ખોલાવી. ૨૦ ચિત્રલેહા ક્યાં ગઠરે, તું
એકલરી હીસે ખાળ; કન્યા રૂપ ક્યાં ગયુરે, ખીજસે ખાળાસુર ભુખાળ. ૨૧
શરીર સંકેરતીરે, કરતી મુખડા કેરિ લાજ; ઘરમાં કોણુકોરે, મુજને સાચું ક
હોત આજ. ૨૨ ગળસથળ ધરિરે, કોઈ પુરૂપ દંતનો વાત. રાજુગટ તાણુતીરે,
ખોલી ઓખા ભાગિ વાત. ૨૨ દીલ માં નહીર, ચિત્રલેહા જી ધીધુ સયન; નેણ
હું આકળીરે, દુખણી નિર ભરયું લોચન ૨૩ મહી ઓચચોરે, આખ ખોલે
આળ પંખાળ; હેડાં ઉતરોરે, નાટી તો ચડીને જોઈશ સાળ. ૨૪

વલણ માળ જોઈશું તમતણા, ભાગશે તમારો ભાર;

એવું જાણીને ઉતરે, રાય કોખ્યા છે અપાર.

રામે સાંભળી કહતું પડ

કન્યાએ કોઈ જાણાવીયો, હાઠયો પ્રધાન; લંપટ ખોલતો લાજે નહીપડ
પણે ગધ સાન. કન્યાએ ૧ પાપી પ્રાણ લેવા ક્યાંથી આવીયા, ખોલતો સીંહ વ-
ચન; એ વાત સાં રીધિ જોઈસે; જીમલડી છેલ્લ કન્યા ૨ હું તો ડાહ્યા દં-
નવ જાણી, ભારે ખમરે કહ લાંડ; એવું આળ કોને ન ચડાવીએ; ભાગી પડે
પ્રજ્ઞાડે. કન્યા ૩ કહેવા દેને તું મારો માતને, પછી તારી વાત; હત્યા આપુ
તુજને, કર જ પાપાત, કન્યા ૩ કહીલાંડ લાગ્યો પછી કન્યા પુત્રી પરમા-

વિત્ર; પછી કાલાવાલા મડિયા, ન જાણું સ્ત્રી ચરિત્ર. કન્યા ૦ ૫ બાઈ રાગએ
જુજને મોકલ્યો, લોકે યાડયા વિરાધ; આખાણ પુછ્યાં માટે આવડો શો
કોવ કન્યા ૦ ૬ એવું કહેતાં સવક મોકલ્યો, બાણાસુરની પાસ; રાગએ મત્રિ
ને કહાવીયું, જુઓ ચઢીને અવાસ, કઉભાંડ ઠાપ કરીને ગાળ્યો, વજડા
વ્યા નિશાન; માળીએથી બંને ઉતરો બાણાસુરની આંખ કન્યા ૦ ૮ દાસને
આપી આગના, સ્થાન કરોને છેદન; આખાએ આંસુડા ઢાળિયાં અપાસે સ્વા
મિન કન્યા ૦ ૯ હોકારો અસુરનો સાંભળિ, ઉભો થયો અનિરૂપ મેત્રની પેર
ગાળ્યો. કંપી નમરી બધ કન્યા ૦ ૧૦ મંત્રી કહે સુભડ સાંભળો, કેમ બેધે
બોલ્યો આંહી; આપણા નાદે ઉડિયો, મેથ શબ્દ સહિ. કન્યા ૦ ૧૧ આખાએ
નાથને બાથધાલિયો, શું જવો હો વહી, મરડિ મરડિ જાએ જુદને, હવડા
જાઉ કહી. કન્યા ૦ ૧૨ આ શો ઉધમ વઢવા તણો, નથી આપનું ધામ, દાનવ
લે માનવ ઝાંતે નહિ, નહોય રૂતુ સંગરામ. કન્યા ૦ ૧૩ નાથ કહે સુણ સુદ-
રા, વાત સગળે થઈ; હવે ચોરી શાનિ આપણે, બેશીએ બારીયે જઈ, કન્યા ૦ ૧૪
વલણ જઈને બેડાં બંને, વાત વિપરિત કીધીર;

છજે ભજે કામ કુંવર, આખા આછજે લીધીર.

રાગ રામાળી કડવાં. ૫૬.

જોડિ જોવાને જોઈ મળ્યા ટોળેજી, આખા બેસાડી અનિરૂપ યોગોજી,
કંડમાં બાવલડિ ઘાલે બાળાજી, દેખી કઉભાંડને લાગિ જવાળાજી. ૧

ઢાળ.

જવાળા પ્રગટિ, ભાળ પ્રગટિ, સુભટ સહુ જોવા મળ્યા, મંત્રી કહે ભાઈ
સખળ શોભે, જેમ હરિ ઉછંજે કમળા, ૧ લધુ સ્વરૂપન લક્ષણવતો, આવિ
સુતાસંગ બેઠો; જ્યાં પરશ નહી પંખી તણો તે માળિયામાં કેમ પેઠો. ૨ ની-
શક થઈને છજે બેડાં નિરજલ નરને નારિ; હાસ્ય વિનોદ કરે જણોને, લગ્નજો
ન આણે મારી, ૩ આખાએ અપરાધ માડ્યો, ધાઈ ધાઈ લે છે સોઈ; પ્રધાન
કહે એ પુરૂષ મોટો, કારણ હીસે કાઈ. ૪ એજુજ વરણિ આંખડીને જાકડી ૨
હિ ખમખમી; રોમાવળિ. વાંકી વળિ. વઢવા રહ્યો ટમટમી ૫ માળિ ગેરથો
સુભટ સર્વે, માલે છ આતંડ, અહો વ્યભિચાર ઉતરી હેઠો એમ. કહે કજી ભ
ડક અદ્ય આયુષના ધણી, જમપુરીના મારમ સત્ય, અસુર સરિખા રીધુ ગા
થે કેમ થઈ બેઠો સ્વરૂપ. ૭ બાણરાયની દીકરી, તેનો ઇંદ્રથી થાયઆળ; તેરા
જ કુંવરિની સગે, તું ચઢિને બેઠો માળ. ૮ સાચું કહે જેમ શિશ રહે, કોણ
નાત કુળને આમ; યથારથતું બાંખજે, કેમ રીવ્યું આખાનું ધામ. ૯ અનિરૂપ
વળતિ બોલીયો, સાંભળો સુભટ મીત્ર, ક્ષત્રી નદની ઇછાયે, આવ્યો બાણ
નો જમાવ ૧૦ મંત્રી કહે અહ્યા બોલ વિચારી, ઉતરશે અભિમાન. જમાવ.

કોનો બાળકો, કોનેજ દીધું કન્યાદાન. ૧૧ અપસંધ પુસખ ઉતર હોઠો, તને બાણરાયની આણ; આ દનેવ તારા પ્રાણ લેશે; મરણ આવ્યું જાણ. ૧૨ વિ ચાર જાણે જગ્યાનો, જો પડ્યો વરાસે ચુક; સિદ્ધ હોય તો હાંકે હઠે પણ દી સે છે જાણુક ૧૩ બેડિ જાણને જોઈને પાછા આલ્યો કાઉભાડ; કાઉભાડનું વા કય સાંભળી, બોલ્યો બળી રાજનો તન. ૧૪ સાંભળીતામા ચાર લાખ ચોધા મોકલ્યા તતકાળ, તે ઓખાએ દીડા આવતા પડી પેટમાં કાળ. ૧૫

રાગ પરજ કડવા પદ.

કામનીયે જ્યારે કટક દિહું, ઓખા થઈ નિરાશ; અરે દઇવ આશુ કીધું મારા મનમાં હતી મોટી આશ, વાલા કેમ વાલા કેમ વદશે. મારાપાતળીયાલ રથાર વાહાલા કેમ ટેક.

અરે પીયુ તમે એકલા, કરમાં નથી ધનુષને બાણ; આ પાપી પીતા કો-પીયો, તે લેશે તમારા પ્રાણ. વાલા ૧ આછી પોળી વીનાં જાણી, માહે આં બારસ ઘોળી, તમે જમતાને હું પીરસતી, ભરી કનક કચેરી વાલા, ૨ આ-લોટે પાલાટ અવની પર, રૂદન કરે અપાર; બોલાવી બોલે નહિ, નહં જો વરસે આસુની ધારવાલા, ૩ ઉઠને વળી બેડી થાય, વદન વીકાસણ વારતા બાણ જ્યારે છુટશે, કેમ શેશો કોમળ શરીર વાલા. ૪ મારા માત પિતાને જાણ થયું ને, કટક મોકલ્યું પ્રતિહ, પાપી બાપે કાંઈ નવ જાણું, બાણાસુર મા હા મુઠ વાલા. ૫

રાગ હાળ કડવાં પદ

ઘેલી નારી કાલાવાલા જે કરો તે ફોક; અમો એવું જુધ કરીએ, તે જાણે નગરના લોક, તું જાણુ પિઠિ એકલાને, હાથ નહિ હથિયાર; તારા બાપે ચાર લાખ મોકલ્યા તે મારે મન છે બાર, ૨ તું જાણે પિઠિ એકલાને, કર નથી ધ નુષને બાણ, એકગદા જ્યારે ફરશે ત્યારે, લેઈશ સરવેના પ્રાણ. ૩ ચિત્રલેહા ચતુર નારી. વીધાત્રીનો અવતાર; ઓખાએ તે ધ્યાન ધરીયું, આવી માળીઆ મોઝાર. ૪ એવું કહીને જોયું સન્યામાં, ગદા તોનવ દીડી, ચમકિને પુછ્યું ચિ ત્રવેખાને અગ લાવી અંગીડિ ૫ ચિત્રલેહા કહે મહારાજ હું તો ચતુર થઈ ન વ ચુકા; મેં જાણ્યું મુજને મારથે, ગદા દ્વારિકામાં મુકી ૬ અનિ રૂધ કહે શાને વહું; મારે હાથ નથી હથિયાર, ચિત્રલેહાએ નારદ સંભાર્યું, માળિયા. મોઝાર ૭ નારદ કહે મુજને કેમ સંભાર્યો, કાઉભાડ કરી તન, મહારાજ જુધે ચઢે અનિ રૂધ, દીજે આશીરવાદ વચન ૮ આશિરવાદ નારદે દિધો, સોભાગ્યવતિ ઓ ખાખાઈ; ભલો ભલો પુત્ર પદ્મનના, ચિરજીવી અનિરૂધ ભાઈ. ૯ ભલો તુ પુત્રપદ્મનનો, વીર ધણે વિકાળ, અતરિક્ષ ઉભો હ બેડિ છું, આણ સરવેના કાળ. ૧૦ અધ્યા-ધણિવારતો બેશી રહ્યો ને; વ્રાત તણું નહિ કામ બારીમાંજ કરીએ બાંધ; તો બોળ્યું બાપનું નામ. ૧૧ અનિરૂધ કહે શોણુ વહું હથિયારન

થિ કાંઈ એક; જોદ્ધાઝાઝાયેર કરે છે, ત્યોશી કરવો વિવેક. ૧૨ નારદ કહે છે ઓખા
બાળને, તું આથ જગતની માત, તારૂં સામર્થ હોય જેટલું, તે આપ સ્વામીને હાથ
ઓખાયે એક ભોગળ લેઈને, કહાડી આપિ ઘરમાંથી બહાર; સ્વામીના કરમ
આપી, તેમાં હજાર મણનો ભાર ૧૪ વીર વિકાશી ભોગળ લીધી, માળીયા
માંથી ધાઈ; ચાર લાખ જોદ્ધા તરવરિયા. તે સામો જુદ્ધાને જય. ૧૫ ગેડી શુ-
પચી ફરશી તું ખર; છુટે ઝાઝાં બાણ; માળિયાને ઢાંઢી લીધું જેમ આલલિયા-
માં ભાણ. ૧૬ આવતાં બાણ એકઠાં કરીને, પાછાં નાંખે બાળ; ઉચ્ચથી આ-
વી પડે તે, આણે સરવેનો કાળ. ૧૭ ભડાક લઈને ભોગળ મારી અનિરૂપે
જેણી વાર; તે ઝણકારા કરતી આવી, તેણે કર્યો સંહાર ૧૮ અણીરૂઢ કોરો
માર ઘણો તે; જોદ્ધાએ ન ખમાય; મારી કટક સરવે કટકા કીધું, આપે નાશ
જય. ૧૯ રહો રહો શા માટે નાસો, કાંથાઓ રાંક, હું તમારા કામ આવ્યો
છું, મારો ન કાહાડશો વાંક. ૨૦ અંગ ધુજે કંઈ નવ સુજે, આવ્યા રાયની પા-
સ; શુ બાણાસુર બેશી રહ્યોને, કટક થયું સઉ નાશ. ૨૧ જોદ્ધા સંહુ નાશ થા-
યાને, ચોરીયે નાકા સાર; તમને આવ્યો સંભળાવવા. ઘણું કરી પોકાર, ૨૨ ના
નાશ રાજ ભુગળ આવી, પ્રાણ તાહરો જય; બાણાસુર પડ્યો ગભરો, દેવ આ
તે શું કહેવાય. ૨૩ બીજા રાયે છ લાખ મોકલ્યા, જઈ કર્યો સંઘામ; મારીબાં
ધી લાવો કહ્યું, કોટો એના કામ. ૨૪ જોદ્ધા આવ્યા જોરમાં તે કરતાં મારો
માર; છ લાખ આવી ઉભા રહ્યા, તેના બળનો નહિ પાર. ૨૫ કાંઈએક જો-
જનને બે જોજનના જોદ્ધા ઊંચાય; કોને માથે શીંગડાને લોચન ઉદર મોહોં
ય. ૨૬ શડગ ખાંડાં તું ભર ફરશી, ગાળી હાથે નાળ; તોપ કવચ રણ ભાલો
બરછી. મુદ્દગરને લીડી માળ. ૨૭ સાંગ ખેડી ગુપતી ગદાને ઝળકતા તરવાર
બાણાસુરના ચોદ્યાન, કરતા મારોમાર. ૨૮ કાંઈક કુચરધાના થયાને, કંઈક કાક
ડકાય; કુંભસ્થળ કાટી ગયાને, પડ્યા પૃથવી માંય. ૨૯ અનિરૂપે પછી વિચા-
રયું, ગદા પડી છે ધરણ; જોદ્ધા આવ્યા જોરમાં તે, કેમ પાગશ મરણ. ૩૦ પછી
પડતું મુકયું પૃથવી ઉપર, બદા લીધી હાથ; કાળચકની પેર વીંઝે, સઉ સંહા
રક શાય. ૩૧ કોઈ જોદ્ધાને ઝીંકી નાંખ્યા, કાટ્યા વળતી ડેરા; કોઈને અરબે
ટ મુકીયે, કોઈને પગની ડેરા. ૩૨ કોઈના મોઢાં ભાગી નાંખીયાં, હાથની લપડા
કે; કોઈને મારી ભુકો કીધો, ભુગળને ભડાકે, ૩૩ એમ દુસડ કર્યું ને ત્રાસ પ-
ડીયો, ભુબોરણ બહુ થાય, છ લાખ ચકચુર કરીને, ગયો માળિયા માંય ૩૪
નાકા જોદ્ધા જણે ગયા જહાં છ બાણાસુરરાય. નાશ રાજ ભુગણ આવી, પ્રાણ
તારો જય ૩૫ નોહ નોહ કાંઈ નાહાના કુંવર, દિસે કોઈ બળિયો; ઘણી વા-
રનો જુથ કરે છે કોઈનો ન જય કળિયો. ૩૬ કોભાંડને તેરાવી પુછયું હવે શું
કરજો કાજ; આટલે છોકરે નાચું જોવરાબું, ધીક ધીક માર રાજ. ૩૭

રાગ બિરાગ કડવાં પદ,

મતખાલો મહાલે માળમાં, જઈ બેધાએ સભામાં સંભળાવ્યું; કૌભાંડને
પહીઓ કાળ, મતખાલો મહાલે માળમાં ટેક. ૧ જુગ જીત્યું પણ કાંઈ નવ
દીડું, સ્વર્ગે અત્યુ પાતાળમાં કહો કઉભાંડ હવે શું કરવું, મારો ભાગ્યો ભાર
ભુપાળમાં મતખાલો. ૨ સહુ સેન્યાનું સામરથ ભાગ્યું, બહુ બળ દીડું છે બા
ળમારે; દસલાખનેતો દાટજ વાળ્યો, હજ છે વઢવાની ચલમારે. મતખાલો ૩
કહો પ્રધાન હવે શી વલે થાશે, બાણ પડ્યો, જંજળમારે રાતમાં જઈને રોશી
રાખો નાસે પ્રાતઃકાળમારે. મતખાલો, ૪ વિખિયાયે વળગ્યો તે નહીં થાય અ
ળગ્યો. જેમ માખી મદ જળમારે. બાળક બકરીને શાને ઓશરો, તેને જેવ
શાહના કાળમાં. મતખાલો. ૫ એ બાળકને જે બાધી લાવે. તેયે વધાવું રતન
ભરી થાળેરે; સીંહપણું વેરાઈ ગયું ને થયું સંગરામ શીયાળરે, મતખાલો. ૬

રાગ સૌરઠ કડવાં. પદ

કઉભાંડ કહે તું સાંભળ રાજ કહું એક સાચો મર્મ; ભોંગળે દસ લાખ
મારયા, તેઓ ન રહ્યો તારો ધરમ. ૧ અચરજ એક લાગે છે મુજને પડી અ
ચંબ વાત એક ભોંગળે દશલાખ મારયા, કીધો મહા ઉતપાત, ૨ પુરવેમે તને
પ્રિછંચો અહંકારે થયો તું અધ; અહંકારે લાકા ગઈ, રણ રોળાયાં દશ કંધ
૩ અહંકાર ચંદ્રમાયે કર્યો તેને રોહીણીશુ સંજેગ છવીશ નારી પરહરી માટ
ભોગવો ખઈશો. એવા અહંકાર હું અનેક કહું તું સાંભળને ભુપાળ વાક
કોઈનો કહાવીયે નહિ, પણ પુટ્યું તારૂં કંપાળ, અહંકાર તુજ બાંધે કર્યો
જેણે જીત્યા દસ દીગપાળ; વામન રૂપ વિડલે ઘરિને; બળી ચાંપો પાતાળ. ૬
અહંકાર કોઈનો છાજ્યો નહીં ગરવ ન કીજે રાય; ગરવ કોઈનો રહ્યો નહીં
તમે વિચારે મનમાં. ૭ પેહેલી ધજ ભાગી પડી; વરસ્યો રૂધીરનો વરસાદ;
નક્ષત્ર તુટીને પડ્યું ને થવા માંડ્યો ઉતપાત. ૮ હવે તતબર થઈને સેનથી સ
ભાળો. રાય બેઠાનું નહીં કામ; દસ દશા તું જીતીને આવ્યો, છોકરે બાળ્યુ
તારૂં નામ. ૯ રાય પેહેલો મે તુજને પ્રિછયો, પ્રતાપ તારો પ્રતક્ષ; આ સમે એ
વીલોકતામા, ઉદય પામ્યો અસ્ત. ૧૦ સ્વર્ગે અત્યુ પાતાળમાં, કહેવાયો તું એ
ક; તરણાવેત તુજને કર્યો, એ છોકરે વાળીયો છેક. ૧૧ વચન એવું સાંભળી
ને રાયની ગઈ છે શુધને શાન; સ્થીર અંગ દેખી રાજાનું, પછી બોલિયો પ્રધા
ન. ૧૨ કઉભાંડ કહે તુ સાંભળ રાજ પ્રાક્રમ તારૂં પ્રયંડ; શશા ઉપર સીંહ અ
ખાડ છે, તેમ પ્રશ્નો કરૂં શત ખંડ. ૧૩ કહોતો અને બાંધી લાવું, એમાં તે કે
ટહું કામ; શોણીતપુરના સુભટ ફેરા, વદન ટાળુ શામ. ૧૪ રળીઆત થયો
રાય વચન સાંભળી; આપ્યા સહુ સણગાર; તું મારો વડો બાંધવ. આ તારો સ
રવ ભડાર. ૧૫ જાઓ વિર તમ વેધે જઈને. કરિ આવો શુભ કામ વધામણી

વહેલા મોકલજો; પેલા શતરૂને ફેડી ઠામ. ૧૬ વચન શીશ ચઢાવીને ઉડ્યો તેણે ક્રીધા સણુગાર, સેન્યા સંઘળી સજ કરી, તેની સોભાને નહીં પાર. ૧૭ મહા માટો ગજ ગીરિવર સરખા, મગદળીત કહેવાય, હિરા માણેક રતન જડી ત અંખાડી, તેની જ્યોતે રવી ઢકાય. ૧૮ સુર્યવંશીને સોમવંશિ, પાખરિયા ઢઢેકાણુ; મોરડે મોતિ જડિત તેને, હીરા જડિત પલાણુ. ૧૯ અનેક અશ્વ રીયા આગળ, ગણુતાં ન આવે પાર; અનેક પાલખીરથ ઉચ્ચાસને, તેને સુભટ થાય અશ્વાર. ૨૦ નગારાંને તો ઘોશ વાજે, શરણુધયાનાં તુર, સેન્યા સગાળ પરવરી, જાણે સાગર આવ્યું પુર રર નાળ ગેળા કવચ ભાથા, કરતા મારો માર; માળિયા આગળ ઉભા એટલે, આખા કરે વિચાર, રડ સ્વામી તમારા મન માં આવેતો, કહુ વિનતી આજ; ચિત્રલેહા દ્વારીકાં લઈ જાય તો સાજે સજાણું કાજ. ૨૪ વચન સુણીને જવાળા લાગી, ચઢી અનીરૂપને રીસ; ચરણુ કેરા આંગળાથી. જવાળા લગી. સીશ. ૨૫ યુધ વિશે સનમુખ ન રહું તો, લાજે મારો વંશ. ખણાસુરને અણીપેરે માર. જેમ કૃષ્ણે માર્યો કંસ. ૨૬ એવા મહે જોધા આવ્યા દેવા લાગ્યા ગાળા; કરોધ ચડ્યો બહુ કામ કુંવરને, ક્રીધિ ધમ્મી દેવા કાળ. ૨૭.

વલણુ.

કાળ દેઈ અંત લઉ, હોકારો જવ ક્રીધોર;

ઓખાએ અનિરૂધ માળિયામાં, ઉચ્ચી લીધોર.

રાગ ભુપાલ કડવાં ૬૦

ઓખા કહે કંધને એમ ન શીજે, બળિયાશું વઢતાં ખીજે; એ ધણાને ત મો એક જાતે, સૈન મોકલ્યું મારા તાતે દૈતને વાહન તમા પાળા, એ કહણુ ને તમો સુવાળા; એને તાપે કવચને બખતર, તમારે અંગે પીતાંબર દૈતને સાંચ્યને બહુ ભાલા, પ્રભુ તમો છે કાલા માલા; આતો મસ્તાન બહુ બળિયા તમો સંકામળ પાતળિયા. પહેલું મસ્તક મહાર છેદો, સ્વામિ પછી અસુરનેબેદો; તમારી દેહ દેખીને હું તા મોહુ; ને તે જુધ કરતાં કેમ એઉ, મુવા દૈત્ય કરે છે હોકાર; પ્રભુ: પ્રાણુ; કંપે છે મારા; ધ્યછા અંતરમાં પેડી, મુવાદૈત્યે માળિયું લા ધું લુટી, ધણુ કેધી છે બાણુ, હાકે ઈંદ્રનું જાય એશાન; જગસ્થભે તાતાની હાકે, બાણુ સૈન્યા ચઢાવી છે આકે, જાણે નામે તે મેર હાલે. ચક્રધારી સરખે ત નવ ચાલે; ક્ષત્રી સાથ રહે છે ખીતો, તમો કોઈ પેરે એને જીતો મંત્રી રહ્યો છે દંતજ કડડી; શું ધાઓછા મરડી મરડી; કંથ કહે ન કંઈ સંગરામ, નાશા પેલા નો કીધો ઠામ હવે જીવતો છુટવું નહીં, સૈન્ય સંઘળી સામી થઈ; નથીઉગરવાનો ઉપાય, ત્યારે ભય પામે શે થાય. નાકે લાંછન લાગે કુળમાં, છે શામને લાંછન મુળમાં મહુ વરવાળે મણીંધર ડાલે. ન ડાલે તો અખશીયાં તોલે. ધન માજે કેસરી દે કાળ, ના ડાછળે તો બાણુનો શિયાળ; ક્ષત્રી સોદે દેખીને દળ

ન સોઢે તો બહુવોવીઠળ હાકે વાધ. ૧ માંડે કાન, ન માંડેતો બહુવો સ્વાન; ધ
રમા કો રહે પેશી; નો ચરણ વિનાનો રહે બેશી, એમ કહીને ઓખા અળખા
કીધી, ભડ ગાજ્યોને ભોગળ લાધી; અસુર સેન્યામા જઈને અડિયો, છજીથી
કરીને હેઠે પડીયો. જેમ ચંદ્ર પેસે વાદળમાં, તેમ અનીરૂધ પેઠો દળમાં; વાદળ
ચંદ્રને જેમ વીંટી, તેમ અનિરૂધને લીધા વીંટી, અસુર કહે એ માનવિ કશું,
બહુ સીંહમાં બળજીવ વશુ; જે મુગટ મિત્રને ચરણે ધરે, તો તું મત્સ્ય થકી ઊ
ગરે, તેનાં વાક્ય એવાં સાંભળિ, અનીરૂધ ધાયો હોકારો કરી; નાખે ઉચર ખા
ડાં મુદગત્ત; તેમ વિશ્નુ ભોગળ. વાસ સહસ્ત્ર અસુર સૌ તુટયા એકીવારે બહુ
છુટયા; અયુધ ધારા રહી છ વરસી; છુટે પરંથ અયુધને ફરશિ. થાય દા-
વ ટોળે ટોળા, વરસે ભીડિ માળને ગોળા; બોલે દુદભી ગડગડાટ, થાય ખાં-
ડ તણા અડખાટ, હાક હસ્તીને પાંડે ચુસવાટે, રથ ચક્ર વીજે ગડગડાટ; હો-
ય હય ઘણા હણહણાટા દેખી દોહલો નાથનો ઘાટ. થાય ઓખાને ઉચાટ, દેખે
દોહલો નાથનો ઘાટ, પછી દાનવનો વાળ્યો દાટ; અનિરૂધે મુકાવી વાટ કોઈ
ઝીકયા ઝાલિ કેસે, કોઈને ઊડાડયા પગની ઠેસે, કોઈ હળ્યા ભોગળને બહોડે,
કોઈનાં મોં ભાંગ્યાં લપડાડે. કો ને ભાલા વાળ્યા ભય, કોનાં નાક વઢાયાં ટય;
કોઈ અદકચરા કોઈ પુરાં, મારી સેન્ય કરયુ ચક્રચુર, તે રણમાં ભ માનક ભાસે
બળ દેખી ઓખા ઊલારો; મેતો આવડુ નહોતુ બહુયું, ચીત્રલેદાઝાં. રતનજ
આણ્યું. થાક પ્રશેવો અનિરૂધને હીલે, નાથ અવિરમાં ઝીલે, ભડ ગાજ્યુનેપડ્યુ
ભંગાણુ; નાકોકોલાંડ લેઈને પ્રાણુ. થઈ બાણાસુરને બણુ; પુરૂષ વાળ્યો થાણુ;
અસુરને ચડીયો બહુ કોપ; સજ્યાં કવચ આયુધને તોપ. વાગી હાકને ચઢીયો
બાણુ; તેતો થઈ ગઈ ઓખાને બણુ. વલેણુ.

બણુ થયું જે તોત ચઢીયો, કોણ જીતશે સહસ્ત્ર હાથરે;

ઓખા આંખ ભરતી રૂદન કરતિ, પછી સાદ કરતી નાથનેર.

રાગ સામગ્રી. કડવાં ૬૨

મારા સ્વામી હોય ચતુરસુબણુ બાણુ દળ આવ્યું રે જાદવજી, દીસે સેન્ય-
ચારે પાસ હવે શું થારોરે જાદવજી; એતો બળીયા સાથે બાથનાથ કેમ ભીડે-
રે જાદવજી, સામે દઈત્ય છે કુપાત્ર માટ હારીને હીડોરે જાદવજી. આ દળ આ-
વીયું બળવંત, દીસે રાતરે જાદવજી. એકલડા અસુરને મુખે, રખે તમે
ભતારે જાદવજી; આ ગજ આવે બળવંત, દદ કેમ શેહેશોરે જાદવજી, અસુર,
અરણુ બધાય તાણીતી જશેરે જાદવજી, એવું બાણીને જાસરીએ, ન કરીયે
કરોધરે જાદવજી. એકલડાનો આશરો શાનો, માનો પ્રતિબોધરે જાદવજી; કી
રા થાઓને ધાઓ, વઢો તેજાસુર જાદવજી; માહરી ફરે છે જમણી આંખ
વરસે છે આસુરે જાદવજી; મુને ઢીવસ લાગે આંખો, ભોગળ હેડી નાખોરે જાદ-

વળ. હું તમને સમજાવું આ વાર, વચન મારૂં રાખોરે જાદવળ તમો મુજ રે
હલડીના હસ, મુકાને બુધરે જાદવળ. પાછા વળોળ લાગુ પાય; માનો મારી
બુધરે જાદવળ; વેલા દિસેછે ધરણી, તારણી આશા રેવરે રાણીળ. અમો બા-
ણ થકી ઓસરશુ તો કરશુ શેવરે રાણીળ. એના છેદુ હાથ હજર, રૂળ સંહા-
રે રાણીળ; અનીરૂધ રથ થકી ઓસરે તો, લાજે શ્રી મોપાળરે રાણીળ. હવે
અંત આપણે આવ્યો, હવે નાઠે આળરે રાણીળ.

વલણ.

નાઠે આવે આળ; નવ કીળયે ઉપવાદરે;
કહે પ્રેમાનંદ, ઓખાખાઈ, અનિરૂધને કરચો સાદર.

રાગ વેરાડિ કડવાં ૬૨

જાખા કરતી કંથને સાદરે. હો હડિલા રાણા; એ શો સાદુ ઉનેમાદ, હો હ-
ડિલા રાણા. ૧ હુતો લાગુ તમારે પાય, હો હડિલા રાણા. આવી બેસો મળિ-
યા મોય, હો હડિલા રાણા. ૨ હુતો બાણને કરૂં પ્રમાણ, હો હડિલા રાણા, છે
કાલાનાલાનું કામ, હો હડિલા રાણા. ૩ એતો બળાયા સાથે બાથ રે
હો હડિલા રાણા; તેતો બેઘને ભરીયે નાથ, હો હડિલા રાણા. ૪ એતો તરબુછે
સાગર નીર, હો હડિલા રાણા, બળે ન પામીએ પેલી તીર, હો હડિલા રાણા
૫ એતો બેઠે તમારૂં ગાત્ર હો હડિલા રાણા; સામા દર્ધત્ય છ કુપાત્ર હો હડિલા
રાણા ૬ મને થાય છે માન શુકને હો હડિલારાણા; મારૂં ફરકે છે જમણું લો-
ચન હો હડિલા રાણા. ૭ મારો મોતીના ટુટ્યો હાર, હો હડિલા રાણા,
ડાળે નેત્ર વહે જળધાર, હો હડિલા રાણા. ૮ દીશે મગને ઝાંખો ભાણ; હો હડિલા
રાણા. દીસે નગરી ને ડાઝડ રાતહો હડિલા રાણ. ૯ રૂવે વાયસગાયને સ્વાન, હો
હડિલા રાણા. એવા માઠા થાય સુકન, હો હડિલા ૧૦ હુતો ધુજતી દેણુ ધરણ
હો હડિલા રાણા. એતો સાગર શોણિત વરણ હો હડિલા રાણા. ૧૧ આવ્યું
અગણીત અસ્વાર હો હડિલા રાણા; માંહે માંહે થાયછે હોહોકાર, હો હડિલા
રાણા. ૧૨ દુંદલીવાળો ધાય, હો હડિલા રાણા; એને સેન્યા તમેપર થાય, હો
હડિલા રાણા. ૧૩ ઓ આવ્યુ દળ વાદળ, હો હડિલા રાણા; ઓ ઝળકે ભાલા
ના ફળ હો હડિલા રાણ. ૧૪ પાખાર બકતર પેહેરયાં ટોપ હો હડિલા રાણા;
દર્ધત્ય ભરાયા આવે ટોપ હો હડિલા રાણા. ૧૫ ઓ વાજે ધુધર માળ, હો હડી
લા રાણા અશ્વ દેતા આવે ફાળ હો હડિલા રાણા. ૧૬ એતો સુરવાર મહા કા-
ળ, હો હડિલા રાણા; હવે થાશે કેણુ હવાલ; હો હડિલા રાણા, ૧૭ નાથ બુવો
વિચારી મગન, હો હડિલા રાણા; બુધ રહેવા દયો રાજન, હો હડિલારાણા ૧૮
જો લોપો મારી વાણ, હો હડિલા રાણા; તમને માત પિતાની આણ હો હડિલા
રાણા. ૧૯ ઓખો બીણુ તે પ્રલયકાળ, હો હડિલા રાણા મેવાડમર છત્ર વિ

શાળ, હો હઠિલા રાણુ. ૨૦

વલણુ.

મેઘાડમર છત્ર બિરાજે, ઉલટી નગરી બધર;

અગણીત અસ્વાર આવીયા, તેણે વીંટી લીધો અનિરૂધર.

રાગ સીધુ કડવાં ૬૩

આવી સેન્ય અસુરની, અનિરૂધ લીધો ઘેરી; કામ કુંવરને મધે લાવે
 વીંટી વળીયા ચોદેરી. અમર કહે શું નીપજશે, ઈછા પરમેશ્વરી; રીપુ ગજ-
 ના ભુદ્ધ માહે, અનિરૂધ લધુ કેશરી બાણરાયને શું કરે. જે ભોંગળ ધરી
 ફેકટ; ઘેરી વાયવ કોટી મળયા, હવે કેમ જીવશે પોપટ, બાણાસુરે સુભટ વા
 રયા નવ કરશે કો ધાત, વીંટી ચોરસ સહુ મળીને, હું પુછુ એને વાત, મા-
 જીયેથી ઝાખા બાધે રૂદન મુકયું છોડી; પીતાપાશે જોધ સરવે હાથ રહ્યા
 તે જોડી બળવંત દિશે અતી ઘણું સેન્યા બીડામણી; પવન વેગે પાખરીયા
 તે રહ્યા હણહણી. આદળ વાદળ કેમ શેહેશે, ઝાસ્વામી સ્કોમળ, અરે દહ
 વ હવે શું થાશે, પ્રગટ કામના ફળ, દેવતાં કીધા દહત મુત્તા; તેને દયા નહીં લ
 વલેશ; કાયા વયમાં નાથજીને નહીં આવ્યા મુછને કેશ; આર દીવસનુ ચાંદ
 રણુ, કર ચડી ગયુ વહા; આ જોધા પીડિત મારશે, દેવતા જાતું નહીં. અરભ
 ક તમારે એકલો, તેને વીંટી વળ્યા અસુર; એવુ જાણીને સહય કરજે, ઝા
 સમળીયા સુર. ટપ્ટ નિવારણ કરનજી, હું થઈ તમારી વહુ જે આંચ આવશે
 તંમ પુત્રને, તો લાજશે જાદવ સહિ; પ્રજના પ્રતીપાળ છે, તમા પનેતા મોરારી
 સંજાળ સરવની લીજીયે, નવ મુકીજ વીશારી; અગને તો પાણુ આશ તમારી,
 અમે તમારાં છાંર, છાજ લાગશે વરદયને, કોઈ કહેશ કાણુ ગોર. પક્ષી પલણુમ
 ભુજી; પુત્રની કરવા પક્ષ, ભગવાનને ભજતી લામીની ભરથાર છે રિપુ મધ્ય
 મુખ વક્ર નેત્ર બીડામણા; મુખ મુછો મોટી મોટી, તેવાં અસુર આવી મહ્યા,
 એકે સંજને સપ્ત કોટી દળ દાવળ સેન્યા ઉલટી; મધ્યે આણ્યો અણીરૂધવી-
 ર, વીંટીયો વેરીએ, જેમ મક્ષીકાએ મધ. ધનુષ્ય ચઢવ્યાં પાંચરો, બાણ બહ
 ચઢાવ્યાં બાણ; ગાયે ગુણીજન ગર ગદે બહુ ગડગડે નિશાન. અંતર અરભક
 એમ વિટીયો તેમ શોભે છે ઇંદ્ર, લધુ જેમ ઉલટ ધરીને, લીલાટે સ્વેત બીંદુ-
 લધુ કુંજરની મુંઠ સરખા શોભે છે બે ભુજ; સરાસન સરખી ભરગુટી, નેત્ર
 બે અંબુજ; તણુ માત્ર જે વધધતો નથી, બાણનો જે બાહુ; અનિરૂધ અસુરએ
 વા શોભે, જેમ ચંદ્રમાને રાહુ, આવી જોયુ વક્ર દ્રષ્ટે. મુછો મોટી મોટી અક્ષ
 વપુ સોભાવે મુજ વલાને. કેશ રૂપનુ છે વક્ષ; આ સમે કહોવાડો અથવા ભોંગ
 જ ને ધાર; અચો ટાણુ સંસારને જીતાર એનો ભાર, શું વપુ બાણનુ બાલવ છે
 માહે સરપના સાથ; કે પેટમાં પુરવજ વસે છે પીંડ લેવા કાંદે છે હાથ. કાંદન

કે લાખના એણે લીધેને ચોઢયા કર; અથવા કોઈ પક્ષી દીશે છે, એણે વખેરયાં છ પર ત્યારે હસેનું આવ્યું બાણને, એ શુ બોલે છ બાળ. કઉભાંડને કહે સા ભળો એ તમને દેહે ગાળ. બળિ સુર અંતર બળ્યો તે, લોકમાં બળવાન; શુ કરે એ લાંછન લાગે નહિતો વિધી દઉ કન્યાદાન, સુભટ નાકટ રાય આ- વ્યો, બોલિયો બહુ ગરવ; નકટ લાંપટ નથી લાજતો, વિંટયો હણવા સરવ કુ- લ, લખમણો કોણ છે, તસ્કરની પેઠે નિરલજ; અપરાધ આગળથી કેમ ઉગરે જેમ સાહ આગળથી અજ, જંગલી આવા ચઢ્યો, કાંઈ કારણ સરખુ ભાસે સાચુ કહે જેમ શીશ રહે, તજ બાળક રહે વિશવાસે કોણ કુળમાં અવતરયો, કોણ માત તાતને નામ, અનિરૂધ કહે વિવાહ હવો, હવે પુછ્યાનું શું કામ, પી તર પીતામહ પ્રસિદ્ધ છે, જેનો દારીકા સંસાર છોડી છત્રપત્રીના વરયો, હવે ચતુર મન વિચાર, વધરતવ કુળમાં અવતરો, માર નામ ત અનિરૂધ; એ છડ શો તો નગરી બધી, નાંખીશ સાગર મધ્ય. બાણાસુર સામુ જોઈને, કઉભાંડ વળતુ લાખળી ચોરી કરી કન્યા વરયો તે, કોણ વધરતવપાણે, પુત્ર બની કૃષ્ણ નો પક્ષી બાણ ધર્યા છે કર; નીચવરો કન્યા વળી, દધવ માર બેઠું ઘર. રીસેકોક; ધુળાવીને, ધનુષ કરમાં લીધું બાણાસુરે યુદ્ધ કરવાને; દળમાંદુદલી દીધું. ૩૫ રાગ ગોરી કડવાં ૬૪

અસ્ત્ર કુંજર રથ ભાથા ભરી, આવ્યો બાણાસુર વેગે કરી; જોદ્ધાને તવ માએ સુર, ચઢી આવ્યું જેમ સાગર પુર. ૧ વાગે પચસજ્ઞ રણતુર, મારી જો ધા કરવા કકરુદ. બાણાસુરનાં છુટે બાણ. છામ લીધો આલલીયા ભાણ. રણ યુધકટક દળ ભંગા ભેળ. જેમ કાંપે કોહાડે કેળ, આવ્યા એટલા દળણી દળ્યા, તેમાં કોઈ પાછા ન કર્યા. ૩ આવી ગદા તે વાગી શીશ, નાઠો હસ્તી પાડીને ચીશ; બાણાસુર ઉપર ભોગળ પડા; ભાગ્યો રથ પડ્યો કડકડી. ૪ રાયની ગળ છે શુધ તે શાન, ભાગ્યું કુંડળ છંદ્યા કાન; પાછો લમ આલ્યો પ્રધાન, ઘેર જતાંમાં આવી શાન, પ પક્ષી બોલે છે રાજન. સાભળો મારા પ્રધાન, હાય હમણાં ભોગળ આવશે, જણુ છુ જે છવડો જશે ૬ પ્રધાન કહે કયાં થયા અજણ, કયાં ગયાં મહાદેવનાં બાણ મેલે તો થાય કલ્યાણ આકળીએ બંધારો પ્રાણ. ૭ તે લઈ બાણાસુર પ્રાણ કર્યો, તે ઉપર માળીએ સંચર્યો; અનિરૂધે વિચારી વાત, હવે હું બે જોડું હાય. ૮ શીવનું વરતને સાચુ કર, વચન એનું મુસ્તક ધર અનિરૂધે બે જોડ્યા પ્રાણ. બાણાસુરે મેલ્યું બાણ આકળીએ બંધાઈ પડ્યો. ઉપરથી પરવત ગડગડ્યો; લાતો ગડદા પાટું પડે, તે દેખીને આખા રડે ૧૦ ત્યાંથી મનમાં વિચાર કર્યો. અનિરૂધને લેઈ સંચર્યો મા- રતા કુંવરને લેઈ જાય, આખા રૂવે માળિયા માંય. ૧૧

રાગ રામકળી કડવાં ૬૫

મધુરને સાહેરે રેરેહો, આખા રૂવે માળિયેરે હા બાંધ માહરા પેડને લેઈ જ

થ, સખી મારી વતીતો નવ અમાય હમણાં કોઈ કહેશેરે રહેલો, પિઉલને મારીયારે. ૧ બાઈ મારા પલા ત ભવનાં પાપ; બાઈ મારે આવડો શો સંતાપ શો નથી મરતો પાપા બાપ; માથથા ઉતરતારે રહેલા, પડજે સગા બાપનેરે ૨ એ છે હારે મારા કંથની કોમળ કાય, એવા એવા માર તે કેમ અમાય એ; પેલા કુટને ના મળે દયાય. રંડાપણુ આવ્યું રહેલો બાળપણુ વેશમારે.

આલ ચિત્રલેહા; કહે બાઈ શાનેરું છે તારા કંથની નહી થાય હાણુ, જમને હું સમજવું છું જે તારા પીતાના પ્રાણુ ૧ ચિત્રલેહા આવી ઉભી રહી, જ્યાં પાતાનો તન; સાંભળો પીતા વિનતી કહેશો સમજવી નહી વાત રચે છે મોટાનો છાકરો તે તમે જોધને છેદશો શીશ; માથા ઉપર શતરૂ થાશે. હળધરને ગુચ્છિશ, ૩ એને વડવે બળી પાતાળે આંખો, એવાં છે એનાં કામ; વગર વિચારે મારશો તો, જોશો ધરને ગામ. ૪ પ્રધાનને જમને કહેયું જ્યાં બાણુ-સુર બુવાળ રાજ રમે એને મારતા, એછે મોટાનો બાળ. ૫ પરણી કન્યા દાઈ પરણે નહી, માથે રહેશે આળ; લોકમાં કહેશે જમાઈ મારયો, એવીદેશે ગાળ. ૬ માટે ઘાલો કાળાગ્રહ હાથે ન કીલએ ઘાત; એકલે દશ લાખ મારયા તે, મોટી કીધી વાત; ૭ પછી વજર કેરી ઠાટડીમા બેસારયો એ તન; સરપ એને વીટીયોને, ફરતો અગન. ૮ તે પુઠે જળની બાઈઓ જોદી, મેટયા બહુ ૨ ખવાળ સરપ કેરા ઝરથી, પરજળવા લાગ્યો બાળ. ૯ અનિરૂધને બંધન કરાને, વિટીયા બહુ સરપ; કામ કુંવરને બાંધિયો, પછી ગાળયો તે નર ૧૦

વલણુ-તરપ ગાજયો મેધનિ પેર, ઉતરાવી આખાયરે; અનિરૂધ બંધન કરી, બાણુસુર મંદીરમાં લઈ જાયરે.

સગ સામગ્રી કડવાં ૬૬

બાણે બન્યોને બાંધીયાં નૈતમનરને નાર; અનીરૂધ રાખ્યો મુખ આગળે ગુપ્ત રાખી કુમાર. બાણે બન્યોને બાંધીયા ૧ ચઉટામાં ચોર જમાવીયો ઢાકીયો વીલીચાર; આખા છાની મંદીર મોકલી, રાખ્યો કુળનો ભાર. બાણે ૨ લક્ષવંતો હીડે લેહેકનો. બેહેકતો તે અવાસ; દઈત્યનુ દળ તે પુઠે પળે, ઘેરી હીડે દાસ. બાણે ૩ અંક પેચ છુટયો પાવડી તણુ, તે આવ્યો પાંધ પ્રમાણુ, ચોરે તે મોરજ મારિયો તેના કરે લોક વખાણ. બાણે ૪ આખા ફરીને વર જે પરણશે, તો ભુલશે ભવ ભરચાર; તે સ્વામી તે શું સુખ પામશે, લીધું એણે અમરત માર, બાણે ૫ પદા કહે એમાં દઈવત દીસે ખર. રૂપવંતો રસાળ; કટાક્ષમાં કામની મોહી પડે, એવી માયા મોજળ. બાણે ૬ તેની ભુલવાણી ભરકુટી તણી; ભુલી પડે તે નાર; કુંવરી કન્યાને કામણુ કરે, સંતાડો સર્વ કુમાર. બાણે ૭ સખી પ્રત્યે સખી આચર; દેખી અંગ ઉવેદ; બાંધયો બુલે છે આપણા ભણી, એને છે જોટી ટવ. બાણે ૮ ચાર માસ આશા પહોચી ધણી

લાગ્યો સ્નેહીદ વાહ; માગીયે સુખ પામ્યો ઘણું; પછી લાગ્યો અપવાદ. ૯

વલણુ-લાગ્યો લોક ઉપવાદ પણ, પામ્યો દેવ કન્યાયર,

પછી બાણાસુરે અનિરૂપને રાખ્યો ઓખાના ઘર માંયરે.

રામ ધવળ ધનાશ્રી કહવાં ૬૭

શુકદેવ કહે છે પરિક્ષતને. તમે સાંભળો કહું એક રાયજી; કૃષ્ણ કુંવરને
આંધી રાખ્યા ઓખાના ઘર માંયજી. એક નાના વિધવા બંધન કીધાં, કહાડીન
શકે સ્વાસજી એક એકનાં સુખ દેખી દામણા દેખી થાય ઉભસજી. ૨ બાણુ-
મતી બાણાસુરની રાણી; નયણે ભરે જળ ચક્ષુજી; પુનિ જમાઈને ભુખ્યાબળી
છાતુ રે કહે ભક્ષજી ૩ કષ્ટ દેખી નાથનું, ઓખા નેઈણ ભરેછ નીરજી અન્ની
રૂપ અ ૪ બળે કરીને ઓખાને દેઠે ધીરજી. ૪ આદરતા અસુર કુળન, ત્રેક
કું. તુ ૫ ગાત્રજી; શૌભા રાખવા સ્વસુરના ને, કું બધાંયોછું ગાત્રજી; ૫ આગ
માં ઉડતો શીઘ્ર ન છુટ, દણ ધાનવ બુધજી; શું કરજો સ્વસુર પક્ષમાં રાખવુંછે
સુખજી. ૬ આકાશ અવની એક થાશે, એવો નિપજશે ધંધજી; અગ્નિ કેરી
જવાળા ધુમરમાં અસુર થાશે અંધજી. ૭ સહાય થાશેશામ રામ અભળા સધ
છુટશે બંધજી; કસળ આવા બાણાસુરને, છેદશે સંજળા સ્કંધજી; ૮ મારા સમ
જે સુંદરી તમા. ઝાંખુ પરે મુખ ચંદ્રજી; બંધનપે દુખ દે ધણું; તારા અશરૂ
ના બુંદજી. ૯ એમ આસના વાસના કરાન રાખ્યું ઓખાનું મનજી; ત્યાર પ
છી ત્યાં શું થયું. તમ સાંભળો રાજનજી. ૧૦ પછી ભવાનાતુ સ્મરણ કરીને
બાળક લાગ્યો પાયજી; ભગવતી ભવતારણી મારી આવી કરજો સંદયાજી. ૧૧

આત.

મા તુ બ્રહ્માણી તું રૂદ્રાણી, ઈંદ્રાણી કૃષ્ણા; સ્થાવર જંગમતું સચરાચર
મરગ ઉપર ત્વંજી ૧ દમ્ભત્યને પાતાળ આંખ્યા. રક્ત બીજ રણ રોળયા; શુભ ની
શુભ મહાસાસુરમારયા. ચંદ્રમુદ ઢાળયા, ૨ ધુમરલોચનનેહણી આહાયેમધુકંઠ
ટભને મારયો, અનેક રૂપ ધર્મ્યા તે અંખા, સુર નર પાર ઉતાર્યા. ૩ ઓહીંગળા-
જ હોગોળી માતા, કાયલાપુર તે કાળી; આદ્ય ઈશ્વરા તુ છ અંખા સંખસપુર
બહુચર બાળિ ૪ નગરકાટની તુ સીધવાઈ બગલા મુખી લાગુ પાય; રાણી
રૂડી ઉંટવારી માત, બીરાજતિ દક્ષીણ માંય ૫ અન્ય પુરણા ભઠરવી, ત્રીપુરા
રણુ કાંપ છત્ર સંગી; રાજેસરી ચામુંડા માતા. દુખ હરણી માતુંગી. ૬ એણીરી
તે સ્મરણ કીધું તતક્ષણ ભવાની આવી, અનિરૂપ કહે સાંભળો માતા, મારે કુ
ખ કહ્યું નવ ભય. સરપ કેરા ઝેરથી. મારી ઘણી બળે છે કાય ૮ ભવાનિ પ્ર-
સન્ન થઈને, જેર કર્યું સરવે નાશ; પછી અંતર ધ્યાય થતાં માતા બાળકની
પહોચી અ. ૯ એવામાં ત્યાં નારદ આવ્યા, બ્રહ્માના કુમાર; બુવેતોક રામહર

અનિરૂધ્ધ; વરસે જળધાર. ૧૦ નારદ કહે અનીરૂધ્ધને મારૂં શંકટ કાપો રૂઢી વહુ તમે પરણ્યા માટે. મુજને દક્ષણા આપો ૧૧ તમને દક્ષણ નિ પડીને, જય છે મારાપ્રાણ; શરિર ધુજે અતિ વણુ, બોલી ન શકે વાણુ, ૧૨ શાદ બીહે છે પ્રાક્રમી તુ બોલ મુજ સંગાથ; બોણાસુરની વરસો પુત્રી તે થઈ પડે પ્રથવીમાં પ્રખ્યાત. ૧૩ હીપાળ્યો વશ વાસુદેવનો બધાએ લાંછનશુય; કાલ માધવન મો કલ્લ, દ્વારીકામાં જાઉ છું હુય. ૧૪ ઉડળમાં તે આલ ધાલ્યો અતરમાશે ન પુલે ગોડે અડે તે પડે પ્રથવી, ભણે તે નર ભુલ. ૧૫

વલણુ—અતરશે ન પુલ્યો જોદ્ધા, મુકાવશે ભગવાનર;

અનીરૂધ્ધની આજ્ઞા લઈ. રૂઢી હવા અતરધયાનર.

રાગ બીહાગ કડવાં ૬૮

દયા ન આવે પેલા દહતપતિને. મહા મગીયા દુરમતજ; બાંધિ દિગ્ધ વર સાથે, વહેર વધારયુ સત્યજ. દયા ન આવે ૧ પાતળિયા પંકજ મુખપ ઉને, નાગ પાસના બંધજ, બાંધિ લીધો બળે કરીને, કોમળ રૂપે મદનજ. દયા ૨ જોરે ધરણીધર શ્રીવર, આપદા પામે નાથજ; પુત્ર તમારા ઉપર પ્રહાર જ કરે છે દહંત્યનો સાથજ. દયા ૩ ભારોળ કંઠબાંડ મેદયુ, વકરાયો બગીચા-વીરજ, તો એ રણથી નવ આશરીયો. સાગરનુ જેમ નીરજ. દયા ૪ ભેદ કરીન બાંધીલીધો, નાગ પાસના બંધજ સ્વાસ ન માએ બહુ અકરાય, અંગઆ કાશમાં સંધજ. દયા ૫ તાપ સમાય નહિ સ્વામીનો, હું કર દેહનો પાતજવ. ૧૨ લાગ લક્ષ્મણવર તમને, તા થશે મહા ઉતપાતજદયા ૬ કામળ મુખ શ્રમશી સુકાયું કન્યા કરે અકદજ, અનિરૂધ્ધ સમરે સામરીયાને. કમળાવર ગોવીંદજ; દયા ૭ જાહે ત્રાહેરે ત્રીકમજ. સુતની કરજો સાહાયજ, વિપતવેળાવારે ચઢીને કરો ભકતની રક્ષાયજ, દયા ૮ ગેજ ગરહવાથી મુક્ત પમાડયો, ક્રીધિ હરીચંદ્ર રક્ષાયજ; દાનવ કુળ નિકંદન ક્રીધાં, ક્રીધા પ્રહલાદના સહાયજ. દયા ૯ આજ આંખેથી આંસુડા ચાલેજશે મારા પ્રાણજ; સુખ શરીર શાતાનહી અંગે, લાગ્યે દાનવ નીરવાણજ. ૧૦ મનસા વાચાએ વર વરયો, અંવર તે માથ્યાબણ, રૂપ અને ગુણવંતો સ્વામી, સત્ય કહુ છું વાણજ. દયા ૧૧ તાત કઠોર દયા નહી, રૂઢીયે, કોમળ મારો કંથજ; પ્રહાર કરીને બાંધી લીધો, શ્રી હરિ વેગળેપંથજ. દયા ૧૨ કોણ સહોદર આવત અવસર, શોધ કરવાને જયજ, તાત જ્ઞાતનેજો જ નહીને તે, કોણ ઉઠીયે ધાયજ. દયા ૧૩ પીતા પીડિનેવરિરે દેખે; પરભવે બહુ પેરજ; નાગ તણા પુંકારા હળાહળ ફેરવી નાંખે દેહરજ, દયા. ૧૫૮ળવળ અંગ અગ્નીરે જડયો. કંઠે પડીયો શોષજ પુર્વ તણાં કર્મ આવી નડ્યાં, કોનેદી જે કાષજ, દયા ૧૫ તાત કહેતો કાયારે પાડું, વીખ ખાઉ આ તારજ; સ્નેહ ન બણે રે કોઈ મનનો; કોઈ પાડે ભરથારજ. દયા ૧૬ તાત તણે મન કાઈ નહી

મુને, સખળો લાગે સ્નેહજી; છોડ પોતાનાં જાણી કીજે. દયાળ ન દાજે છે હજી,
દયા ૧૭ ખાણાસુર મહાપુરૂષ જ્ઞાતા, જેથી ચુક ન થાયજી, બાળક ઉપર પ્રહાર
શા કરવો; યદપી હોય અન્યાયજી. દયા ૦ ૧૮ વહાલા થઈને વેરજ વાળો, શુ ન
થી આવતી લજજી; નીચ પદારથ નથી કુળ નીચુ કળ્ણ કુંવર મહારાજજી. દયા
૧૯ નીચુ નાક ન હોય એથી; નીચક સો સંગરામજી. મોટા સાવ વીરોધ ન ક
રીયે, નીરબળ હજાર સામજી. દયા ૨૦ સકળ પ્રથવી આકે ચઢાવી, અસુરને
ફેડયો ઠામજી. વેર વધારી વાહલ સાથે, કયા કરશે સંગરામજી. દયા. ૨૧ સ્વા
મી મહારાને શીરશમરથ, તેને ચઢશે કોપજી, ભદ્ર ઇછે તાત પોતાનું વીશનુ
ળીજમાં રોપજી. દયા. ૨૨ જુધ સમે આકાશ રહીને જુવે છે નારદ દેવજી; ભ
યાં અરી અમે જાણુ દવારામતી, જુધ કરશુ તતખેવજી. દયા ૨૩ નીરદય ૨.
ણી વીજાધર ગયા, પરવરીયા આકાશજી; પોહાત્યા રૂપી ઉતરીયા હેઠાં, બેટયા
શ્રી અવીનાશજી. દયા ન આવે. ૨૪

વક્ત્રણ.

બેટયા શ્રી અવીનાશને, કુશળ વારતા પુછી વળી;
કહે નારદ અનીર્યને, રાખ્યો કાળા ગરહમાં દઇતે વળી,

રાગ ધનાશ્રી કટવાં ૬૯

શુકદેવ કહેછે પરીક્ષતને ખાંચો તે જાદવ જોધજી; હવે દ્વારીકાંતી કહું ક
થા. જાદવ કરે શોધો શોધજી; ૧ હીડોળા સહીત કુંવર હરીયો, છોડી ગયું કો
ઇ દોરીજી; હાહાકાર થયો પુર મધે, અનીર્યની થઇ ચોરીજી. રતિઅતા આ-
કંદ કરે છે, મળયું તે વિનતાનું વૃંદજી, રૂખમણી રોહણી દેવકી; સરવે કરે આ
કરંદજી. ૩ જાદવ કહે છે માધવને, શુ બેઠાજો સ્વામીજી વિચાર કરી વિલં-
બ ન કીજે, કુળને લાગી ખામીજી. ૪ વાસુદેવ કહે શામ રામને, શુ બેઠા જા
ભુપજી; વિચાર શકે જળમાં બુડયો. કયાં ગયો કુંવર અનુપજી. ૫ ઉગ્રસેન ક
હે અચરજ મોટું, કાણુ રહ્યો હિડોળેજી; દેવી દમ્યંત્ય; રાક્ષસનું કારણ તે ખ-
પ કરને ખાળોજી. ૬ સાયને જહુનાથ કહે છે, ભાઇ શાને કરોછો શ્રમજી; ગોત્ર
દેવતાનું ગમતુ થાયે, કુંવર હરાયાનું કરમજી. અગિયાર વરસ ગોકુળ સેવ્યું,
મામાજીને ત્રાસેજી; પ્રદયુમનને રાખ હરી ગયો, આવ્યો સોળમે વરશેજી તમે
અનિર્ય આવશે, તેમ સાયવશે કુળ દેવીજી; કળ્ણ કુટ્ટજને રોતું રાખ્યું, આ
શા દિધી એવીજી. ૮ પાંચ માસ વહી ગયાને, જાદવ છે મહા કુખીજી રોહણીત
પુરથી કળ્ણ સભામાં આવ્યો નારદ રૂપીજી ૧૦ હરી આવે જાદવ ઉભા માન
મુનિને દીધુજી; આજુંદથી આગન આપ્યુ ને, ભાવે પુજન કીધુજી. ૧૧ નારદ-
જીની પુજા કરી ને, હરીયે કરયા પ્રાણમજી; કહે મુનીવર કયાંથી પધારયા,
અમ સરખું કાંઈ ઠામજી, ૧૨ કરજોડીને નારદ કહે છે, સાંભળો જુગજીવનજી
પુત્ર તમારા સરવેનું મારે કરવું છે દરશનજી. ૧૩ મારાજેતાં પુત્ર સરવેને, સાથે

શ્રી તેડાવોલ; એક સાખને એકસડ હજર, એશી આગળ આવ્યાલ. ૧૪ સરવે
 પુત્ર સામુ જોઈને, પુછેછે નારદ મુન્યલ આટલામાં નથી; હીસતો પ્રદ્યુમનન
 તનલ. ૧૫ ભગવાન કહેછે નારદજીને, કાંઈ તમે જાણોછો ભાણલ; ધરમાંથી જ તે
 રહ્યો છે, પ્રદ્યુમનનો બાળલ, ૧૬ નારદ કહેછે હુશું જાણું, તમે રહેછોસ
 ગર બેટલ; જેને ઝાઝા હીકરા, તેની દહવની વેડલ. ૧૭ ત્યારે ભગવાન કહે
 છે નારદને, પુત્ર વીના કેમ રહેવાશેલ; ત્યારે નારદ કહે છે, પ્રજ્ઞમાં અ
 વશે એજ કહેવાશેલ. ૧૮ પછી આશન વાળી ઠીધા તાળી, નાક અધ્યુમનલ,
 વેઠા ગણીને નારદ કહેછ. સાંભળો જુગલવનલ. ૧૯ તમારા પુત્રનું તો એક
 નારિયો કર્યું છે હરણુલ; ત્યારે હરી કહે દવારકામાં તેતો પામે મરણુલ.
 ૨૦ નારદ કહે છે તમે સુણો સામળા, સંભળાતું એક વાતલ; મારી એવી પ્ર-
 તીક્ષ્ણ છે, જુઠું ન બોલું જતલ. ૨૧ શોણીતપુરી એક છે. તેમાં બાણાસુર
 નું રાજલ; પ્રસંગે હું ત્યાં ગયો તો, મારે કાંઈ એક કાજલ. ૨૨ રાજબાણુની
 પુત્રી આખા. તેને હવું સ્વપનલ, અનિદ્રધ સહેજે વરી ગયો તેનું વિભળ થ-
 યુ મનલ ૨૩ ચીત્રલેહા ચંચળ નારી, વીધાત્રીનો અવતારલ; તે આવી દવારી
 કામાં પાછી, મને કર્યા વીચારલ, ૨૪ કઠણ કામ કરવું છે મારે, એકલાનું ન
 હી કામલ; માત્ર તેણે ધાન ધર્યું. ૬ આવ્યો તેણે કામલ ૨૨ મેં તામશી વિધા
 ભણાવી, તે ઊધીયું બધુ ગામલ; અનિદ્રધને લેધ ગઈને, આખાનું થયુ
 કામલ, ૨૬ કેમ પેર લેધ જ્યે એમ બોદ્યાશ્રીજુગદીશલ; ચક્રમારે ઊધે નહીને
 હેદિ નાખે શીરજીરખ્યકનોતોવાક નથીને, એ નીસરયુતું ફરવાલ અમસરખાયે
 સાધુ મળ્યા તેણે બેસારયુ વાતો કરવાલ ૨૮ ભગવાન કહેછે શાખાશ નારદીયા,
 એવાં તારા કામલ; માથા ઉપર ઉભો રહીને ભદ્રુ મરાયુ ધામલ ૨૯ નારદ કહે
 છેકશણને, મેં નથી કર્યો અન્યાયલ; જોયા પછી તમે જાણજે, ધણીપુટી છે ક-
 ન્યાયલ ૩૦ ભલીરે કન્યા ભલારે વહુ. તમે ભલો કર્યો વિચારલ હવડાં માર
 પુત્રના ત્યાં શા છે સમાચારલ. ૩૧ મહારાજ જેણે ભોગવી છે બાણાસુરની બાળ
 દસ લાખ દહતનો એકવારે આણીયો કાળલ. ૩૨ શીવનો વર સાચોકરીને ગ
 થો અસુરને હાથલ, હમણાં તમારા પુત્રની ધણી દુખની છે વાતલ. ૩૩ ઊધે મ-
 સ્તક બાંધીયોને તળ લગાડ્યો અગનીલ, લીલા વાંસનો મારપડે જેમ, ભોગ
 હશે તો જીવસંતનલ. ૩૪ વાત સાંભળી વધામણીની, વગડાવ્યા નીશાનલ; શા
 મળા તતખર થાય, હવો છે બાણલ. ૩૫ તે માટે તમને કહુ વિકલલ, વેઠેલાયા
 આલ, જો પુત્રનો અપ કરો તો, શોણીતપુરમાં જાઓલ. ૩૬

રાગ સારંગ કડવાં ૭૦

કમળા તો કહ્યાંત કરેછે, હઠીડે તે ઊડી જવાળાજે, મારો કુંવર કાળાગ
 રહમાં બાંધીયોરે, મારાને પાવડી બાંધતા ન આવડરે; મારો અનિદ્રધ નરને

બાળને, મારો કુંવર. ૮૬, ૧ રૂક્ષમણીએ કસણુ તેડાવીયારે, તમે સાભળો શ્રી, દીનાનયને; મારો બાળક અસુર ઘર બાંધીયોરે, તેમ કહી નારદજીએ વાત જો. મારો. ૨ મારો આનંદ્ય બાલી નથી જણતોરે, તેતો શું જાણુજુદ કરીવાત જો; હીડતાં ચાલતાં એખડાઇ પડેરે, અનિરૂપ નાનેરૂ બાળને મારો. ૩ મારો ને નીશાળે જણવા નથી મોકલ્યારે, નથી સહયો અધ્યાસને મારને; પ્રભુએ અગને પુરૂષ ન સરજડ્યારે, તો સઉ પહેલાં વઢવા જતજો. મારો ૪ ત્યાં શ્રી કુશળે ગુરૂડ તડાવીયારે, તેતો આવિયો તતકાળજો; ભગવાન કહે છે મરૂડ નેરે, તમે કેટલો સેહેસો ભારજો. મારો ૫ તમે છપન ઢાટી જઢવ જેટલારે તો સરવે થાઓ અસ્વારજો; તમે સાંભળો કુશળ કોડામણારે, મારો અંખ તણા ૨ ખવાળજો. મારો, ૬ મુજ ઉપર ચઢી બધા સ્વારીકારો તોએ મુજને ન આપે આંચજો; છાશી જેજનની મારિ પાંખનારે, જણુ જેજનજ મારી ચાંચજો. મારો ૭ પછી ગરૂડે ચડીને ગોવિંદ પરવરયારે, ત્યારે જરગડીયા નીશાનજો; પાંખવાળી જ્યારે ગરૂડનીરે; ત્યારે નાશી જયા સરપજો. મારો ૮ મારો કુંવર કાળા મરૂડથી છુટીયો, જ્યારે ત્યાં આવ્યા સારંગ પ્રાણજો; શ્રી કુશળ વાડીમાં ઉતર્યે તેનાં કોણુ કરે છે વખાણુજો. મારો ૯

વસણુ.

કુશળ વાડીમાંકિતરયા, ભાગીડો રાયનુ વનજો ગરૂડને આપી આજ્ઞા મુકાવી લાવે તનરે. ૧૦ રાગ ઢાળ કડવા ૭૧ મુ.

ગરૂડ ત્યાંથી પરવરયો એક નદી આવિ અસેપ; તેમાં તેણે ચાંચ બોળી પાણી લીધું સોશ ૧ ત્યાંથી આગેરો પરવરયો, જ એતરણા અગાર પાણી પેલુ પીધુ હતુ તે વાવરયુ તે ઠાર. ૩ ત્યાંથી આગેરો પરવરયો જ્યાંજીત ન પરત; પ્રાંખે મારી પાડીયાં, કીધાં સરવ અચેત, ત્યાંથી આધરે આલીયોરે. ૩ કુંવર ને દોટે નાગ; નાહાનાને આખાગળેયા, મોટાના કરયા બે ભાગ. ૪ ભલુ થજો ભગવાન તમારૂં પુરણુ પામ્યો અહાર; કુંવર મુકાવી લાવ્યા, જ્યાં છે જીગત આધાર, ૫ આધવને અકરૂડ બે હસીયા, ભક્ષા કુશળના તન તમેરે આવ્યા પરણુ; વાને અમને ન લાવ્યા જને; અમને પીરસતા લાખશી તમે જમતા પકવાનરે.

રાગ ઢાળ કડવાં ૭૨

આણી વાતે કુંવર મારો શરમાણુ નવ થઈરે, મારો વાતા તુજ રહ્યું, તુ રાખ તહારે હધયે. ૧ કુખજ પેલી રાંટી ટૂટી કંસરાયની દાસ; મારો મનમાં તે ગમી, બેસારી રાખી અવાસ ર સનકાસુરને મારીને; સોળ હજાર લાવ્યો ૩ રૂણી તારા સમજો એમાં મુજને, એકે નથી પરણી ૩ તારી માને જધને ૬૧ વ્યો, બાંધવને બધાવા; જાણુવતીરીછડી, તેને માનીતી કહી બોલાવી ૪ તુ તમારૂં દીકરું, ધન તારી માનુ પેટ; બીજ સરવે દિકરા તે, દવધ કરી વેશપ

આપણા કુળમાં આદ્યુ આવ્યુ શરમાણા નવ થઈએ; રૂડી નારી દેખીએતો હરણ કરી લેઈ જઈએ ૬ આધવને અકરૂડ બે હશીયા ખડ ખડ મેલ્યા દાંત; રૂડી શીખામણ છોકરાને દયો છો સુંદર સ્યામ ૭ બે આવી શીખામણ અમારાં છોકરાંને દેશો તો, મુકલું પડશે દવારીકાં ગામરે ૮

રાગ જજેવંતી કડવાં ૭૩

શ્રી કુશલજાદવ મોકલ્યો તે, સોણીત પુરમાં જાય, જઈને કહેજે બાણાસુર ને પરણાવો કન્યાય શ્રી ૧ હોંશિ હોય નો જીવને આવો, તેમાં નથી અસાર નાથ જાદવ ત્યાંથી સંચરયો, આવ્યો અસુર સભાની માંય શ્રી સાંભળને રાજ વીની આવ્યા છે વૈકુઠનાથ; દીકરી પરણાણી ચરણે લાગો નહીં તો જીવ કરે! અમશાય શ્રી ૨ બાણાસુરને મહા દુખ લાગયું, નેતરે વરસે અગન; નીજ જાદવ વન જોઈએ મારી; કુળવંતાએ તન શ્રી ૪

આલો.

એ ભરવાડો એ પીડાશે, ગોકુળમાં ચારી ગાય; મારયા વિના મુક નહીં જે થનાર હોય તે થાય. ૫ સેન્યા લેઈને રાજ આવ્યો, જોઈને નહિ પાર, હસ્તી ઘોડાને સુખપાવે, ખાંધ્યા ખડુ હથિયાર. ૬ ખડગ ખાંડાંને તુંખર ઝોર; માળા હાથને નાળ; ત્રિશુળ સાંગને મુગદલ ફેરવી, તોગરને લીડી માળ. ૭ લાલ લોહમે ઝગડે ઝેરા, હાથ ધરી તરવાર; જોવા કરતા આવ્યા તે કરતાં મારે માર. ૮ કો જોજન કો બે જોજન ઉંચા, કોને સમજાવા નહિ શીશ; વિકરાળ દંત મોટા દેખાડન પાટે વળી ચીસ. ૯ ખુમરાણ કરતા આવી પડ્યા જાદવની સેન્યા માંદય; ગીરધાનીને ઘેરી લીધા; પટે બાણાસુરની ધાય ૧૦ પારીવ ત્રીશુળને કાવાડા, મુદગડને વળા કરશા; સંજામ સહુ સેન્યા કરે, આયુધ ધારા રહી વરશી ૧૧ જુગદીશે જાદવ હલકારયા, કર ધનુષ બાણને તીર; તુટે કુંભ સ્થળ તુટે દંતુશળ આલે નીર રૂધીર. ૧૨ ખડુ ભડ ત્યાં પડવા લાગ્યા જુગળને જાડાકે; વાંકડે તરવાયો મારે, ખડગને ઝડાકે. ૧૩ તુટે પાળરને પટે બકતર, ક્રીધા કચર ધાણ; સરને જોવાને મારી કરીને, પાછા વળ્યા ભગવાન વલણ—પુરણ પુરષોત્તમ પાછા વળ્યા, કરી અસુરનો નાશરે;

સેન્યામાં આવી કરીને, શંખનો કરયો નાદરે. ૧૫

રાગ માર કડવાં ૭૪.

શંખ શબ્દ તે વિહારણ, રીપુ દેહત્યનું વિહારણ; કષ્ણ આવ્યા તે જાણુ થયું, બાણ પ્રાકમ તે કયાં ગયું; અનિરૂધ કહે સુણસુંદરી, શંખ જાણાયો આવ્યા હરિ, છુટયા બંધ તે આજ થકી, જો ગાજે હળધર સાત્વીક. ૨ બાલ પ્રદયુમન મોટે સ્વરે, બાણ છદાશે ખરે; ગોવિંદનિ ગત્ય ન જાણે કળી જાદવ સેન્યા આવી મળી. ૩ જાદવ સેન્યાયે આંધો દેશ, મંત્રી કહે ઉઠા

મરેશ; અનુચર આઠ્યો તે લાઠ્યો વાત, કહે દવાર દિશે ઉતપાત. મત્રીને ફરી નેત્રની સાંગના, સેન્યાને આપો આઠ્યના; દુદાંભી નાનાવિધ ગડગડે, અ યુદ્ધ ધરાને યુધે ચઢે; ત્યાં રૂપેયા કહાડયા ભખી, સેન્યા સજ્જાપણ વાળી; પા ૬ સ્વધર બકતર પાળ, ટચકારે ઘોડા દે ફાળ. ૬ મોરડે મણિ દુમતાં લટકે, પે તના પડછૂયા દેખી ભડકે, વાંદરે વાદે નાચતા છુટે ઘોડાને પાણી પંથા ૭ કાળા કાખરાને કલંછી, કુમેદ લાઠાને પચરંગી, હાંસાળો હમે હણિઓ જેહ કાળા કછી કાખરા તેહ. ૭ પીળા પાખરા પોપટ સ્વેન, વાયુ વગી થાકડીયાકેત રથ પાળા અસવાર અનેક; હીન્ન થસ પુળ કરડે દત. ૮ પુરતી પોળે સેન્યા ન થાય, હણે બદન કહેતા બચ; ટોળા ઉપર ટોળા આવ, પગને પ્રહારે ધરતી મા બને ૧૦ રીસે અંતરમાં ધરે હમડે, રણે રાય બાણાસુર ચડે; ઝટકારે બાણા સુર મહત્ત, પ્રથમા યથ જ્યારે ઉચલ. ૧૧ ગરજના છીધિ મુખથી ભુપાળ; ખળ ભળ્યાં સાત પાતાળ; બધલોક સુધી પોદેત્યો નાદ, બાણે કૃષ્ણન હીધા સા ૬. ૧૨ ગરૂડ આસન આઠ્યો બેપ કરિ, નહિ અવાદજ કુશળો ફરી; ઉનચદ બદ દવ ઉછાછલા, તમે પામો સકળ મરસાર. ૧૩ કુંવારી કન્યા કમરે વરસો, બેલાને શ્રાપ થાય પાંધરો; કુટુ કરમ છીડું કુંવરે, વળિ તું વઢવા આઠ્યો ઉપરો ૧૪ ત્યારે હશાને બોલ્યા ભગવાન. અંધો લેખ આઠ્યાણુ બન; નો વિધાતાઓ, છીધો સંબંધ, વર કન્યાના છોડે બન. ૧૫ બાણાસુર જ્યાં બોલ્યો વ્યંગ, ત્યાં ૨, કરન હાથુ સારંગ; કહા બુદ બે કટક થયા, ઉઘાડા અસુધ કરમાં ગદા. ૧૬ ખાંડા ફરશાને તરવાર, ધા કહાડે ગામળી બાર; ત્રિશુળ તે. મરગદા કુશળ, ગાળે રામે ધરીમુશળ. ૧૮ છપ્પન કરાડ બદન મડગડે, દાનવ ઉપર તુડાપડે રાગ મુલ્યા છાંદનો કડવાં ઉચ

અહ્યા બ પશે બ પશે નાદન છાકરા, વઢવાને તું મારી પાસ આઠ્યે; અહ્યા નિચ ગોવાળિયા બન કહાઠ્યો, મારી સાથે નહિ બચ કાઠ્યો. અહ્યા ૧ અહ્યા ગોકુળ નાહિ તું ગાનડિ ચારતો, પરનારી કેરાં તું ચીરે હરતો; હાથ માં લાકડી ખાંધે હતી કામળી, મધુવન વિષે તુરે ફરતો. અહ્યા. ૨ સાંજ્ય શ્રી સુર્યતણી તેજ ત્રિશુળ તણું, માહારા હાથમાં તેહજળક; મરિ હોધે કરિ હોલે છ દેવતા, બધી વરણી છુજે ને અહ્યા શેષ રાખક. રાગ હાળ કડવું ઉડસુ.

એવી વાણી સાંભળતાસા કોખ્યા હીન દયાળ; બાણાસુરના હાથે છેવાં સ્વામી શ્રી ગોપાળ, ૧ કોપ કરી કરપાસ મેદ્યું, વળતુ તેણીવાર, બે હાથ સહ્યા છ બાણાસુરને, તેનો કહુ વિસ્તાર. ૨ રૂધીર વહે છે બાણાસુરને મન થા થો નિરશ; મહાદેવજીએ હાથ આપ્યા, માટે ગયો કમલાસી. ૩ નારદ ચાલીઆ ત્રિયા, જ્યાં બાણાસુરની માય; તારા કુંવરના હાથ વાઢ્યા, કહો વલે શીથાય. રામ શુભરી કડવાં ૭૭ શુકદેવ કહેછે વાતવેવાણુ આવીયારે; જેનિ બેવા સરખી બાત, વેવાણુ આવીયારે. ૧ માંધે કસ વાંસનિ બળ વેવાણુ; જેનાં નત્ર સરવેરાયાળ.

વેવાણુ. રજેનાં સુપડા જેવા કાત. વેવાણુ. જેનુ મસ્તક ગીરી સમાન. વેવાણુ. ૩ એનિ આંખ અંધારા કુપ. વેવાણુ. જેનુ મુખ દીશે કદરૂપ. વેવાણુ. ૪ હાંખ દાંડી જેવા દાંત. વેવાણુ. દીઠે જાએ એનો અંત. વેવાણુ. ૫ એનાં સ્તન કુંગ રશાં ડોઝાં. વેવાણુ. કાને ઘાટ્યાં હાથીનાં હોઝાં. વે. ૬ કોટે ખજુરાના તનમનિ યાં વેવાણુ. કાને ઉંટના ઓગનીયાં. વેવાણુ. ૭ પાસે રીંછ કદલાં વિકાળ વેવાણુ. કેહેડે પાડાનિ ધુધુરમાળ. વેવાણુ. ૮ વાંકડાં સરપ એના હાથે. વેવાણુ. બળ તી શધડી મુકી માથે, વે. ૯ કોટરા આવી જ્યાં મોરાર. વેવાણુ. કુંવરે સાસુ બોળી સાર વેવાણુ; ૧૦ જેની પીંછ કુંગરશા ડોઝાં. વેવાણુ. એના મુસ્તકમાં ફરે ઝાં. વેવાણુ. ૧૧ મુખ બોલે વચન વીકરાળ. વેવાણુ; દેખી પડે જદવને ફાળ વેવાણુ. ૧૨ કોટરા આવી જ્યાં મોરાર; વેવાણુ. કુંવરે સાસુ બોળી સાર. વેવાણુ આલ. કોટરા કહેછે કરગરી, એના બાપને સાંખે પાતાળ; જાણશે તો બાણુ થયું એ, છે તમારો બાળ. ૧૪ કરૂણા સાગર કપાનીય, ઈમા કશે આ વાંક; દીન જાણી દયા કશે એ છે, તમારો રાંક. ૧૫ ચક્ર ચતુરભુજે પાછુ તેડયુ, કરૂણા કરી જહુનાથ; કવસેછનુ કર છેદી નાંખ્યા, રાખીયા આર હાય. ૧૬ રૂધીર ભરથો આસુ ગળતો, આવીયો શીવની પાસ, એમ કહિને પાયે લાગ્યો, સાંભળો પતિ કહલાશ. ૧૭ એક મારી વિનતી, તમે સાંભળો જગદીશ; સાંભળી કેમ ભરાયા, ગેતે ઉમીયા ધરા. ૧૮ વલણુ. મનમાં ચઢી રીસ બહુ તમે સાંભળા રાજકુમાર; સદાશીવ યુધે ચઢયા, તેણે ધુન અપાર.

રાગ સારંગ કટવાં ૭૮

એ ભરવાડો એ પીધારો, ગોકુળમાં ચારી ગાય; મહારા આપેલા હાથને એ છેદીને કયાં જાય. ૧ ગરબડતા ગણેશ આદ્યા ઊંદરડ અશ્વાર; મોર ઉપર સ્વામી કારતીક, આદ્યા શંકરના કુમાર. ૨ શીંહ ઉપર વિરભદ્ર આદ્યા, ત્રપભ ઉપર શીવરાય; સેન્યા બહુ લેખી કરી, હાલં તેહ તણે મહીગાય. ૩ ડાકણ સાકણુ ભુત પ્રેત પીશાચવંતર ગાત્ર; દડુક દડુક આલે ભુતપાં, જેનાં હાંલેલા સરખાં માંથા. ૪ હરી; જઈ કતવર માન કહે છે, જદવને સગળવા; અસુરનુ ઉપરાણુ કરી, જોગીડા વઢવા આવ્યો. ૫ શંકર મુખથી બોલ્યા આવા, લાગી મનમાં જવાળ સનમુખ આવી ઊભા રહી, માહો માહે ભાડે ગાળ, ૬ હે કાળા અરજુનના સાળા, ભરયા ઊઘાળા જેહ, મધ્ય રાતે મથુરાથી નાહો, ગયો વીસરી તેહ, ૭ મારી મારી પુતનાન, દહીંનાં લીધાં દાણ; મુસાળનુ છેદન કરીને, થઈ બેઠો રાજન. ૮ તુ આહીરડામાં અવતર્યો નથી વાત મારી અજાણી; ત્યારે શંકર પ્રત્યે કોપ કરોને, બોલ્યા સારંગ પ્રાણી. ૯ મેડે મસાણે ફરતો હોડે. રાખ ચોળે અંગ; આંક ભાંગ મંતુરો આવે, નકત તારે ઢંગ. ૧૦ ડાકણ સાકણુ ભુત પ્રેતને, નીચ સંગનો જોડા; જગદ ગિર ભાર મુક્યો, તાહારા ધર

માં નથી થોડો. ૧૨ સત દહાડો ખાવો થઈ ફરતો, તાહરા ઘરમાં રૂંચતી નારી;
 ત્યાર કુણુ પ્રત્યે કોપ કરીને, બોલ્યા છે ત્રીપુરાસી ૧૨ અડ્યા છાકરીઆમા
 છાશ પીતો, મરદ મટીથયો મેરી, જગતમાંજીવું કહેવાયું જે કાનુડે કાંચળીપેરી,
 વચન એ સાંભળાને કોપીયા શીવરાય કડાક લેઇને ત્રીશળ મારયુ થનાર હોય તે
 થાય ૧૫૮ યરે કુસળે મુકયુ સુદરશન. આળ્યા ચપટ ધાય; માંહે યુદ્ધકરે
 છે; બળ કહયુ નવ જય. ૧૭ ગણપતીને કુંવર પ્રદયુમન ગયા સુરે ને જ્યાં કુ
 માર. વસુ માનને બટક ભઈરવ, પ્રખ ચારને સ્વામી કુમાર. ૧૮ વિરભદ્રા બ
 જરામ સામા, યુધ કરે માંહે માંહે; શાવન શામળિયો વઢ, ત્યા જેવા સંરણ
 થાય. ૧૯ કાળ ભઈરવ કપાળ ભઈરવ. તે ક્ષણ ભઈરવ સાર; સંહાર ભઈર
 કરોધ ભઈરવ. દંભ ભઈરવતો માર. ૨૦ ઉચ્ચસેનન વીરસેન ને, સુરસેન કહે-
 વાય; આપ આણા ભેડ લેઇને યુધ કરે રણમાંય. ૨૧ કુતવરમાને, સતધનવા
 સત્રાજીત બળિયા જેહ; સત્રાજીતને મંત્રજીત યુદ્ધ કરે છે તેહ. ૨૨ ભુત પરેપતપી
 શાય વતર ડાકણ વળગે ચુલે; અવળા પગ જેન ચુલેલ કહીએ, રૂધાર સહુનુ
 ચુલે. ૨૩ કરન ઢેરા મારના ભાલા વાગ ભય, તરવારયોના ધારારે કાના, નાક
 વાઢ્યાં કરા. ૨૪ કાઇન અંધસાતા શીધા, હાથ તણી લપડાક, કાઇને મારયા
 વાટ પાની; ભોંગળને ભડાકે રપ બદલ કરા મારથી. બહુ ઝાળાએ ઘાલ્યા બ
 ય, જાને રણમાં રોળીયા તે ધરથર ધુજે કાય. ૨૬ પરીધ ત્રિશુળ તુંબર ફર-
 શી હસ્તનાળ છુટે સરસડાટ, ગડગડાટ જેળા પડે, થાય બહુ બડબડાટ. ૨૭
 હસ્તી ચર્મને માંસની. બ પાળ બધન થઈ, સાગર શું સંગમ મળયો, એમ
 શોહણીત પુરના સરીતા વહી. ૨૮ પાકુ રોગને હઈયાહોડા, ભગંદર કેરી જત,
 વરપ નાડને પાકુ કહીયે; કરણ યુદ્ધ સનેપાત. ૨૯ રોગતણો માર બહુ દેખી;
 બદલ નાશી જાય; રોગતા વરસાદથી કોને ઉભુ નવ રહેવાય, ૩૦ રોગના
 વરસાદથી, ચઢી હરિને રીસ; તોવની ટોળા બાંધીને, છેદવા માંડ્યાં શીશ,
 ૩૧ તાવ વાણિ બોલિયા, રહેવાનો આપો હામ; તમે મુજને પદા કરિને, કય;
 મારો ભગવાન. ૩૨ પાપી તમે મરત્યુ લોકના; માનાલાના લ્યો પ્રાણ; તાવ કહ
 એ કથા સાંભળો હરિહર કેરૂ જ્ઞાન. ૩૩ મહારાજ ત્યાં એમ નહિ જઈયે, સાં-
 ભળો અશરણ શરણ; ચઈતર માસમાં સાંભળે, જે કોઈ ઓખાહરણ. ૩૪ તેની
 સ્વપનંતરમાં જસો તો, છદિ નાંખિશ શિશ; તાવનિ વાણિ સામળીને, બોલા
 યા બુદ્ધીશ ૩૫ ઓખાહરણ જે સાંભળે, મનભાવ કરિને જેહ; તેને પિડે તો
 મારી તાંબુ, એમાં નહિ સંદેહ. ૩૬ તાવ કહ એકવાર સાંભળે તે વરસમાં ન-
 વ જાતુ બ વાર જે સાંભળે તેને દિઠેથી નાશી જાઉ. ૩૭ ત્રણવાર જે સાંભળાં
 અમારે તમારૂ જ્ઞાન; તેને જતમ માંહે નવ પિડું, તરે સાંભળો કહ રાયં

ઐત્યાહરણ જે સાંભળે, તેનું નવ લઘુએ નામ; કાલ લઘને સંચરયો, ગયો ક-
ધલાશ ધામ. ૩૬ શુકદેવ કહે પરિક્ષિતને, તમે સાંભળો કહુ રાય; વળતી ભા-
થા લીડિયા. કધલાશ કરે રાય. ૪૦ શાસ્ત્ર એવાં કહાડિયાં, તેનો કાંઈ ન પામે
પાર; ઇશને જુગદીશ વઢતાં, કાંઈ ન પામે ન હાર; ૪૧ વજ્રશસ્ત્ર ત્યાં મેલિયું, પો
તે શ્રી ત્રીપુરાર; ત્યારે મોહાસ્ત્ર મેલીયું, સામા રહિ દેવ મોર. ૪૨ નાગાસ્ત્ર ત્યાં
મેલીયું સામા રહી વિમીયા ઇશ; ગરૂડાસ્ત્ર ત્યાં મેલીયું પોત શ્રી જુગદીશ. ૪૩
પરવાતાસ્ત્ર ત્યાં મેલીયું સામા રહિને શિવરાય; ત્યારે વાતાસ્ત્ર ત્યાં મેહેલીયું, તેનું
જેર કહયું નવ જ્ય. ૪૪ પછી સુદરશન કહાડીયું કથેધ કરી જુગદીશ, ત્યારે
ત્યુગ તેો લઘ રહયા, પોતે ઉમીયા ઇશ. ૪૫ એક લીધો પોરીયો ને, એક લી-
ધો ગરૂડ; આંચડીયે શીંગડીયે, વઢવા આંચા અરૂડ. ૪૬ ત્રીશુળને સુદરશન વ
જગયા તે આંચાં ચપટ થાય; ત્યાંથી જે ઉછળાતે, આકાશ મારગ જ્ય. ૪૭
તેમાંથી અગની વારે ને પ્રજ્ઞાં પ્રલે થાય; ઘોસનાગ ઊછળવા લાગ્યો, ભાર ન
ખમે ધરાય. ૪૮ રાઠ જઈને સુકવો, તેમાંથી થાય કહયાણું, હસચઢીને પ્રજ્ઞાં
આંચા; વિચારીને જ્ઞાન પં. રાગ પના શ્રી કહવા ૭૯

આ બેમાં કોને નંદુને, સાંભળો શીવ રાજેાજી વીરોધને વેગળો મુકીને
પુરોજગતના કોણ. ૧ શંકર કહે છ કૃષ્ણને, તેમાં કયારેઆંચા ભગવાનજી;
હરીહરી જે કાંટે વજગયા, લીધું જાણુ માનજી. ૨ શીવે કશ્ણને તાળા મારી; પો
હયાની વીવેકજી, વઢવારા તે કાંઈક હશે પ્રભે આપણુ એકતા એકજી. ૩ કૃષ્ણે
ચક્રને પાછું લાધું શીવે લીધું ત્રીશુળજી; પ્રજ્ઞાએ આવી સમોધાન કીધું, થયુ પ્ર
શ્રવાનું શુભજી. ૪ શીવે લઘને પાસે તેડ્યો, શોણીનપુરનો નાથજી; અહયા તુજ
ને ભુજ આપ્યા મારે વઢવા આંચો મુજ સાથજી. ૫ વળી હોશ હોય તો યુધ
કરો. સામળીયાની સાથજી; મદ મત્સર અહ કારંથી મેં, જોયા હજર હાથજી
બાણસુર કહે હવે વઢુ તો, છેદે મારે શાશજી; બાણવળતા ચરણ ચાહ્યો,
ભળો ઊમીયા ઇશજી વસણ. મેં જોયા હાથ હજરને હવે શીર
છેદાદુરે જેમ તેમ કરીને જન તેડવો, પછી કન્યાને પરણાવુરે. ૮

રાગ સોહીણી કહવાં ૮૦

હરિહર પ્રજ્ઞા તમે મળ્યા, દુખ ભાગીયારે, ત્યારે દાનવનું શું જોર મળ્યા
મન માનીયાર ૧ પ્રજ્ઞા વીરણુ તણુ એક છે, દુખ ભાગીયારે, તેમાં ને વકવાઠ
મળ્યા. ૨ શાંવે બાણ કુશ્ણને નમાવિયો દુઃખ શરીર કુશ્ણે ફેરવ્યો હાથ. મળ્યા
૩ કાંચાં કરના પીડા મળ્યા. દુખ જ્યારે પ્રસન થયા જુદુનાથ. મળ્યા. ૪ હવે મ-
રૂડને દેવપિઠાં મોકલો, દુખી તેડવો સઘળો પરીવાર મળ્યા; ૫ સાળ સહસ્ર
એકસી આઠ પટરાણીઆ, દુખ તેનો તેડવો પરીવાર, મળ્યા ૬ મરૂડ પહોત્યો,

દવાસીકાં, દુખ તેડવા જીવનની નાર. મળયા તેડી છપન કરોડની માનન, દુખ; તમે તેડા સહિ પરિવાર માળ્યા ૮ તે ગરૂડ ઉપર સહ્યે સઘ્યાં દુખ; ત્યાં રે ગરૂડની પાંખ ભરાખ, માળ્યા. ૬ તેડી શોણીતપુરમાં આવાયાં, દુખ; આવી જીવનના સરવે નાર. મળયા ૧૦ જનીવાસ આખ્યા મન માયારે દુખ. તમાં ઉંતરયા છપન કરાડ; મળયા મન માનીયારે ૧૧ રાગ ઘોળ કડવાં ૮૧

પારવતિને પિયરનાં નોતરડારે. એસણાં તે રૂંધાં લાવજો પાથરણારે; તેડવોને ઉડા ચાચળ અણચળારે, તેડવોને નિઠ્યાજળ પિનાચળારે વર રાયને તાવળ શેળા થાયરે વન રાયને પાડી ત્યાં ચોળાયરે. રાગ ગુજરી કડવાં ૮૨

કસ્ટુરી ધરણી નાદા નવ પોદશારે, અનારૂપને તે લઈ સંચરે; રૂક્મણી જગતુરે બળગરૂડ કેરી ધરણી નિદ્રા નવ પોદશારે. અનિરૂપને તે લઈ સંચરે; રવંતા જગતુરે. વાસુદેવ કેરી ધરણી નીંદરા નવ પોદશારે, અનિરૂપને તે લઈ સંચરે; દેવગ્રી જગતુરે પ્રદ્યુમન કેરી ધરણી નીંદરા નવ પોદશારે અનિરૂપને તે લઈ સંચરે; રતુમતી જગતુરે. મહાદેવ કેરી ધરણી નીંદરા નવ પોદશારે; અનીરૂપને તે લઈ સંચરે, રતુમતી જગતુરે. મહાદેવ કેરી ધરણી નીંદરા નવ પોદશારે; આંખાબાંધને તે લઈ સંચરે; પારવતી જગતુરે, મળપતી કેરી ધરણી નીંદરા નવ પોદશારે, આંખાબાંધને તે લઈ સંચરે; મુધપુષ્પ જગતુરે, બળાસુર કેરી ધરણી નીંદરા નવ પોદશારે; આંખાબાંધને તે લઈ સંચરે; બાણા મતિ જગતુરે. કહેવાંડ કેરી ધરણી નીંદરા નવ પોદશારે, આંખાબાંધને તે લઈ સંચરે; રૂપસ્તુ જગતુરે. રાગ ઘોળ કડવાં ૮૩

હલહલ હાથણી શાયુગારીરે, હસ્તા ફરતી સોનાની અંખારીરે; તેનાઉપર એતે વરજીની માટીરે સોનેરી કાર કસું બલ સાટીરે; નાથ માથ મોડ લમરી યજો ઝળેકરે, સ્નેહકે વરને કરાવ્યુ સ્નાનરે; નની વીધના વસ પેદરાવ્યા પરીધાનરે; કનક બેરખા પાચીયો બાબુબંધને. અનુપમ ઉપનયો આનાંદરે, મુગટ મણીમય ધરણે અનિરૂપ શીંગરે લળકે ઝળકે ઉદયજ જેવો દીશરે, કસ્તુરીનું તીલક કર્યુ છે લાલે વળતી તેને ટપકુ કર્યુ છે ગોરે ગાલરે, હળીહળીધરનો જાશ્વિઓલો બધા જનરે; જીવ સહિત શોભે છે જુગલવનરે, સાતપાંચસે પારી શ્રી રૂપ અપાયરે. રાગ દેશા ઘોડીનાં કડવાં. ૮૪

અનીહારે અનીરૂપની ઘોડલી, ટક અંતરીક્ષથી ઘોડી ઉતરીરે, પુછ્યે કુમકુમ પુલ; ચંચળ ચરણે ચાલતીરે, એનું કોઈ ન કરી શકે મુલ. અનીરૂપ ની ઘોડલી મોરડે મોતી જડયારે, હીરા જડાંત્ર પલાણુ; રત્ન જડત્ર જેનાં પેંગડારે; તેના વેદ કરે છે વખાણ. અનીરૂપ અંગ જેનું અવનવું, ઝળકે તે ઝાક ઝમાળ; અંધુકે જેમ વાજળીરે; તન કહે છે ધુવરમાળા, અનીરૂપ રૂદેવ દાનવમાન્યારે, જેમ હરખ્યા તે સુદર સ્થામ, થનક થનક ચાલતીરે; એનું પંચ કડવાં

છી છે નામ અનિરૂપ. ૪ રૂપવંતી ઘોડી ઉપર, અનીરૂપ થયા અવસ્તાર. પહીં છે હળવે હાથિઆર; ઉલટ અંગ ન માય; સુરિતર મુનિજન વારણુર; આગળઈદ્ર રહયા છડિદાર, અનિરૂપ. ૬ સનકાદિક શિર છત્રધરે નારદ વેણાવાય; ચ દ્ર સુરજ બેઉ પેંગડેર, આગળ વેદ બ્રહ્માય. અનિરૂપ. ૭ વાળે છત્રીસ વાજ તારે, નગર નગર અને પરદેશ; લોક સરવે જોવા મળ્યુ, શોણીત પુરના દેશ, અનિરૂપ ૮ રાયે નગર શોહરાવ્યુરે. શોહરાવિ છે વાર; ધન પતકા જળ હળેરે શોહરાવ્યા, શોણીતપુરનાં હાટ. અનિરૂપ ૯ દેવ સરવે ત્યાં આવિયારે, જસગો લ બદિજન; જયક કરે બહુ જયનારે, જેને હરિ ટાળે નિરવન. અનિરૂપ ૧૦ રામણુ દીવો કર રૂક્ષમણીરે. લુણુ ઉતારે બની ધીર; ગાન કરેછે અપહરારે, ત્યા તા જોવા ઇછે જહુવિર. અનિરૂપ ૧૧ એવી શોભાએ વર આવિયારે, તોરણુ થાય વર રાય; સાળી છાંટે છાટણારે, મળી માનુની મંગળ ગાય. અનિરૂપ ૧૨ ધુસંગ મુસંગ, રવઝઓરે, સરિયો સપટ ત્રાક; ઇડિ પીડિ ઉતારતારે, વરનુંતિ લક તાણુ નાક. અનિરૂપ. ૧૩ તાયે અપસરા ઇંદ્રનીરે, નારદ તું મર વાય મધુરી વેણા વાજતિરે, એવો આતંદ આછવ થાય. અનિરૂપ ૧૪ પુખવા આવી પ્રેમદાર, માથે મટ્યો મોડ; રામણુ દીવો જળ હળેરે, રૂક્ષમણીએ વાટ્યો મોડ અનિરૂપ ૧૫ ગળે વાર ધાતિ તાણિયારે, આઠ્યા છે મોહરા માંય; આડા સુપ ૩ દેવરાવિયારે, ત્યાં વરત્યો જોજકાર. અનિરૂપ. ૧૬ ઘોડી ગાયને સાંભળે, તેને ગંગા કેરે સ્નાન; વાંઝિયો પામે પુત્રનેરે, નારદનીયો પામે ધન. ૨૦

રાગ ધાળ કડવા ૮૫

બાણાસુર પખાળે ચરણુ, શોભા ઘણેરીરે; ત્યાંતો બાણમતી નામ વણુ શોભા ઘણેરી. ૧ ત્યાંતો પહેલું મંગળ વરતાય, શોભા પેહેલે મંગળ સોનાનાં દાન અપાય, શોભા ૨ દાન લેછે કૃષ્ણનો સંતાન, શોભા ત્યાંતો બીજું મંગળ વરતાય, શોભા ૩ બીજે મંગળ ધેનુનાં દાન અપાય, શોભા ત્યાંતો ત્રિજી મંગળ વરતાય. શોભા ૪ ત્રીજે મંગળ હસ્તીનાં દાન અપાય, શોભા દાન લેછે કૃષ્ણ તણા સંતાન શોભા ત્યાંતો ચોથું મંગળ વરતાય, શોભા ચોથે મંગળ કન્યાનાં દાન આપાય. શોભા ત્યાંતો વરત્યાંછે મંગળ ચાર, શોભા ૭ આપે ગરથ સહીત ભંડાર; શોભા લાવે બાણમતી કંસાર શોભા ત્યાંતો પીરસછે ચારવાર સોભા ૮ ત્યાંતો આરંગે નરનાર, સાભા ત્યાંતો દુધંદ સ્નાન કરાવે, શોભા ૯ ચાર શોભાગ્યવંતા કહેવરાવે શોભા ૧૦ આખા અનિરૂપ પરણીને ઉઠ્યાં, શોભા ત્યાંતો સોમયે મેરે તુઠ્યા; શોભા ૧૦

રાગ પરજ કડવા ૮૬

બાણાસુર ગોરવ નોતરે; સોડો સાથ શુરે; સાથે જમણનિ શી રીત, હળાધર બ્રાતણુ રે; શ્રી કૃષ્ણ મંગુમ હળાધર બ્રાતણુ રે; તમે ગોરવ વેળા પધારજો

સેકો આવજે રે સાથે માણસની શી રીત, ગમે તેનેલાવજેરે; વેવાણુ ધરમો
ગઇ, જ્યાં વરની માવડીરે, નેને કુમ કુમ રાજ્યા પાય, જઈ પાયે પડીરે, અતિ
ઉધની માવડી બોલિયાં રીત અમારડીરે, તમારી પરડણજેહ, મોતવુ ગોરડીરે
ણમતિ બોલીયાં રીત, અમારડીરે. ગોરવમનાવિને ચાલયાં મન શું માલત
હાલહાલ કરે રસોઇ રાંધણુ ચાલતારે. જન બહુ પ્રકારની ગણતાં કાંઈ ન
ન લહુરે; કાંઈ વસ્તુ અનેક, ગણતાં સહુ કહુરે, જદવ કરી જોડ, સઉકો સાથ
શુરે; આવ્યા શ્રી કૃસ્ન માહારાજ, છપન કરોડશુરે. વેવાઈની વાત, કાંઈક રાં,
ભાગીર; મોજન કરવા ઠામ, જુગતીઓ ભલીરે. આજ્ઞા આપી રાય, સજ્જો બે
ઠા થયારે; એતા સ્નાન કરી, મંદિરમાં ગયારે. સ્મરણ કીધું નાથનું બેઠા
સણેરે; નવ જોખનવંતિ નાર, નિકળી પીરસણેરે. આખલીયા તકીયા ઘણા, જા
રોને લોટડારે; માહે બેરાણુ બહુ વિવેક, દીસં પુટડારે. જાવન પરની થાળી,
શેનાના વાડકારે; પીરસનારી પ્રમાણ, જમનારા લાડકારે ખાડ પકવાનના મે
વા બહુ ઘણારે. પુરણને દુધપાક; સાકરીયા ચણારે, ગોટા ગળ્યા તડણુચ
આંખા સાખશુરે પીસ્તાને અખરોડ, દાડમ દ્રાક્ષશુરે. તલ સુંકળા મોળા દ
હીયરાં, શેવ છુટ કળીરે; બોભવે પીરસે ખાડ, મરઘી બેવડીરે, ખાખાં જલે.
બીને વેડમી દળીયાં મશમશેરે; ઘેબરને મીતીચુરમુ, જમતાં રાહ હસેરે.
મગદળને મેસુર પેડા લાવીયારે; પકવાન બીજ અનેક, લાખડસી લાવીયારે,
ભાત બંધનો રાંચિયો, માહે ખાંડ ભેળીરે, ગવરાનાં તાવ્યા ધી શેવો ગળ ગ
ગિરે. સેવ ગળી કંસાર, પોળી પાતળીરે; શોકરની મીઠારા. આણ્યા કચાળ
ભરિરે જમવા બેઠી નાર, જદવનિ આપડિરે. માલપુવાને મન, ગળિ ગવ પાપડિરે જ
મવા કેરિ જુગતી, રસ કાતગિરે, તેણ ઉપર વણી, પાળિ છે પાતગિરે. આરિયાં તુરિ
યાંને શાક સમારોયારે; કાલેરાં કકોડાં પડેળાં પ્રેમ વધારિયાંરે મુળા મોઘરિ મેથી મંદિર
આણીયાંરે. મગ મઠ ચોળાને ગવાર શીંગશું. આણીયાંરે, ઝાંઝે મરસીયે વધાર્યા બહુ
હીંગશુરે; આરિયું કોળું વડીનાંરાયના; તીખાં તગતમાંરે હમકાર્યા બહુ હાશમાં રાજ્યાં
હમછંબારે, અથાણાં બહુ ભાનનાં કેરિ કે શુરે આદુલીંબુશરમિયે કરમતા રાઇશુરે શિ
તળ જળ ફેરવોતે, તરસ્યા પિયેરે કોડિયા ચડાણા માહેઅથણાં લીયેરે, દાળ ભાત જમવ
કઠાના સખડકોરે, તેણ ઉપર સાદ. પાપડનો ખરડકોરે, કમોદમાં કેશર ભેળી, સઉનેઅમેરે
દાળ ચંપાનો છોડ આગમાં સહુ જમેરે; ઘેનુની હાશા નીરમળ કુવરનો કરમળારે, તેણ
ઉપર દહીને છારંહણુ, જમતા કહો ભજારે, લડીંગ સોપારી એળચી પાન સમારીયાં
બીડમે બાસઠ પાન સઉને આપીયાંરે સાજન હતું શ્રી કૃષ્ણનું તે સરવે જમ્યુંરે, ભણુલા
મણુ રંગનાથ એટલે વહાણું થયું. રાય પહેરામણિનો કડવાં ૮૭

આખું સુકયું સરવે પોકયું, કન્યાને વળાવો, માહારા નવસા વેવાઈઆદુરથ ગોવર્
પામરીયો, સઉ જદવને બંધાવો માહારા નવસા વેવાઈઆ, પંચ વસ્ત્રને રાણુગાર તરે
જમાવને આપો, મહારા દક્ષીણનાં ચીર રાણીરક્ષમણીને આપો; માહારા જરી મુગટ
પાડ કોશાલા જદવને તમે આપો મહારા સાણુવરચોળાને ઘાટ ઘણેરાં સતી સતભામાં
આપો, માહારા નવસા વેવાઈઆ પાટણની પટાળી રાણી જાણુવતીને આપો; માહાર

નવકા વેવામ્બો, વસેલુ. પહેલામણી પુરણ થઈ, હાડે હરખ ન માયરે; કન્યા તેડી કરી. હવે કૃષ્ણ દવારિકાં બયરે. રાગ વેરાડી કડવાં ૮૮—ઓખા ચાલી ચાલણુ સમયે વળાવા સચરી, ઓખા ઉભી રહે મળતી જા, માને વહાલી દીકરી કોઈ એકાવળ હાર, લાવે સોનાનાં સાંકળાં; કોઈ લાવે સોળ શણુગાર; ઓખાઆમને પહેરવા ઓખા તે વળતાં બોલીયાં, કહે બાપરે ચિત્તલેહા ચોરો આવ્ય લાઘ્ય વહિરે; અ સોનાનાં સાંકળાં બોલ્યાં બાપરે, શું કરે સોનાનાં સાંકળાં બોલ્યાં બાપરે તારા ઓશીગણ થાઉં બોલ્યાં બાપરે નિન નિન જામતીને રણુઝાડ, આવ્યાં નહિરે; ત્યાં કુ સંભારજો બોલ્યાં બાપરે એટલે પહેાયા મનના કોડ લાગ્યા વહીરે.

સગ થોળની દેશી કડવાં ૮૯—ઓખાઆમ તે સાચરીયે હવે બયરે, મનની તે મળીને મળળ ગાય રથ આગળ પમડુ ત્યાં સીચયને; ઓખાઆમને લાડ કચોળુ અપ ઓખા રી શીખાગણુ દે છે માયરે રાગ બીચાર કડવાં ૯૦—સાચરીયાના સ યમાં તું હાહુ થયે દીકરી, હું તુજને શીખામજુ દેઉં તે રણે જનિ વિચરી. સાચરિયા ના સાથમાં હળવે હળવે ચાલીરે; સાચરીયાના સાથમાં બોળે કૃષે વાત નહીં જો. સ ચરીયાના સાથમાં પર પુરુષથી હરણી તાણી ન લીછએ સાચરીયાના સાથમાં સાચુને ગાળ ન લીછએ. સાચરીયા સાથમાં પીડેછને પરમેશ્વર જાણી પમ પેઠા પિછએ, રાગ ફેરાણાની ચાલ કડવાં ૯૧—આવ્યો દવારકાં ચોર, લાખણી લાડી હમ ગયોરે. જેણુ વગડે ચારયાં દોર, લીં શ્રી રાત રણુ કીધાર લાડ દારડા દારડા બાણુસુર રાય ક. દયાણુ રાય છતીયારે, વેગે વહીને આવ્યા છે દવારકાં માંય, કેશવરાય છતીયારે. રાણી રક્ષમણીએ વધારી લીધા; ત્રીકમયય છતીયારે, તેમ પુરાણુ પ્રસીદ્ધ ડીગલમજ છતી-યારે. તેતો જોતરજ આવળ જલ, કલ્યાણ છતીયારે, બનેલ હાથ કંકજુ મીકજુ ઇલાય કલ્યાણરાય છતીયારે. રાગ થોળ કડવાં ૯૨—તારા ગાપેતો ગાપ તેગવ, હોગાળા દારડો નવ છુટે; તારો ફૂરન વડુતો તેગવ, છબિસા દારડો નવ છુટે. મારી રક્ષમણી માત તેગવ છં તારો પ્રદ્યુમન તાત તેગવ. છં તારી ડોમમસુ માત તેગવ, છં બ્રહ્માની વાળી ગાંડે તે કેમ છુટી બય છં તારો બળમસુ કકો તેગવ છં તારી રેવંતી કાડી તેગવ, છં અનિરૂધે ગાંધી ગાંડે. દારડો કેમ છુટે તારો બાણુસુર તાત તેગવ હેં. તારી બાણુવતી માત તેગવ. હેં. નારિ પારવતિ માત. હેં. તારો ગણુવતી બ્રાત તેગવ. હેં. તારી શુધયુજ ભોજઈ તેગવ હેં ચિત્તલેહા ચોર તેગવ હેં. ઓખા છાડે તે બય જુ-વતિ ગાય, છળીસી દારડો કેમ છુટે. બેડી તે થડ કરીને તે કેમ છુટી બય છળીસી.

રાગ થનાશ્રી કડવાં ૯૩—રીતભાત પરિપુરણુ કરીને, ઉડ્યા ફૂરનના તનજ; નચુર મંદીર વસવાને ત્યાં અરપુરે ભોવનજ. એકવાર શ્રી કૃષ્ણે ઓખાને બોળા ગાંહે બે-તારીજ; માગતુ હોય તો માગી લેજે, તું છે વહુવર અમારીજ. મારા ગાપને એક નિ દરે, તમે આપો ભગવાનજ. ભગવાને આપ્યા દીકરે, તેતુ ગયાચુર નામજ. બાણુસુ-રનો ગયાસુર વશ વધારણુહારજ. કહી કયાને સદેહ ભાગ્યો, પરીક્ષત લાણુ પાયજ શોતાવકતા સમજતા; કહે કવી કર્જોડ; ભાવ ધરીને સઉ બોલજે જે જે રણુઝાડજ.

કડવાં ૯૪ છતી શ્રી ભગવતે મહા પુરાણુ દશમસ્કંધે શ્રી શુકદેવ પરીક્ષત સવા; પ્રેમાનંદ કૃત ઓખાહરણ. અચ્યુત કેશવ, રામનારાયણ. ફૂરન દામોદર પાસુદેવ હરે શ્રીધર, માધવ, ગોપીકાવદ્ભસ, જાનકી વીતાયક રામચંદ ભજેત.

